ALEXANDRE DUMAS

ALEXANDRE DUMAS

CONTESA FANTOMĂ

(Taina castelului Eppstein)

Cuvânt înainte.

Florenţa, iarna anului 1841.

Ne aflam la castelul prinţesei Galitzin. Seara, lungă ca toate serile de iarnă, era totuşi plăcută.

Ne înţelesesem de cu vreme, ca fiecare din noi să povestească cea mai interesantă aventură a vieţii sale.

Toţi se achitaseră de datorie, fiecare se ostenise cât mai mult să ne încânte, fie prin verva lui, fie prin diversitatea întâmplărilor povestite, fie prin nimbul de mister care înconjura păţania fiecăruia.

— Dar contele Elim, de ce nu ne povesteşte ceva? Zise într-un timp unul din musafiri, care începuse să simtă povara tăcerii.

Încă tânăr, contele Elim avea o statură înaltă, subţire şi impunătoare. Ochii săi erau ferestrele bunătăţii şi melancoliei sufletului său; privirea lor sinceră trăda sentimentele ce-l stăpâneau, tot atât de schimbătoare ca şi firea lui nehotărâtă.

Trăsătura cea mai caracteristică a lui Elim era însă fără îndoială, credinţa sa în fantome, în năluci, în apariţii şi în spectre.

De câte ori prietenii îl întrebau care e explicaţia acestei credinţe, sau cel puţin care sunt motivele ce l-au convins de realitatea apariţiilor, Elim nu avea decât un singur răspuns, acelaşi totdeauna „Cred”.

De ce credea? Nimeni nu ştia.

De fapt nu s-a găsit omul, care să poată spume cu precizie de ce este sigur de realitatea unor astfel de lucruri; fiecare,

crede sau nu, fără să se întrebe de ce şi pentru ce.

S-ar fi putut discuta asupra acestui subiect ceasuri întregi. Contele Elim nu ţi-ar fi răspuns niciodată mai mult decât invariabilul „Cred”.

Nimeni nu se îndoia însă de buna sa credinţă. Nimeni nu ar fi cutezat să gândească măcar că Elim n-ar fi sigur de apariţia spectrelor sau a celor dispăruţi.

Aşadar, când veni rândul său, fiecare se întoarse spre el, hotărât să înfrunte orice argument de împotrivire al povestitorului şi convins că ceea ce va urma, avea să îmbrace haina realităţii.

Dar Elim nici nu se gândea să refuze invitaţia de a vorbi. Îşi cerea numai iertare că dezvăluie auditorilor o întâmplare strict personală.

Se înţelege că această mică introducere nu era menită decât să mărească atenţia ascultătorilor.

Fiecare aştepta începutul povestirii. Răbdarea lor, nu fu pusă la grele încercări, căci contele începu:

„1838. Călătoream prin Germania; mă îndreptam spre domeniul de vânătoare al unui negustor din Frankfurt care ştiindu-mă pasionat după acest sport, mă invitase să vânez, nu cu el (trebuie să recunosc: negustorul nu aprecia deloc patima mea), ci cu fiul său care avea cu totul alte idei decât tatăl.

În ziua hotărâtă, ne-am întâlnit la locul fixat. Trăsurile ne aşteptau. Vizitiii, ba chiar şi caii, dădeau semne de neastâmpăr, aşa că ne-am grăbit să plecăm.

După vreo două ore, am ajuns la castelul gazdei; ne aştepta acolo un ospăţ în toată regula. Stăpânul vroia să-şi arate şi el talentele.

Nu eram prea numeroşi – numai opt – aşa că prieteniile s-au legat destul de uşor.

Fiul amfitrionului, profesorul lui, alţi cinci prieteni şi cu mine eram foarte veseli şi ne bucuram de ideea că, în curând ne vom putea arăta priceperea.

La masă, am fost aşezat lângă profesor; vorbeam de călătorii. El fusese în Egipt, iar eu tocmai sosisem din ţara faraonilor.

Ne-am împrietenit repede. O unire pe care o credem de lungă durată la început, dar se rupse foarte uşor.

Ne-am înţeles să vânăm împreună, unul lângă altul.

Sculându-se de la masă, profesorul mi-a dat un sfat: să fim veşnic în fruntea celorlalţi şi să ne apropiem cât mai mult de munţii Taunus.

— Iepurii şi potârnichile, spuse el, se adăpostesc întotdeauna în pădurile acestor munţi.

Am urmat sfatul cu ardoare, şi aceasta cu atât mai mult cu cât am căpătat repede convingerea că spusele profesorului erau adevărate. Belşugul vânatului ne-a făcut să uităm întârzierea pe care o suferise plecarea noastră de la castel.

Ispita era însă atât de mare încât, încredinţat de simţul de orientare al câinelui meu, m-am hotărât să mă afund, cât mai mult posibil în pădure.

DaR. Omul gândeşte şi Dumnezeu hotărăşte.

Într-adevăr câtăva vreme, deşi în plină pădure, puteam zări pe tovarăşii mei; nu m-aş fi putut rătăci deci.

Deodată, un cârd de potârnichi se coborî spre valea întunecoasă: m-am luat după el. Ţintisem câteva din ele şi, dornic de a mai nimeri şi altele, le urmăream.

— Încă o dată vă cer iertare, ne zise contele Elim, pentru toate aceste amănunte lăudăroase, sunt însă trebuincioase pentru a explica singurătatea mea şi fantastica aventură care urmează.

Am asigurat pe conte de atenţia noastră. Numai atunci a continuat:

— Urmăream deci cu înfocare stolul meu de potârnichi care, din colţ în colţ, din vale în vale, m-a condus în afunzimile prăpăstioase ale muntelui.

Nici nu observasem că norii acoperiseră cerul şi că furtuna ameninţa, dar bubuitul tunetului mi-a atras atenţia.

Mă aflam în fundul unei văi, în mijlocul unui luminiş, în jurul meu nu vedeam decât crestele ameninţătoare ale stâncilor. În depărtare se zăreau ruinele unui vechi castel, probabil părăsit; dar nu observam nici un drum, nici o potecă. Nu ştiam ce să fac.

Norii cenuşii acopereau cerul. Tunetele din ce în ce mai puternice, erau mai dese acum. Picături mari de ploaie începuseră să cadă. Vântul puternic învolbura frunzele căzute, dând naştere la vârtejuri macabre. Ce puteam face?

Nu aveam timp de pierdut. M-am hotărât să merg drept înainte. Trebuia să găsesc o cărare sau un drum care să mă ducă la un adăpost. Nu-mi era frică de nimic. Muntele nu era locuit decât de iepuri şI. Poate de ţărani timizi şi neospitalieri. Atunci, dacă n-aş fi găsit o casă în care să poposesc, m-aş fi culcat în pădure.

Da, dacă cerul nu mi-ar fi vestit intenţiile sale.

Mă grăbeam. Pasul mi-era însă împiedicat de greutăţile terenului. Desişurile, gropile, atât de des întâlnite în ţinuturile de munte, întunericul care se iuţea să îmbrăţişeze natura s-au hotărât să mă împiedice şi să mă pedepsească pentru îndrăzneală mea. Pe lângă toate acestea, foamea începuse să mă chinuiască. Pădurea devenea din ce în ce mai deasă; totuşi înaintam, căci nu pierdusem speranţa de a găsi un adăpost.

Aşteptările mele n-au fost zadarnice. În sfârşit, iată urmele unei poteci. Dar în ce parte trebuia să mă îndrept: spre stânga, spre dreapta?

Neştiind, m-am luat după câinele ce mă însoţea; o apucase spre dreapta.

Dacă aş fi avut răgaz, aş fi admirat cu bucurie minunăţia naturii: fulgere luminoase brăzdau cerul, răspândind asupra pădurii o lumină fantastică, zgomotele tunetelor se năşteau în fundul unei văi pentru a muri în adâncul alteia, vârtejuri de vânt îndoiau brazii cei falnici şi stejarii seculari. Totuşi lupta era mare, pădurea se războia cu forţele dezlănţuite ale naturii, arborii gemeau, munţii vuiau, iar

peste tot zvon trist, foarte trist, întocmai ca al unui om care simte că i se apropie sfârşitul.

Sufeream însă prea mult din cauza furtunii, ca să mai pot admira poezia locului; apa mă udase până la piele, iar foamea nu-mi dădea astâmpăr.

După o jumătate de ceas de mers, zăresc umbra unui bordei. Câinele nu mă înşelase.

Grăbesc pasul, încălzit de speranţa unei odihne binefăcătoare.

Mă aflu în faţa colibei, dar, spre amărăciunea mea, nu zăresc nici o lumină.

Nu era prea târziu. Desigur că proprietarul „casei” nu se culcase. Uşile şi ferestrele erau închise. Singurătatea pe care o închideau se răspândea chiar în afara lor. Dar se vedeau urmele mâinilor omeneşti: o viţă de vie de toată frumuseţea acoperea un zid întreg, iar grădiniţa era destul de îngrijită.

Am bătut, deşi eram convins că nimeni nu mă va auzi. În cele din urmă bătăile pumnilor mei au trebuit să înceteze, căci nimeni nu se arăta; am strigat, dar nimeni nu m-a auzit.

Mărturisesc că dacă aş fi putut intra, aş fi făcut-o fără să mai întreb pe cineva; uşile şi ferestrele se opuneau însă dorinţei mele.

Un singur lucru mă mai liniştea: nu se putea ca această colibă să fie răzleaţă, cu siguranţă că în apropiere, se afla un castel, sau poate chiar un sat.

Am făcut o ultimă încercare, dar fără succes; atunci m-am aşternut din nou la drum.

Aşa cum prevăzusem, după două-trei sute de paşi zăresc un parc. Am sărit micul zid ce-l împrejmuia şi m-am aflat înăuntrul lui.

Era unul din acele domenii princiare, cum se văd din când în când în Germania. Un singur lucru m-a impresionat la prima vedere; coliba pe care o văzusem adineauri părea îngrijită, pe când parcul, mândra grădină a unui principe,

avea, în contrast, un aspect jalnic; tristeţea, singurătatea şi sălbăticiunea lui te înfiorau.

Pe cer norii se risipiseră, furtuna se potolise, luna începuse să apară din nou pe boltă, iar natura se liniştea; am remarcat atunci că parcul, fără îndoială măreţ altădată, părea acum devastat de o nevăzută forţă răufăcătoare: mărăcinişurile şi bălăriile te împiedicau să înaintezi, arborii, dezrădăcinaţi de mânia furtunilor sau doborâţi de bătrâneţe, înfundau aleile făcute pentru plimbări, astfel că la fiecare moment trebuia să tai ramurile care te opreau, sau să sări peste copacii care stăteau de-a curmezişul drumului. Totul îţi dădea impresia de jale, de moarte, de negare.

Peisajul mă descuraja, nu mai aveam decât puţine speranţe că palatul pe care trebuia să-l întâlnesc şi în care aveam să mă adăpostesc, era locuit.

Ajungând la o încrucişare a cărărilor şi scrutând zările, zăresc o luminiţă care, mânată parcă de o iuţeală înspăimântătoare, s-a grăbit, întocmai ca şi o nălucă, să dispară.

Mi-a fost de ajuns pentru a-mi îndrepta paşi într-acolo. După zece minute, o masă imensă neagră, înconjurată din toate părţile de arbori, apăru în calea mea. Bănuiam că era castelul mult dorit.

Nu m-am înşelat, dar lumina dispăruse fără speranţe de revenire, iar castelul părea din ce în ce mai singuratec.

Era unul din cele mai măreţe palate ale Germaniei; stilul lui trăda secolul în care fusese clădit: al XIV-lea. Ferestrele cu totul adâncite în întuneric îi dădeau un aspect de tristeţe înfiorătoare.

Numai trei din ele aveau obloane, şi acestea sparte sau mâncate de putregai. Celelalte erau complet dezvelite. Jaluzelele împrăştiate prin curte măreau jălnicia castelului.

Căutam cu înfrigurare un mijloc prin care să pot pătrunde în curtea interioară a castelului; de acolo aş fi văzut cu siguranţă luminiţa pe care o zărisem adineauri.

La unul din colţurile clădirii observ o poartă mare de fier; de bună seamă însă, gândeam eu, era ferecată. Nu. Pentru prima oară mă înşelam, am deschis-o foarte uşor.

Trec peste prag, traversez o alee întortocheată şi mă aflu înăuntrul unei curţi interioare. Şi aici aceiaşi mărăcini, aceeaşi lipsă de îngrijire.

Dar în sfârşit, iată că din negura care mă înconjura se desprinse o rază aurie de lumină; era singurul lucru care mă interesa.

Un slab opaiţ proiecta umbrele lui tremurătoare asupra a doi bătrâni ce se încălzeau la gura unui cămin. Erau fără îndoială bărbat şi nevastă.

Căutam uşa.

Am găsit-o lângă fereastră, o deschid şi mă aflu în pragul unei camere mici, dar prietenoase. La vederea mea, femeia dă un ţipăt ce trăda spaima de care fusese cuprinsă.

M-am grăbit să-i liniştesc de frica pe care, fără voia mea, o pricinuisem.

— Să nu vă fie teamă, oameni buni, sunt un vânător rătăcit; sunt obosit, mi-e foame, mi-e sete, am venit deci să vă cer o bucată de pâine, un pahar cu apă şi un pat.

— Iertaţi spaima soţiei, îmi zise bătrânul, ridicându-se în picioare, dar castelul este atât de departe de orice aşezare omenească, încât numai un accident ne poate aduce câte un vizitator. Să nu vă miraţi aşadar, că Bertha s-a speriat la vederea unui om înarmat, cu toate că, mulţumim lui Dumnezeu, aici, nici nouă şi nici stăpânului nostru nu ne este frică de hoţi.

— În orice caz, prieteni, liniştiţi-vă, sunt contele Elim M., ştiu că nu mă cunoaşteţi, dar veţi şti cine sunt, dacă vă voi spune că întreţin legături de prietenie cu contele R. Din Frankfurt.

— O domnule, continuă bărbatul, în timp ce femeia mă privea foarte curioasă, noi nu mai cunoaştem pe nimeni în oraş, căci nici eu, nici soţia mea, n-am mai fost pe acolo de vreo 20 de ani; dar nu aveam nevoie de alte informaţii

decât cele pe care ni le-aţi dat. Vă e foame, sunteţi însetat şi vă este somn; ne vom duce deci să pregătim masa, cât despre pat (cei doi bătrâni se priviră lung unul pe altul) va fi poate ceva mai greu, dar în sfârşit, vom vedea.

— O parte din cina voastră şi un fotoliu în fundul castelului, asta-i tot ce vă cer.

— Lăsaţi totul pe seama noastră, îmi spuse femeia care-şi revenise din prima emoţie, ne vom da toată osteneala să vă fim pe plac; între timp încălziţi-vă şi uscaţi-vă hainele.

Sfatul era îmbietor şi necesar. Eram ud până la piele şi-mi clănţăneau dinţii de frig. Câinele îmi şi dăduse pilda, culcându-se în faţa vetrei, şi îndura cu plăcere o căldură care ar fi fost de ajuns ca să frigă unul din iepurii pe care-i vânasem mai înainte.

Bănuiam însă că mâncarea acestor oameni trebuie să fie destul de simplă; cu siguranţă că în afară de supa care bolborosea pe maşină şi de rasolul nedespărţit, nu mai aveau nimic altceva; de aceea le-am oferit tolba.

— Cred, domnule, zise bătrânul, că faceţi foarte bine. Cu siguranţă că nu v-aţi fi putut mulţumi cu sărăcăcioasa noastră cină şi, s-o mărturisesc, observând pofta dvS. De mâncare, eram puţin îngrijorat.

După câteva cuvinte schimbate în şoaptă, femeia începu să cureţe potârnichile de fulgi şi să jumulească iepurele.

Bărbatul dispăru, trăgând cu putere uşa în urma lui. Zece minute mai târziu, timp în care începusem şi eu să mă încălzesc, bătrânul se reîntoarse spunându-mi:

— Domnule, dacă aţi vrea să treceţi în sufragerie, veţi fi mai bine ca aici. Am făcut un foc mare şi masa e pregătită.

I-am reproşat că se osteneşte prea mult pentru mine.

Aş fi fost foarte mulţumit să pot lua masa împreună cu ei. Dar nu vru să primească acest lucru, deşi mi-era recunoscător pentru onoarea pe care i-o făceam.

N-am mai insistat, şi l-am urmat în odaia ce-mi fusese destinată.

Câinele, cu mare greutate, mă urma.

Mă grăbeam să ajung la focul promis, şi de aceea n-am observat lungile ganguri sau camerele întunecoase prin care treceam; simţeam că totul are un aspect nespus de jalnic.

O uşă mare se deschise. În sfârşit, focul aşteptat. Mă grăbesc spre cămin, dar şi de astădată, Fido, mulţumită labelor sale care-şi regăsiseră acum toată elasticitatea, mi-o luase înainte.

Privirile mi-au căzut spre celălalt colţ al odăii. M-au impresionat albeaţa şi fineţea feţei de masă. Devenisem curios; am cercetat atunci tacâmurile pregătite. Toate erau foarte frumoase, dar mai ales trădau o imensă bogăţie. Pe fiecare era gravată stema proprietarului şi o coroană de conte. Eram preocupat de astfel de gânduri, când uşa se deschise şi un valet în livrea apăru aducându-mi, într-o ceaşcă de argint, supa clocotindă. Uitându-mă mai bine la cel ce mă servea, mi-am dat seama că era bătrânul de adineauri.

— Prietene, i-am spus, mă răsfeţi prea mult, prea multă ceremonie, şi eu nu vreau să vă stingheresc; de ce vă osteniţi atâta?

— Ştim cât respect datorăm domnului conte, pentru a-l primi cât putem mai bine. De altfel nici contele Everard nu ne-ar da voie să facem altfel.

Am cedat. Am vrut să mă aşez pe un scaun, dar majordomul nu m-a lăsat, mi-a oferit un fotoliu, acela al stăpânului său. Pe speteaza lui aceleaşi semne: armele contelui şi coroana princiară.

Am mâncat cu poftă. Totul era delicios, în special vinul: cel mai bun din viile de Bordeaux, de Bourgogne şi de Rin.

În acest timp bătrânul nu înceta să-şi ceară iertare de felul în care mă primea, după el nu destul de „maiestos”.

Găseam de prisos scuzele lui, de aceea am schimbat subiectul discuţiei.

L-am întrebat cine era stăpânul său, şi dacă nu locuia în castel.

— Stăpânul meu, răspunse valetul, este contele Everard Eppstein, ultimul vlăstar al unei familii nobile. De 25 de ani, acum pentru prima oară, părăseşte castelul. A fost chemat la Viena; cineva la care ţine foarte mult este bolnav şi s-a dus lângă el. E plecat de şase zile şi nu ştim când se va întoarce.

— Dar de ce, am întrebat din nou, coliba pe care am întâlnit-o nu departe de castel e atât de curată şi de îngrijită, pe când palatul acesta este atât de părăsit? Cine locuieşte acolo?

— Acolo e adevărata locuinţă a contelui. Toţi cei ce au locuit-o sunt morţii; în urmă stăpânul a hotărât să-şi mute acolo locuinţa. Petrece în ea tot timpul zilei, şi nu vine aici decât noaptea pentru a dormi. Astfel pe zi ce trece, palatul cade din ce în ce mai mult în ruine, ceea ce face ca nici o cameră în afară de cea roşie să nu mai poată fi locuită.

— Şi ce este acea cameră roşie?

— Este camera pe care au locuit-o toţi conţii Eppstein. În ea s-au născut şi tot acolo au murit. De la contesa Eleonora şi până la contele Maximilian, cea mai mare parte din viaţa acestei familii s-a desfăşurat în această odaie.

Isprăvisem de mâncat.

Pe măsură ce foamea şi setea treceau, somnul îşi cerea tot mai imperios dreptul său, Morfeu pretindea tributul unei zile atât de trudite. M-am ridicat de la masă şi am rugat să fiu condus în camera de culcare. La cererea mea, majordomul începu să bâiguie cuvinte neînţelese. În fine, îşi luă inima în dinţi şi-mi zise:

— Bine, domnule conte, urmaţi-mă.

L-am urmat.

După noi venea Fido, care era şi el mulţumit de ospăţul la care luase parte şi se grăbea să se ducă la culcare.

Bătrânul mă conduse înapoi în odaia lui. Patul strălucea de albeaţa aşternutului.

— Dar, îmi daţi chiar camera voastră!

— Cerem iertare domnului conte, îngână bătrânul, dar în tot castelul nici o altă cameră nu mai poate fi locuită.
— Şi atunci, unde te vei culca dumneata şi soţia dumitale?
— În sufragerie, fiecare pe un fotoliu.
— Nu admit, eu mă voi culca acolo; păstraţi-vă camera sau daţi-mi alta.
— Am spus domnului conte că în tot castelul nu există altă cameră locuibilă, în afară de cea.
— În afară de cea.
— În afară de cea a contelui Everard, de cea roşie.
— Dar ştii că e peste putinţă ca domnul conte să se culce acolo, se grăbi să adauge bătrâna.
I-am privit pe amândoi. Plecaseră ochii, păreau stânjeniţi. Curiozitatea mea ajunsese la culme.
— Şi de ce e peste putinţă? Întrebai. Stăpânul vă opreşte?
— Nu.
— Dacă contele Everard va afla că un străin s-a culcat în patul lui, v-ar certa?
— Nu.
— Atunci de ce este cu neputinţă? Şi care este misterul acestei camere roşii, de care vorbiţi cu atâta frică?
— Este.
Bătrânul se opri şi privi lung pe soţia sa, care dând din umeri păru a-i zice: „Fie, dacă vrei, spune-i.”
— Este.
— Ce este, insist eu.
— Să vedeţi, domnule conte, noaptea, această cameră este vizitată de stafii.
Mi se vorbea o limbă străină pe care nu o înţelegeam prea bine, am crezut chiar că nu pricep deloc.
— Ce spui, prietene?
— În acea cameră, răspunse femeia, noaptea apar morţii.
— Morţi, stafii? Dar întotdeauna am dorit să văd şi eu unul care a plecat pe lumea cealaltă. Nu numai că nu mă tem de nimic, dar aş vrea chiar să-mi petrec noaptea în odaia roşie.

— Rugăm pe domnul conte să se gândească bine înainte de a insista.

— M-am gândit destul de bine; de altfel vă repet: vreau să văd o stafie.

— Contele Maximilian, spuse soţia valetului, dorea acelaşi lucru, dar dorinţa aceasta i-a fost fatală.

— Poate că Maximilian se temea pe bună dreptate de morţi. Mie nu mi-e frică de ei, căci ei nu se întorc pe pământ decât pentru a proteja sau a pedepsi pe cineva; eu însă nu merit supărarea lor, căci toată viaţa n-am făcut nici o faptă rea. Dacă dimpotrivă, vin ca binefăcători, nu-i pot ocoli căci au intenţii prea frumoase.

— E peste putinţă, zise femeia.

— Dar totuşi dacă domnul conte insistĂ. Făcu bătrânul.

— Nu spun că vreau, pentru că aici n-am dreptul să vreau ceva, dar dacă aş putea, v-aş cere-o!

— Bine, spuse atunci bătrânul soţiei sale, să facem cum vrea domnul conte. Ştii ce ne spune mereu stăpânul nostru: „musafirul este stăpânul stăpânului”.

— Fie, răspunde femeia, primesc dar cu o singură condiţie: vei veni împreună cu mine, vom pregăti amândoi patul; pentru nimic în lume nu m-aş duce singură în camera roşie.

— Bine, voi merge. Domnul conte va aştepta aici până ne vom întoarce.

Cei doi bătrâni servitori plecaseră, luând fiecare câte o lumânare.

Eu am rămas gânditor lângă foc. Auzisem, în copilărie, mii de poveşti asemănătoare, ştiam că aproape toţi călătorii rătăciţi vorbiseră cu fantome; dar întotdeauna am privit cu neîncredere cele ce mi se spuneau. M-aş fi mirat să fiu eroul unei astfel de aventuri, aş fi fost uimit de apariţia unui spectru.

Vroiam însă să mă conving că sunt treaz şi că mă aflu în acelaşi castel. O muşcătură de deget, şi am fost sigur că nu dormeam.

Am ieşit afară: cerul se înseninase, iar luna arginta cu razele ei piscurile semeţe. Era o linişte apăsătoare. Totul părea mort, nimic nu se mişca.

Am început atunci să fiu sigur de ceva: mă aflam într-unul din acele castele de veche tradiţie ale căror amintiri sunt pline de vraja unor legende misterioase.

Cu siguranţă că dacă stafia n-ar fi apărut, ar fi arătat rea voinţă şi nu neexistenţă; începusem să cred.

M-am întors în camera valetului, unde sosise şi bătrâna, grăbită să termine treaba cât mai repede.

Soţul ei rămase în camera roşie să aprindă focul.

Deodată se auzi clinchetul unui clopot; fără să vreau am tresărit.

— Ce e, ce s-a întâmplat?

— O, încă nimic, bărbatul meu mă vesteşte că a terminat. Voi conduce pe domnul până la capătul scării, bătrânul vă va aştepta sus.

— Să mergem, căci, vă spun, mă grăbesc să văd odată această încăpere.

Cu un sfeşnic în mână, femeia mergea înainte.

Eu şi Fido, care, sărmanul, nu înţelegea încă nimic, o urmam. Pentru mai multă siguranţă mi-am luat puşca. Am traversat nişte coridoare întunecoase şi am ajuns la capătul unei scări de piatră. Bătrânul servitor mă aştepta la capătul ei.

…În sfârşit, iată faimoasa cameră roşie. Focul pâlpâia jucăuş în vatră. Două candelabre, răspândeau o lumină gălbuie; întreaga odaie avea un aspect lugubru.

Bătrânul se retrase după ce i-am spus că nu mai doream nimic.

Am văzut uşa închizându-se în urma lui, i-am auzit paşii care se îndepărtau şi apoI. Nimic; singurătatea şi tăcerea mă înconjurau. Ochii mei se îndreptau acum spre cameră. Nu o puteam cuprinde cu o singură privire. Hotărât, am luat un sfeşnic şi începui să cercetez fiecare colţ. Probabil că a fost numită camera roşie din cauza canavalelor roşii ce

atârnau pe pereţi. Cu siguranţă că ele au fost lucrate în secolul al XVI-lea. Erau încadrate în rame de bronz care mai străluceau încă, reflectând razele aurii ale lumânărilor. În colţ, la stânga uşii, un pair mare peste care veghea un baldachin pictat cu armele contelui Eppstein, iar peste pat cuverturi roşii. Între ferestre, poliţe stil Ludovic al XIV-lea, a căror poleială se desprinsese de mult. De plafon atârna o lampă de aramă împodobită cu cristale; se vedea însă că nu fusese întrebuinţată, de mulţi ani. Înconjurul camerei era aproape terminat. Mă aflam acum între pat şi fereastră. Fido mă urmărea atent, deşi nu înţelegea ce făceam. Deodată se lungi, îşi lipi botul de perete; dădea semne de nelinişte, dar nu puteam şti care e cauza acestei enervări.

Am continuat cercetările sub ochiul atent al cânelui, care din când în când îşi îndrepta capul spre acel colţ de perete de care-şi lipise botul. Sfârşind inspecţia, am revenit lângă sobă; din nou acea tăcere chinuitoare, nici măcar zgomotul paşilor mei nu se mai auzea; ba da, ţipetele unei cucuvele speriate pesemne de propria sa umbră ajungeau până la mine.

Era ceasul 10. Eram obosit, totuşi simţeam că nu voi putea dormi.

Camera misterioasă, aspectul său lugubru, întâmplările la care fusesem martor şi cele pe care încercam să mi le imaginez, povestea bătrânilor, totul îmi dădea o emoţie pe care nu o puteam stăpâni. Nu-mi era frică, eram numai îngrijorat şi curios. Nu ştiam ce mi se va întâmpla, dar eram sigur că voi petrece o aventură fantastică. Am mai stat aşa vreo jumătate de ceas; mă afundasem în fotoliu şi mă gândeam la soarta conţilor Eppstein.

Apoi, neauzind şi nevăzând nimic, m-am hotărât, să mă culc. Am lăsat însă o lumânare aprinsă. Întins pe patul contelui, am chemat pe Fido care şi el, ascultător, a venit lângă mine.

Oricine în situaţia mea, aşteptând ceva tainic şi misterios, ar fi încercat să doarmă. Dar somnul’ vine greu atunci, ochii

nu se închid decât foarte încet pentru a se redeschide la cel mai uşor zgomot, privirea cuprinde toată încăperea, dar văzând-o tristă şi tăcută, pleoapele se închid pentru a se redeschide o secundă mai târziu.

De două – trei ori m-am deşteptat suspinând; aţipisem doar. Apoi, după puţin timp, lucrurile căpătau forme şterse în mintea mea; în sfârşit am adormit de-a binelea.

Nu ştiu cât a durat somnul meu, dar ştiu că m-am trezit speriat. Simţeam că cineva mă apasă; mi-era fricã. M-am sculat. Lumânarea se stinsese şi întunericul era adânc, nu vedeam nimic. De altfel camera nu era luminată decât de o palidă rază de lună. Simţeam că ceva extraordinar se va întâmpla, ceva de nedefinit, uimitor. M-am ridicat sprijinindu-mă în cot. În acest minut Fido, culcat la picioarele patului, scoase un urlet trist. Geamătul lui lugubru şi prelung m-a făcut să tresar.

— Fido, spune-mi Fido, ce ai?

Dar în loc să-mi răspundă, câinele se ascunse sub pat; tremura din tot corpul şi gemea trist.

Se auzi scârţâitul unei uşi. Apoi o perdea se mişcă; era tocmai cea în faţa căreia se oprise câinele. Am văzut atunci o siluetă albă, imaterială, transparentă, care, fără să atingă podeaua, se îndrepta cu paşi mari, drept spre mine. Părul mi se zburlise în cap, broboane de sudoare reci mi-au apărut pe frunte. Am fost cuprins de spaimă, m-am îngrozit chiar, căci umbra se apropia de mine, mă privi un moment şi apoi dădu din cap schiţând un gest de îndoială: „nu, nu este el”.

Suspină, îmi întoarse spatele şi plecă.

Lumina palidă a lunii o învăluia în umbre stranii; pe când ea dispărea sub faldurile perdelei, lăsându-mi impresia groazei care mă stăpânea. Nu mai puteam vorbi: eram sugrumat de emoţie.

Pe moment ce trecea, Fido se liniştea; acum chiar îşi luase locul părăsit mai înainte.

Nu m-am înşelat deci, nici n-am visat, ceea ce văzusem era într-adevăr o nălucă. Eram pe urmele unei aventuri extraordinare; camera roşie avusese, fără îndoială, un trecut misterios. Căutam să pătrund enigma. Trebuie să recunosc că-mi era foarte greu.

M-am sculat îndată ce s-a crăpat de ziuă. Pe când mă îmbrăcam, zgomot de paşi, omeneşti de astădată, se îndreptau spre mine. Era bătrânul servitor care venea să se intereseze de soarta mea.

— Mulţumesc, mă simt foarte bine, i-am răspuns, silindu-mă să nu trădez zbuciumul meu sufletesc.

— Somnul dumneavoastră nu v-a fost deloc stârnit?

— De loc.

— Foarte bine. Acum spuneţi-mi când vreţi să plecaţi?

— Imediat după ce voi lua gustarea.

— O vom pregăti imediat. Puteţi coborî peste un sfert de ceas, totul va fi pregătit.

Un sfert de ceas, de ajuns ca să cuget la cele întâmplate.

Am închis uşa şi m-am îndreptat spre locul de unde apăruse năluca.

Cu toate îndemnurile şi loviturile mele, Fido nu vrea să mă ajute în cercetări. Săracul, îi intrase spaima în oase. Am examinat tot peretele, nicăieri o deschizătură care să permită trecerea cuiva. Simţul meu de detectiv nu dădea nici un rezultat. A trebuit să renunţ la dezlegarea misterului. De altfel se auzeau din nou paşii valetului. Nu vroiam să găsească odaia încuiată. M-am repezit spre uşă, pentru a o deschide.

— Gustarea dumneavoastră este pregătită, spuse el.

Mi-am luat puşca şi l-am urmat; m-am despărţit foarte uşor de camera roşie.

Nu mă gândeam decât la cele ce mi se întâmplaseră, dar n-am spus nimănui nimic; cu siguranţă că bătrânii aceştia credincioşi stăpânului lor, nu m-ar fi ajutat să găsesc cheia misterului.

După masă, mi-am luat rămas bun şi-am rugat pe majordom să-mi arate drumul pe care trebuia s-o iau. Se oferi chiar să mă conducă până la un punct de unde mă puteam descurca cu uşurinţă. N-am mers împreună mai mult decât câteva sute de metri şi ne-am despărţit.

După câteva ore am ajuns din nou la Frankfurt.

M-am dus direct la profesorul despre care vă vorbeam adineauri! L-am găsit neliniştit; nu ştia care era exact, cauza întârzierii mele. Trimisese chiar câţiva oameni să mă caute.

— Dar unde ţi-ai petrecut noaptea, m-a întrebat curios.

— La Castelul Eppstein.

— La Castelul Eppstein! Şi în care parte a palatului?

— În camera roşie, în odaia contelui Everard, care se afla la Viena.

— Şi n-ai văzut nimic, nu ţi s-a întâmplat ceva, mă întrebă profesorul.

— Ba da, am văzut o fantomă.

— Da, este aceea a contesei Aldina.

— Cine este această doamnă?

— Oh, este o întreagă poveste, o întâmplare minunată şi groaznică, o aventură neînchipuită, pe care nu ai fi crezut-o niciodată, dacă n-ai fi dormit în camera roşie.

— Dar acum o voi crede, te conjur deci să mi-o povesteşti căci niciodată nu vei avea un ascultător mai interesat şi mai atent.

— Bine, zise profesorul, dar povestea e cam lungă. Vei veni la mine şi, la gura sobei, instalaţi confortabil în jilţuri de catifea, ţi-o voi povesti.

N-am putut refuza o astfel de invitaţie. Mânat parcă de o forţă nevăzută, chiar în aceeaşi seară, m-am dus la profesor. S-a ţinut de cuvânt, mi-a povestit.

La aceste cuvinte vocea contelui Elim scăzu, tăcu împrumutând atmosferei înconjurătoare nimbul de mister al secretului ce-l deţinea.

— Ei bine, spune-ne-o şi nouă, stăruiră toţi musafirii.

— Nu, prefer să vă citesc repede cartea pe care am scris-o. Dar asta, dacă vreţi, mâine seară, adăugă Elim.

— Şi de ce nu acum?

— Pentru că e târziu şi trebuie să plecăm.

L-am ascultat. Am plecat. Fiecare era hotărât să vină a doua zi. La ora fixată ne-am găsit acolo. Elim nu întârzie.

Şi sub privirile atente ale ascultătorilor, începu să depene firul minunatei povestiri.

I.

Septembrie 1789.

Europa trăieşte încă sub impresia căderii Bastiliei, iar Frankfurt, oraş liber şi loc de încoronare a regilor, doreşte o reîmprospătare a vechilor principii absolute, dar se teme de urmările pe care revoluţia le va avea asupra Germaniei.

La castelul Eppstein teama şi tristeţea au cuprins toate sufletele; contele Rudolf, stăpânul, este credincios împăratului care se pregăteşte să pornească vijelie de foc peste noua republică.

Dar nu numai grijile politice încreţeau fruntea lui Rudolf.

Sufletul lui şi al contesei Gertrude erau pustiite şi de alte dureri.

Ne aflăm în sala cea mare a castelului.

Pe canapeaua din fund, doi bătrâni cu fruntea plecată: contele şi contesa.

Lacrimile curgeau şiroaie pe obrajii ei; Rudolf se străduia în zadar să nu pară turburat. Totul trăda la ei o demnitate şi o bunătate înduioşătoare şi, ca să întrebuinţăm cuvintele celebrului Schiller, capetele lor albe păreau încununate de o aureolă sfântă.

Vorbeau în şoaptă, căci tristeţea şi obida sufletelor le tăia orice avânt.

— Trebuie să iertaţi, zicea contesa.

— Mă întreb dacă o pot face, răspunse contele. Dacă nimeni nu ne-ar vedea aş fi bucuros să întind mâna lui Conrad şi soţiei sale; dar situaţia mea mă împiedică să procedez astfel, căci toate privirile sunt îndreptate spre noi.

Suntem datori să dăm exemple pilduitoare şi să nu ne lăsăm doborâţi de soarta potrivnică; să fim mândri şi să ne păstrăm demnitatea cu orice preţ. Iată, pentru ce l-am alungat pe Conrad. Niciodată nu va mai apărea în faţa mea. Niciodată nu-l vom mai putea îmbrăţişa.

— Aş fi înţeles mai bine felul tău de a gândi, reluă mama, dacă Conrad ar fi fost urmaşul direct al familiei noastre; dar după tine, şeful Eppsteinilor va fi Maximilian. De ce atunci atâta severitate?

— Nu ştiu decât un lucru: Conrad este şi el un Eppstein.

— Oare va putea supravieţui mâniei tale? Mai îndrăzni să adauge contesa.

— Atunci ne-am întâlni şi mai curând acolo, unde părinţii îşi pot îmbrăţişa mai lesne copiii.

Contele tăcu; se temea că dacă ar mai fi adăugat un cuvânt, l-ar fi podidit şi pe el lacrimile ca şi pe soţia lui.

Cineva bătu încet la uşă; era bătrânul servitor Daniel. Venea să întrebe pe conte dacă poate primi pe Maximilian, care voia să-i comunice ceva.

— Să poftească, răspunse Rudolf cu o voce stinsă.

— Maximilian, cel puţin, se adresă bărbatul soţiei sale, după ce Daniel plecă, se dezonorează în sufletul meu, dar nu se amestecă cu cei ce nu sunt de rangul său; se înjoseşte faţă de noi, dar respectă nobleţea; este rău, dar nu uită că este un conte, nu are un suflet ales, dar ştie să salveze aparenţele; este aşadar, un demn urmaş.

— Dar şi Conrad este fiul tău, răspunse contesa Gertrude.

Cu toate acestea, când Maximilian intră, cutele care brăzdau faţa lui Rudolf pierduseră mult din severitatea lor; nu dispăruseră însă cu totul şi aceasta pentru că voinţa lui era mai puternică decât orice alt sentiment.

Maximilian îngenunche în faţa contelui, apoi sărută mâna contesei şi ridicându-se în picioare aşteptă ca Rudolf să-i vorbească.

Contele Maximilian avea aproape 30 de ani. Era înalt, bine făcut şi bine legat. Avea o fire hotărâtă, bruscă şi

întreprinzătoare. Nu era prea inteligent, dar avea multă îndrăzneală. În faţa lui te simţeai mic, căci prin firea sa mândră ştia să-ţi impună voinţa sa, de aceea era respectat până şi de superiorii săi. Orice dorinţă însemna pentru el o acţiune. Nimeni nu putea înfrunta privirea sa fixă şi pătrunzătoare. Foarte puţini erau aceia care puteau să i se împotrivească.

Cu toate că era încă tânăr, faţa contelui Maximilian era brăzdată de cute; grijile pe care şi le făcea din cauza firii sale ambiţioase, lăsaseră urme adânci. Fruntea lui mare, înaltă şi colţuroasă, trăda felul ideilor ce o străbăteau; nu sclipiri geniale, ci numai rodul mândriei sale nemărginite. Nasul său puţin coroiat şi buzele puţin subţiri îi dădea o înfăţişare de tiran. Cuta dintre sprâncene, pe care le încrunta deseori, era înfricoşătoare, în acelaşi timp surâsul lui – care-i apărea pe buze adeseori – era surâsul linguşitor, fals şi lacom al curtezanului. Silueta sa dreaptă şi înaltă ştia însă să se plece în faţa stăpânului. Maximilian era curajos, dar nu măreţ; rece, dar nu liniştit; dispreţuitor şi nemilos. Era ambiţios ca un om care lucrează în umbră, şi nicidecum ca un erou. De la prima aruncătură de ochi îţi dădeai seama că se răzbuna pentru umilinţa sa faţă de cei mari printr-o mândrie excesivă faţă de cei mici.

— Înainte de a te asculta, începu Rudolf, trebuie să-ţi atrag atenţia asupra unui lucru, fiul meu. Cât timp ai fost tânăr, am fost foarte blând cu tine, socotind că năzdrăvăniile tale se datoresc numai vârstei. Maximilian, lucrurile s-au schimbat. Acum eşti un bărbat în toată firea. Dumnezeu ţi-a răpit soţia, dar ţi-a lăsat un fiu. În curând vei deveni şeful familiei Eppstein şi stăpânul tuturor bogăţiilor ei; vei fi singurul urmaş al străbunilor noştri. Ai pricinuit destule scandaluri şi ne-ai necăjit pe mine şi pe mama ta de-ajuns; acum lumea veghează cu o privire plină de invidie asupra ta şi a noastră. Nu-ţi mai poţi îngădui îndrăzneli care ar putea trezi duşmăniile altora; trebuie să te pregăteşti pentru

viitoarea ta misiune. Ajunge, fii de acum înainte mai ascultător.

— Tată, răspunse Maximilian, cred că urechea ta se apleacă prea des la intrigile răuvoitorilor. Sunt cavaler, îmi place să trăiesc şi să mă distrez, dar niciodată nu m-am dat în lături de la datoria mea. Pentru a păstra neatinsă onoarea mea şi alor mei, m-am bătut de trei ori până acum; n-am păcătuit cu nimic altceva. Ce s-a întâmplat deci? Ce am făcut? Cine m-a pârât?

— Fiule, ai necinstit pe copila unui ţăran din Alpoening.

— E adevărat, tată, dar n-ar trebui să te gândeşti la un astfel de lucru. Nu ştii că niciodată n-aş fi în stare să trec peste îndatoririle mele şi că pentru nimic în lume nu m-aş căsători cu o fată din popor, cum a făcut Conrad? Nu crezi şi tu că n-aş fi în stare să fac o asemenea prostie?

— Nu niciodată nu mi-ar fi frică de aşa ceva, răspunse cu tristeţe bătrânul conte.

— Ei bine, atunci de ce te temi? De scandal? Poţi să fii liniştit! S-a întâmplat o mare nenorocire; biata Gretchen s-a plimbat ieri pe malurile fluviului; a vrut – cel puţin aşa cred – să culeagă o floare, dar i-a alunecat piciorul şI. Valurile au înghiţit-o. Cadavrul său a fost găsit azi dimineaţă. Sunt disperat de această moarte neaşteptată. Am iubit-o mult pe Gretchen şI. Iartă-mă, dar am plâns-o, totuşi vezi prea bine că poţi fi liniştit. Nimic nu trebuie să te mai turbure.

— Da, zise tatăl, înspăimântat de această durere prefăcută, de egoismul inconştient, care vedea în această întâmplare un accident şi nu o sinucidere, o soartă nenorocită şi nu o inimă rănită, care-şi căuta pacea în lumea de dincolo.

Contesa ridică ochii şi mâinile spre cer; fără îndoială că cerea iertare Domnului şi lui Gretchen pentru inconştienţa fiului său.

După o mică întrerupere, Rudolf continuă:

— Aveai să-mi spui ceva, Maximilian?

— Da, tată, vreau să cer bunăvoinţa ta, nu pentru mine, căci eu nu îndrăznesc să mă împotrivesc mâniei tale, ci pentru Conrad care e foarte nefericit.

— Foarte bine, fiul meu, ai vorbit acum ca un adevărat frate, exclamă contesa, mândră că cel puţin de astădată vedea la Maximilian urmele unui sentiment nobil.

— Ştiţi prea bine, reluă Maximilian, că-l iubesc foarte mult pe Conrad. El e o fire slabă, dar are un suflet minunat. M-a ascultat întotdeauna ca pe un stăpân şi nu pot fi gelos pe un om ca el, care fără să crâcnească, mi-a recunoscut întotdeauna superioritatea. Este o fire visătoare, şi nu un conte. A făcut, ştiu prea bine, o greşeală mare: s-a căsătorit cu o fată din popor pentru că o iubea. Vrea să aducă în sânul familiei copila unor oameni de jos; da, ca şi voi, îl compătimesc. Dar a greşit numai, n-a făcut nici o crimă. Soţia lui, Noemi, este foarte drăguţă şi-l iubeşte foarte mult. Să-l iertăm, să facem ceva pentru el. Şi apoi, ar fi fost mult mai rău dacă eu, moştenitorul direct al titlului de conte, aş fi făcut o astfel de prostie. Ştiu bine că împăratul s-ar supăra, dacă aţi ierta pe fiul rătăcit, dar mă voi duce eu însumi la Viena şi voi potoli mânia lui.

Tatăl lui Noemi este pădurar. Voi spune că e un fost soldat; cu timpul povestea va fi uitată. Aş lua asupră-mi, iubite tată, toate urmările acestor fapte. Voi şti să repar eu, onoarea noastră ştirbită, voi fi în stare să recâştig, pentru Casa Eppstein, încrederea Suveranului nostru, al tuturor. De aceea, tată, te rog, te implor, nu arunca blestemul tău asupra lor; nu arunca deznădejdea în sufletele a doi oameni tineri; nu depărta pe Conrad de lângă tine: lasă-l să trăiască în preajma noastră. Bietul băiat, vă iubeşte atât de mult, se simte atât de legat de acest pământ pe care nu l-a părăsit niciodată, că dacă-l îndepărtezi va muri; tată, te rog, iartă-l.

— Ţi-ai făcut datoria, Maximilian: apărând pe fratele tău, dar şi eu trebuie să mi-o îndeplinesc pe a mea: trebuie să te

refuz, nu-l pot ierta pe Conrad care nu vrea să renunţe la această căsătorie.

— E hotărât să nu se despartă de Noemi. Ar fi de prisos să cauţi să vorbeşti cu el despre posibilitatea unei rupturi.

— Dar crezi tu oare că dacă aş încuviinţa purtarea lui, ceilalţi nobili mi-ar ierta slăbiciunea?

— Nu, dar cel puţin primeşte-l. Lasă-l să se spovedească, dă-i prilejul să mai simtă cel puţin încă odată căldura sufletului tău, răspunse Maximilian.

— Nu, făcu contele, căruia îi era frică de slăbiciunea şi bunătatea sufletului său; cu neputinţă.

— Iartă-mă, tată, dar l-am chemat aci pe Conrad. Lasă-l să te mai îmbrăţişeze odată. Nu-l alunga înainte de a-i vorbi.

— Rudolf, se rugă contesa, ţi-am fost întotdeauna o tovarăşă supusă şi credincioasă; lasă-mă să-mi mai văd odată copilul.

— Bine, Gertruda, dar să fim tari.

La auzul acestor cuvinte, Maximilian se îndreptă spre uşă. O deschise şi chemă pe Conrad înăuntru.

Acesta, înaintă cu paşi mici, se apropie şi îngenunche în faţa bătrânului conte.

Niciodată nu s-au văzut fraţi mai deosebiţi.

Pe cât de hotărât părea Maximilian, pe atât de slab şi de şovăielnic arăta Conrad. Obrazul lui străveziu, pletele sale galbene aurii, ochii săi negri şi focoşi contrastau plăcut cu faţa colţuroasă, cu tenul auriu şi cu statura voinică a contelui Maximilian.

Mâna mare a fratelui se deosebea mult de cele mici şi delicate ale lui Conrad.

Când Conrad, intră, salonul – această cameră seculară pe pereţii căreia atârnau portretele strămoşilor, martorii şi judecătorii momentului – căpătă un aer de solemnitate. La aceasta se mai adăuga şi majestatea celor de faţă; fratele mai mare, în picioare, nemişcat martor indiferent al unei scene pe care voinţa lui o pregătise; fratele cel mai mic, îngenunchiat, emoţionat şi tremurând la gândul unei aprige

mânii, dar îmbărbătat de o gândire lăuntrică; tatăl, un bătrân cu plete albe, măreţ în atitudinea sa, aşezat într-un fotoliu sculptat, mândru la vedere, dar neliniştit în suflet, voind să-şi ascundă sentimentele ce-i înfloreau în suflet, şi mama ascunsă într-un colţ, privind când pe soţul ei, când pe fiul iubit, şi ştergându-şi mereu lacrimile ce se furişau în colţul ochilor întristaţi.

— Vorbeşte, Conrad, zise Rudolf.

— Stăpâne, începu el, acum, trei ani n-aveam decât 20 de ani, dar sufletul meu visător era însetat după dragoste. În timp ce fratele meu Maximilian cutreiera Germania, eu am rămas lângă voi, iubiţii mei părinţi; nu m-am dus nici la Viena, şi nici n-am vizitat măcar pe Principii din împrejurimi. Nu-mi trebuia mult ca să fiu fericit, cu toate că, dacă picioarele mele erau leneşe, mintea mea se gândea mereu la altceva, iar inima mea era din ce în ce mai nerăbdătoare. Singura femeie pe care o cunoscusem era mama, şi atunci când în drumul meu am întâlnit o fată frumoasă, aşa cum trebuia să fie, curată şi încântătoare, aşa cum era, bună, aşa cum este, am iubit-o. Dar, pentru că nu vreau să ascund nimic, îţi mărturisesc, tată, că înainte de a lăsa frâu liber pasiunii mele, am căutat să mi-o înăbuşesc, nu pentru că între mine şi Noemi ar fi o distanţă prea mare, dar pentru că nu vroiam să te amărăsc. N-am reuşit însă, căci din strânsoarea sa, patima a izbucnit cu mai multă putere şi mânat de o forţă nevăzută, eram mereu atras către casa lui Gaspar. După puţin timp, Noemi mi-a spus că ţinea la mine. N-am mai putut răbda; m-am căsătorit cu ea. Ce trebuia să fac? Să fug cu ea? Nu puteam, nu eram destul de tare. S-o înşel? Nu eram destul de laş. Să vă mărturisesc totul? N-am avut curaj. Atunci m-am căsătorit în ascuns cu Noemi: credeam că nu supăr nici pe Dumnezeu şi nici pe oameni; speram să mă feresc astfel de blestemul vostru, năzuiam să pun capăt suferinţelor mele. M-am înşelat însă. Domnul, ne-a dăruit un copil. Trebuia atunci să aleg între mândria voastră şi ruşinea soţiei mele. Am ales pe cea

dintâi şi mi-am urmat viaţa, alături de cea pe care o iubeam. Dar ştiam ce veţi hotărî; nu am venit la voi pentru a zădărnici pedeapsa voastră, dar nu pot să plec de lângă voi până ce nu ştiu, că nu mă dispreţuiţi.

— Conrad, răspunse contele cu o voce stinsă şi tărăgănată. Suntem purtătorii unui titlu care nu poate primi nici o slăbiciune. Soarta ne-a aşezat foarte sus; lumea vrea să ne vadă căci are nevoie de pildele noastre; acesta este destinul nostru. Suntem obligaţi să-l purtăm cu noi; dar tu te-ai îndepărtat de el. Te-ai făcut vinovat de o crimă împotriva rangului tău. Spiritul revoluţionar care vine din Franţa ar fi trebuit să te întărească, pentru că acum, mai mult că oricând, suntem datori să apărăm drepturile noastre. Este obligaţia mea de cavaler şi de cap de familie să fiu răspunzător de faptele alor mei; severitatea mea să repare dar greşeala ta. Du-te în Franţa şi serveşte cu credinţă pe Ludovic al XVI-lea. Aceasta e dorinţa mea; te va întovărăşi peste tot. M-ai întrebat dacă te dispreţuiesc; cele ce ţi-am spus te vor lămuri. La naşterea ta, te-am destinat întâi Domnului, apoi împăratului, nobleţei şi strămunilor mei. Azi răspund de tine în faţa strămoşilor, a nobililor şi a împăratului; de aceea te reneg. Mâine însă, poate voi fi mândru de tine în faţa Stăpânului Atotputernic.

— Tată, exclamă Conrad, te respect şi te iubesc, eşti mare, aspru dar bun; mă pedepseşti, dar sunt mândru de această pedeapsă. Voi fi demn de tine; datorez familiei noastre o ispăşire, şi voi şti s-o îndeplinesc.

Conrad se înclină adânc în faţa contelui şi plecă fără să se apropie de el. Rudolf schiţă un gest cu mâna, dar nu-i vorbi; emoţia îl sugruma şi-i era teamă să-şi îmbrăţişeze fiul.

Contesa nici nu cuteza să-l privească. Plecase capul. Cu obrazul scăldat în lacrimi, ea se ruga pentru copilul său.

Conrad plecă fără s-o îmbrăţişeze, dar nu se putu împiedica să nu-i trimită, din depărtare, o sărutare. Se ridică mândru şi porni. Tatăl era mulţumit de fiul său.

— Întovărăşeşte pe fratele tău până în prag, se adresă contele lui Maximilian, care tot timpul tăcuse.

— Dacă-mi dai voie, tată, voi veni apoi să-ţi spun ceva, răspunse fiul cel mare.

— Te aştept.

Cei doi fraţi ieşiră.

Unul, pleca, pentru totdeauna, căci nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Nimeni nu ar putea spune ce s-a petrecut între cei doi bătrâni rămaşi singuri.

Numai Dumnezeu, le-a văzut lacrimile şi a auzit gemetele sufletelor lor.

Dar când Maximilian se reîntoarse, îşi reluaseră o înfăţişare liniştită; arătau puterea lor părintească.

— Acum, când hotărârea ta nu mai poate fi schimbată, acum, când am văzut pe Conrad, pe soţia şi pe copilul lor plecând, acum să-ţi mărturisesc, tată, zise Maximilian, ai procedat aşa cum trebuia să faci.

— Nu e aşa, reluă Rudolf, că aceasta este şi părerea ta, Maximilian?

— Da, tată. Împăratul ar fi fost mânios şi desigur că, pentru mult timp, ar fi rămas supărat pe familia noastră.

— Dar ce vroiai să-mi spui? Întrebă contele, întrerupând deodată pe fiul său.

— Iată, tată, cu toată severitatea ta, demnitatea Casei noastre a scăzut; vreau s-o recâştig. Nu e decât un an de când soţia mea a murit, dar aveam un fiu şi nu m-am mai gândit să mă însor din nou; totuşi, pentru că vreau să recapăt dragostea împăratului doresc să mă însor cu fiica unui fost prieten al tău, cu fata Ducelui Schwalbach, foarte puternic acum.

— Vorbeşti de Aldina Schwalbach? Întrebă mama.

— Da. Este unica lui copilă şi vă aduce multă fericire familiei noastre.

— Sora mea, stareţa mănăstirii în care Aldina a fost crescută, mi-a vorbit de frumuseţea ei fără pereche.

— Domeniul Winckel, de la porţile Vienei, este al ei, adăugă Maximilian. Iar Ducele îmi va transmite, după moartea sa, titlul şi bogăţiile sale.

— Ce fericire, reluă contesa, să fiu mama acestei copile orfane.

— Şi ce onoare pentru noi de a ne uni cu Schwalbach, insistă Maximilian.

— Da, făcu Rudolf, Schwalbach este cel mai mare nobil german.

— Bine, tată, atunci te rog scrie fostului tău tovarăş de arme şi cere pentru fiul tău, mâna copilei sale.

Urmă o tăcere lungă şi apăsătoare. Contele plecase capul şi părea gânditor.

— Ce ai, tată, nu-mi răspunzi? Şovăi? Este cu neputinţă ca o asemenea unire, care va ajuta mult la mărirea gloriei noastre, să-ţi displacă!

— Maximilian, răspunse Rudolf, eşti sigur că Ducesa Aldina va fi fericită?

— Tată, va fi contesă de Eppstein. Altă tăcere.

Cu siguranţă că cei doi oameni nu se înţelegeau, îi lega mai mult lumea de afară, decât sângele comun.

— Fii cu băgare de seamă, tată, fii păzitorul gloriei noastre; tu eşti acela care refuzi aureola unei legături măreţe?

— Ştiu ce trebuie să fac, răspunse tatăl. Du-te la Viena, şi acolo vei găsi scrisoarea mea de recomandaţie.

— Voi părăsi castelul numaidecât. Sunt grăbit, nu vreau s-o fac să aştepte.

— Fă ce vrei, fiule, spuse contele.

— Vreţi să mă binecuvântaţi înainte de plecare, întrebă Maximilian pe părinţii săi.

— Fii binecuvântat, adăugă Rudolf.

— Dumnezeu să te conducă, îngână contesa.

Maximilian sărută mâna Gertrudei, salută pe conte şi plecă.

— Celălalt, se adresă Rudolf soţiei sale, după ce fiul lor plecase, cel care a plecat mai întâi, nu a îndrăznit să ceară binecuvântarea ta, dar a avut-o, nu-i aşa, pe a ta, ca şi pe a mea. Iar Domnul ascultă mult mai bine pe acei care tac, decât buzele care vorbesc.

II.

Să părăsim pentru moment malul fluviului Mein şi tristul său castel.

Să schimbăm viaţa monotonă şi întunecată a Eppsteinilor pentru a pătrunde în împrejurimile vesele şi însorite ale Vienei. Să ne oprim la încântătoarea vilă Winckel. Vom găsi aci, în vesela grădină, zburdând din floare în floare, o fetişcană de vreo 16 ani, o zeiţă minunată cu cosiţe aurii şi cu bucle despletite, cu obrajii rumeni şi sănătoşi; este încântătoarea Aldina de Schwalbach.

La capătul aleii, ducele – un adevărat nobil german – mai puţin ceremonios şi mai vorbăreţ decât Rudolf, se odihnea pe o bancă de piatră, privind la fiica sa.

— Ce ai, tată? Întrebă mica ducesă, trecând prin faţa părintelui său. De azi dimineaţă observ, în colţul buzelor tale, acelaşi surâs enigmatic a cărui cauză nu mi-o pot explica. Mă priveşti foarte mirat. La ce te gândeşti?

— La scrisoarea pe care am primit-o. La acea misivă ce vine de la o depărtare atât de mare şi care, după spusele tale, aduce aerul unor vremuri trecute.

— Atunci nu te mai întreb nimic, tată, căci de bună seamă epistola nu are de a face cu mine.

— Dimpotrivă, scrisoarea te interesează foarte mult, căci ea nu vorbeşte decât de tine.

Aldina se opri mirată. Ochii săi mari trădau toată curiozitatea acestei fiinţe drăgălaşe.

— De mine? Făcu ea apropiindu-se de duce, de mine? Atunci arată-mi-o repede. Despre ce e vorba? Spune-mi.

— Este vorba de o cerere în căsătorie.

— Dacă nu este decât atâT. Răspunse ducesa, pe buzele căreia flutura un aer de dispreţ.

— Cum, dacă nu este decât atât? Întrebă ducele zâmbind. La dracu! Ce poate fi mai însemnat pentru tine, dacă vorbeşti cu atâta indiferenţă despre măritiş?

— Dar, tată, este de prisos să insişti, ştii prea bine că voi refuza. Nu-mi plac deloc toţi aceşti fanţi ai Vienei, fie ei sfetnici la curte sau la ambasadă. Toţi sunt nişte spilcuiţi şi lipsiţi de minte; nu-mi plac şi nici nu-mi vor plăcea vreodată, cred că eşti convins de asta, nu? De altfel parcă ne-am înţeles odată, dragă tată, să nu mai vorbim de căsătoria mea.

— Dar uiţi, copila mea, că scrisoarea vine de foarte departe.

— Adevărat?! Atunci e şi mai rău. Ar trebui să te părăsesc şi n-am chef deloc, zise fata fugind să urmărească un fluture ce dispăru în înălţimi.

Ducele tăcu un moment. Apoi, când ducesa Aldina veni din nou în apropierea lui, adăugă:

— Prefăcuto! Nu vrei să spui adevărata cauză a refuzului tău.

— Adevărata cauză? Şi care e aceasta?

— Dragostea ta adâncă şi neputincioasă.

— Tată, iar vrei să-ţi baţi joc de mine, spuse Aldina apropiindu-se de duce, ca şi cum ar fi vrut să-l dezarmeze.

— Această dragoste nenorocită şi fără speranţă pentru Goetz de Berlichingen, cavalerul cu mâna de fier, mort, din păcate, încă de pe timpul împăratului Maximilian.

— Dar renăscut prin stihurile poetului, tată. El a reînviat şi trăieşte în drama lui Goethe. Da, de o sută de ori da, cu toate răutăţile tale, iubesc şi admir acest suflet nobil, acest om simplu şi măreţ care iubeşte cu atâta putere şi care loveşte atât de tare. Da, cât de bătrân ar fi – căci pretinzi că este bătrân, ca şi cum ar exista o vârstă pentru oameni ca el – el umbreşte, cel puţin pentru mine, pe toţi cavalerii Vienei. Da, Goetz de Berlichingen, acesta este omul ce-mi place; dar recunoaşte că până azi nu mi-ai prezentat

oameni ca el. Nu mi-ai făcut cunoştinţă decât cu păpuşi pe care nu le pot suferi.

— Eşti un copil, nici nu ai 16 ani şi ai vrea un bărbat de 60.

— De 60, de 70 sau de 80, ce importanţă are, dacă seamănă cu mândrii şi minunaţii cavaleri ai Rinului, cu Goetz cel cu mâna de fier, cu Franz de Sickingen, sau chiar cu Hans de Selbitz?

— Bine, dragă Aldina, spuse ducele cu un aer solemn, dacă aceasta este voinţa ta, cred că de data aceasta nu mă vei refuza. Un asemenea erou îmi cere mâna ta.

— Nu, priveşte numai semnătura acestei scrisori şi te vei convinge că este aşa cum spun.

— De ce râzi de mine, tată? De ce eşti rău? Bătrânul duce scoase scrisoarea din buzunar şi arătă fiicei sale iscălitura ei.

— Rudolf de Eppstein, citi ducesa.

— Da, frumoasa mea amazoană, iată ce, să sperăm, te va încânta. Contele s-a bătut vitejeşte în războiul de 7 ani, întocmai ca un cavaler din secolul XVI-lea. Mărturisesc că este cam bătrân, dar ce importanţă are dacă împlineşte 60, 70 sau 80 de ani îi? Rudolf de Eppstein are 72 de ani; cred că nu vei pune la îndoială curajul, nobleţea şi cavalerismul lui.

— Crezi, tată, că nu cunosc destul de bine istoria Germaniei, pentru a şti că acum 30 de ani contele Rudolf de Eppstein s-a căsătorit cu sora mătuşii mele, stareţa mănăstirii Sfântul Tei.

— Pentru că nu ţi se poate ascunde nimic, ducesă, îţi voi spune adevărul: vechiul meu prieten te cere pentru unul din fiii lui, care însă n-are decât 30 de ani şi e foarte puţin cărunt. Poţi fi liniştită totuşi, căci va îmbătrâni şi va albi şi el. Nu este un erou dar aparţine unei familii vestite. Adaugă la toate acestea, fire romanţioasă ce eşti, un castel în munţi – foarte aproape de Rinul pe care-l iubeşti atât – despre care se povesteşte o legendă misterioasă şi destul de curioasă: o castelană care apare în fiecare noapte, pentru

că a murit într-o seară de Crăciun. Dar, după cum prea bine ştii, poezia şi raţiunea aceste fiice ale cerului, sunt ca şi visul; pornesc din acelaşi loc, dar iau căi diferite.

— Şi care e această legendă, tată, o ştii? Întrebă fata cu ochii scânteietori de curiozitate.

— Nu prea mult pentru a te lămuri; vechiul meu prieten, contele Rudolf, mi-a povestit-o de mult, dar n-am înţeles-o prea bine. O vei afla de la logodnicul tău.

— Logodnicul meu? Dar asta înseamnă că tu încuviinţezi căsătoria noastră.

— Din nenorocire da; poate că pentru tine ar fi fost mai frumos o dragoste ascunsă, o căsătorie tainică, urmată de iertarea mea postumă. Dar vezi tu, vârsta, origina, bogăţia şi prietenia pe care o păstrez de mai bine de 50 ani pentru contele de Eppstein, toate acestea, mă fac să primesc căsătoria. Singurul lucru de care mi-ar fi frică, este că Maximilian este văduv şi că are un copil. Dar, desigur că nu ţi-e frică de amintirile trecutului. Şi apoi, la urma urmei, îţi vei da singură seama dacă vrei sau nu, să-ţi uneşti destinul cu cel al lui Maximilian de Eppstein. Căci scrisoarea tatălui, n-a venit decât cu puţin înaintea fiului.

— Şi care e numele acestui pretendent, care, pentru mine, trebuie să-l înlocuiască pe Goetz?

— Maximilian.

— Maximilian? Numele lui promite. Nu pentru mine, ci pentru duşmanii lui, căci, ca să-mi placă, acest vajnic luptător trebuie să fie drăgăstos şi Supus.

„Acesta e avantajul şi răsplata pentru suferinţele noastre: să îmblânzim pe aceşti lei şi să ruşinăm cu o singură privire pe cel de teama căruia tremură toţi”.

— Primesc, tată, adăugă Aldina, căci, recunosc, prefer pe unul tânăr unuia bătrân. Rostind numele meu, va avea prima izbândă. Iar eu, ca şi Elisabeta, voi fi martora vitejiilor sale.

— Mai crezi, iubita mea copilă că timpurile strălucite ale marilor bătălii pot reveni? Crezi oare că sabia va fi folosită?

— De ce nu?

— Pentru că invenţia prafului de puşcă a umbrit mult gloria cavalerismului. Roland, Renaud, Olivier, sunt morţi pentru totdeauna, niciodată timpurile lor nu vor mai reveni; acum toţi oamenii sunt egali în faţa unui obuz de tun.

— Dar, tată, alături de marii spintecători rămân glorioşii Căpitani. Isteţimea a înlocuit puterea, şi Gustav Adolf, Wallenstein sau Frederic cel Mare, au fost victorioşi şi fără buzduganul lui Roland, spada lui Renaud sau lancea fermecată a lui Astolfo. Nu ştiu de ce, dar am încredere în timpurile viitoare.

— Foarte bine, teoria ta va cunoaşte, poate, într-o zi gloria. Dar până atunci, zise ducele uitându-se la ceas, să mergem la masă; sunt mai bătrân decât tine şi nu mă pot sătura cu profeţii, cu poezii, cu flori sau cu idealuri.

Aldina luă braţul tatălui său făcând un semn, care voia să spună că timpul n-are vârstă, amândoi intrară în castel.

O zi după această convorbire – din desfăşurarea, căreia se desprindea imaginaţia vioaie şi originală, spiritul poetic şi curat al Aldinei.

— Contele Maximilian, de Eppstein sosi la Viena.

Visele contesei îi precedaseră şi pregătiseră sosirea.

Ştim cine era Maximilian, şi de aceea vom înţelege mai uşor de ce a plăcut mai puţin tatălui decât fiicei.

Tatăl, un bătrân diplomat, obişnuit să demaşte pe oricine pentru a-i cunoaşte adevărata înfăţişare, găsea la el mai multă ambiţie, decât merit, mai multă mândrie, decât inteligenţă, mai mult calcul decât dragoste.

Dar Aldinei – datorită staturii sale viguroase, frunţii sale veşnic încruntate, şi înfăţişării sale bărbăteşti – îi făcuse o impresie bună, în orice caz, superioară celorlalţi pretendenţi. Îl vedea prin prisma poeziei pe care o făurise; bruscheţea lui fu luată drept sinceritate, asprimea sa drept simplicitate, şi indiferenţa lui drept nobleţe.

— Este un suflet primitiv şi mândru, socotea ea, iar toată greşeala lui este că trăieşte cu trei sute de ani prea

devreme.

Împărtăşi lui Maximilian visele sale, îi destăinuia gândurile pe care le produse.

El nu era destul de inteligent ca să-şi dea toată osteneala să-i facă pe plac: mărturisi cel mai mare dispreţ pentru fastul de la Curte, şi-şi arătă cu prisosinţă sabia şi epoleţii strălucitori.

Într-o zi Aldina se hotăra să încarce spiritul poetic al contelui; vroia mai mult să vadă dacă sufletul lui Maximilian se potrivea cu setea sa poetică: îl rugă să-i povestească legenda Eppsteinilor.

Dar tânărul conte voia să repurteze un nou succes, avea o voce puternică, o frază colorată şi o vorbă vioaie; primi prin urmare şi povesti cu multă convingere şi căldură misterioasa legendă.

Izbuti chiar să subjuge pe tânăra Aldina, fire atât de impresionabilă.

Iată care este povestea castelului:

Contele Eppstein, străbunul lui Rudolf, clădise acest minunat palat pe timpul lui Carol cel Mare. Trecutul fusese uitat cu desăvârşire.

Se ştia numai că bătrânul Merlin profetizase că toate contesele de Eppstein care vor muri în acest palat, în noaptea Crăciunului, nu vor muri decât în parte. Ca orice prezicere, şi această prevestire era destul de neprecisă; ea n-a fost înţeleasă decât atunci când a murit soţia unui împărat german.

Numele împăratului fusese uitat de mult, dar se ştia că pe împărăteasă toţi o chemau Ermengarda. Ea crescuse împreună cu fiica nobilului Windeck, care devenise contesă de Eppstein. Cu toată diferenţa de ranguri, cele două femei erau foarte bune prietene. Şi pentru că împărăteasa locuia atunci la Frankfurt, foarte aproape de castelul contesei, cele două prietene se vedeau destul de des. Chiar Sigismund Eppstein, bărbatul Leonorei, era în slujba împărătesei.

Dar la 24 Decembrie 1342, aceasta muri. Dispariţia ei pricinui mare jale la curte. Împăratul mai ales, era foarte trist, căci îşi iubise foarte mult soţia.

Moarta fu expusă pe un catafalc de onoare şi toţi nobilii şi doamnele de la curte puteau vedea şi săruta mâna celei ce fusese stăpâna lor. Lucrurile se petreceau cam aşa: îmbrăcată în veşmintele sale împărăteşti, cu coroana pe cap şi cu sceptrul în mână, defuncta se afla singură în biserica Palatului.

Unul din slujitorii ei veghea la intrarea capelei; acest slujitor era schimbat la fiecare două ore. Cel, sau cea, ce venea să se închine împărătesei era condus lângă catafalc, îngenunchea în faţa ei, îi săruta mâna şi apoi bătea în poarta care se deschidea, pentru a permite intrarea altui vizitator.

Veni şi rândul lui Sigismund să stea de pază la poarta bisericii. Trecuseră 24 de ore de când murise împărăteasa; era ultima zi de Crăciun. Sigismund începuse veghea la orele douăsprezece. Era unu şi un sfert şi nu condusese lângă moartă decât zece sau douăsprezece persoane.

Spre marea lui uimire, văzu deodată pe contesa Leonora Eppstein, soţia lui. Era nedumerit; nu anunţase pe contesă, căci nu voise să-i aducă la cunoştinţă această veste tristă decât personal. Ştia că cele două femei fuseseră bune prietene, şi voia să mai uşureze durerea Leonorei. Într-adevăr, faţa contesei era galbenă ca ceara; cu siguranţă că ştirea acestei morţii o mâhnise mult. Sigismund se îndreptă spre soţia sa, şi fără s-o întrebe ceva, o întovărăşi lângă catafalc; apoi se îndepărtă.

Vizitele erau scurte, dar contele Eppstein bănui că aceasta se va prelungi. Era sigur că nu numai o simplă datorie adusese pe contesa la Frankfurt, dar că vizita ei răspundea unei sincere dureri, unei tainice porniri; de aceea nu se miră că, după câteva minute, contesa nu părăsise încă biserica, dar după un sfert de ceas începu să se

nelinişteascâ, temându-se ca nu cumva puterile s-o fi părăsit pe Leonora.

Nu putea striga după ajutor şi nici nu avea curajul să intre înăuntru: se uită pe gaura cheii, deşi îi era frică să nu vadă pe Leonora leşinată. Dar spre mirarea sa, văzu cu totul altceva. Sigismund păli, trăsăturile feţii lui trădau o emoţie atât de puternică, încât cei din jurul lui întrebară dacă nu cumva era bolnav.

— Nu, răspunse curteanul, frecându-şi mâna pe fruntea brobonată de sudoare.

Crezând că n-a văzut bine, Sigismund se mai uită odată. De astă dată era sigur că nu se înşeală. Împărăteasa, cu coroana pe cap şi cu sceptrul în mână, stătea pe catafalcul său şi vorbea cu Leonora. Contele credea că visează, că este pradă unei halucinaţii, atât era de speriat.

Dar chiar în acelaşi timp, Leonora bătu la uşă, Sigismund îi deschise şi aruncă o privire pe furiş în camera moartei: era întinsă pe acelaşi catafalc. Contele conduse pe soţia sa până în anticameră, unde o părăsi, căci mai trebuia să se reîntoarcă pentru scurt timp la poarta bisericii. Pe drum îi puse două-trei întrebări, dar ea nu răspunsese. Socotea că durerea o amuţise sau, mai bine zis, nu-şi dădea seama de nimic, căci era prea turburat.

Curtenii intrau pe rând în biserică. De fiecare dată Sigismund privea catafalcul; moarta era tot nemişcată. Totuşi îndată ce veni cel care trebuia să-l înlocuiască, se grăbi să plece. Se îndreptă spre împărat, care părea foarte îndurerat.

— Majestate, nu mai plângeţi, strigă Sigismund. Mai bine, trimiteţi pe doctor în biserică. Împărăteasa nu e moartă.

— Ce zici, Sigismund?

— Sire, am văzut, mai adineauri, pe nobila dumneavoastră soţie stând de vorbă cu contesa de Eppstein.

— Care Contesă de Eppstein?

— Soţia mea.

— Sărmane prieten, durerea ţi-a luat minţile.

— De ce, Sire?

— Contesa de Eppstein. Dumnezeu să-ţi dea putere să supravieţuieşti nenorocirii.

— Ei bine, contesa de Eppstein? întrebă Sigismund îngrijorat.

— Contesa de Eppstein a murit azi dimineaţă.

Contele Sigismund scoase un strigăt de spaimă.

O porni în goană spre locuinţa sa, încălecă, străbătu străzile Frankfurtului cu o iuţeală ameţitoare şi peste o jumătate de ceas era la castelul Eppstein.

— Contesă Leonora, strigă Sigismund, Contesă Leonora.

Dar nimeni nu-i răspundea, iar cei din jurul său nu-i spuneau nimic. Feţele lor erau însă scăldate în lacrimi. Sigismund se îndreptă spre scară şi întrebă:

— Ce face contesa Leonora?

Servitorii palatului nu-i spuneau însă nimic. Iuţi pasul spre camera soţiei sale: era culcată în pat, îmbrăcată în negru, cu faţa tot aşa de galbenă ca şi înainte şi nemişcată; preotul intona rugăciuni la căpătâiul ei.

Contesa murise de dimineaţă.

Sigismund mai avu puterea să întrebe dacă de la miezul nopţii, de când contesa murise, Leonora nu făcuse nici o mişcare.

— Niciuna, i se răspunse.

Întrebă pe preot dacă nu cumva s-a îndepărtat de la căpătâiul moartei.

— Nici un minut, răspunse acesta.

Atunci Sigismund îşi aminti că era zi de Crăciun şi că mult timp înainte, Merlin făcuse o profeţie ciudată despre contesele Eppstein care, primite pe cea lume în zi de Crăciun, nu mureau decât în parte.

Sigismund se înşelase. Nu împărăteasa înviase, ci Leonora; cele două fantome se întâlniseră şi şezuseră de vorbă.

Contele de Eppstein se simţea la capătul puterilor sale.

Un an mai târziu se retrase la o mănăstire.

Părăsise pe fiul său, căruia îi transmisese rangul, titlul şi bogăţia lui, pentru a se consacra Domnului şi vieţii monahale.

Apariţiile contesei se petreceau întotdeauna în această cameră a castelului – cea roşie – care printr-o uşă ascunsă în perete, comunica cu o scară secretă ce ducea spre cavoul familiei.

Trei generaţii fuseseră urmărite de spectrul contesei Leonora care, profita de orice ocazie însemnată, pentru a se arăta.

Apariţiile ei încetară numai odată cu naşterea celei de a patra generaţii.

Cu toate acestea tradiţia era mai departe respectată la castel; cel mai vârstnic membru al Eppsteinilor dormea regulat în camera roşie.

Dar de la această vreme, nici o contesă Eppstein nu mai murise în noaptea de Crăciun.

Înţelegem uşor înrâurirea pe care povestea a avut-o asupra ducesei Aldina. Sufletul ei poetic şi romanţios sorbea cu nesaţ misterioasa legendă. Se gândea că va fi o contesă de Eppstein, că va locui în acest castel misterios: se şi vedea trăind în acel Ev-Mediu pe care-l îndrăgea atât.

Maximilian nu-şi putea susţine prea mult rolul său, Aldina, fire curioasă şi clar-văzătoare şi-ar fi dat repede seama că nu este natural.

Din fericire, după vreo 15 zile tatăl său îl chemă înapoi, având să lichideze o afacere importantă.

Plecă, ducând cu sine mărturisirea tinerei fete şi consimţământul ducelui care dorea ca celebrarea căsătoriei să aibă loc de-abia peste un an.

În acest răstimp, Maximilian se reîntoarse de câteva ori la Viena; întotdeauna găsise însă pretexte să plece la timp. Întâi îi muri mama, apoi tatăl, care se ducea să-şi întâlnească tovarăşa de viaţă.

Înainte de a muri, Gertrude şi Rudolf trimiseră logodnicii fiului lor o scrisoare tot atât de frumoasă ca şi sufletele lor

neîntinate.

Misiva nu numai că menţinea, dar sporea chiar iluziile sărmanei Aldina.

Prin prisma depărtării, ducesa, credincioasă fantomei pe care sufletul său curat o crease, credea din ce în ce mai mult că Maximilian este un om minunat; era grăbită să-l consoleze pentru toate durerile sale, dorea cu înfocare să locuiască în acel castel singuratic căruia prin prezenţa sa, să-i dea un suflu de viaţă.

Apoi, gândindu-se la misterioasa legendă a Eppsteinilor, se ruga Domnului să moară într-o noapte de Crăciun pentru ca să se bucure şi ea de favorurile acordate conteselor acestui castel care decedau în acea noapte, pentru a putea şi ea să apară după moarte în faţa bărbatului său.

Spre sfârşitul anului 1791, căsătoria fu celebrată la Viena. Însuşi împăratul o onoră cu prezenţa lui.

Apoi cei doi tineri plecară spre castel.

Primul lucru pe care Aldina îl ceru după ce ajunsese, fu să fie condusă în camera roşie. De altminteri era aceeaşi odaie pe care o locuia Maximilian de la moartea tatălui său.

Am făcut descrierea acestei odăi; pe atunci era la fel ca şi acum, vremurile n-au schimbat-o.

Cincisprezece zile după plecarea fiicei sale, ducele de Schwalbach muri; poate că Dumnezeu hotărâse că Aldina nu mai avea nevoie de ocrotirea lui. A fost prima durere a tinerei contese; nu era decât începutul vieţii sale de suferinţe.

Nimeni nu mai vorbea de Conrad şi Noemi. Maximilian nu pomenea niciodată de ei.

III.

Un an mai târziu, totul se schimbase, nu numai la castelul Eppstein, dar şi în toată lumea: Aldina tremura în faţa lui Maximilian, iar Europa în faţa Franţei.

Revoluţia nu atinsese încă culmea furiei sale, regele nu era mort, dar era arestat; bubuiturile tunurilor anunţau furtuna şi, la fel ca marea spumegândă care se revarsă peste

ţărmuri, oştirile franceze inundau plaiurile Rinului, aşteptând să supună tot continentul.

Custine cucerise oraşul Meinz şi se pregătea să atace Frankfurtul.

La castelul Eppstein firea neastâmpărată şi sălbatică a lui Maximilian.

— Cu toate că ea nu-l condusese până la rătăcirile de altă dată.

— Începea să se afirme. Toate iluziile Aldinei dispăreau rând pe rând.

Nobilul cavaler, pe care şi-l închipuise în visele sale copilăreşti, dispăruse, făcând loc unei triste realităţi, unui ambiţios de rând şi unui liberal tiranic care nu vedea în căsătoria sa decât o redută cucerită spre înălţimile unor serbede onoruri, iar în soţia lui, decât un obiect de plăcere.

La început Aldina suferise mult, mai târziu însă, se resemnase; fără să crâcnească, lăsă pe brutalul Maximilian să calce în picioare sufletul ei curat. De altfel, nici nu avea timp să se plictisească sau să se căineze: evenimentele politice depăşiră gândurile sale.

Îndată după cucerirea Meinzului, trupele imperiale au fost nevoite să se retragă în faţa tinerei oştiri revoluţionare; Frankfurtul nu mai putea rezista decât câteva zile.

Contele Eppstein putea fi, ce-i drept, un ostatec de valoare, dar megaloman cum era, îşi atribuia o însemnătate exagerată.

Între timp fusese chemat la Viena: aşteptând sfârşitul evenimentelor, trebuia să părăsească Germania. Să încerce o rezistenţă din castelul său ar fi fost cu neputinţă: vitejia n-ar fi fost decât o imprudenţă.

Fuga lui Maximilian devenise însă primejdioasă: cercetaşii francezilor tăiau drumul Vienei, iar calea sa părea presărată de multe obstacole. Cu siguranţă că Aldina l-ar fi încurcat mai mult: se hotărî deci să-şi lase soţia la castel.

Contesa încercă, atât îi era cu putinţă să-şi convingă soţul s-o ia cu el. În ultima zi chiar, îl conjură să nu o lase singură.

Din nenorocire, hotărârile luate de Maximilian nu puteau suferi nici o schimbare: era prea puţin înduioşat de lacrimile durerii ei şi prea surd la rugăminţile sale.

— De ce ţi-e frică? Îi zise el. Şi ce înseamnă toate aceste copilării? Dacă vom fi împreună, suntem pierduţi, ne vom salva amândoi. Ştii, în noaptea aceasta voi pleca cu Daniel îmbrăcaţi în haine ţărăneşti, dar ziua, dacă vom fi întâlniţi, nu vom putea îndepărta uşor bănuielile. Ce am face dacă am fi cu tine? Iar de îndată ce voi fi departe, ce ţi se mai poate întâmpla? Ai auzit vreodată de femei luate în captivitate? Nu. Francezii sunt generoşi. Fă-te respectată, şi te vor respecta. Şi apoi, orice discuţie e de prisos: nu mai am de ales, zarurile au fost aruncate. Dacă viaţa mea nu mi-ar fi aparţinut decât mie, aş şti ce să fac; dar nu cred că ea este nefolositoare ţării mele. Curaj, Aldina! Gândeşte-te că îţi încredinţez tot ce am mai de preţ pe acest pământ: copilul şi onoarea mea. Mâine vei fi singură, dar.

— Şi el urmărind să impresioneze pe soţia lui, rosti aceste cuvinte cu o voce caldă şi emoţionată.

— Să nu ne gândim la ziua de mâine, când ne rămâne încă cea de azi.

Ca întotdeauna, Aldina se supuse fără şovăire stăpânului său.

În dimineaţa zilei următoare, Maximilian plecă; peste trei zile, contesa primi vestea că se afla în siguranţă. Trei zilE. Aceste trei zile au fost de ajuns pentru a se produce un mare eveniment, o schimbare ce va înrâuri mult asupra vieţii nenorocitei Aldine.

Înainte de a ataca Frankfurtul, Custine, comandantul oştirilor franceze, pentru mai multă siguranţă, puse să fie cercetate toate împrejurimile oraşului. Două companii au fost însărcinate să cutreiere potecile munţilor Taunus. Ideea lui Custine se dovedi excelentă: o cursă fu descoperită de francezi în apropierea castelului Eppstein.

În lupta ce urmă, soldaţii republicii fură nevoiţi sa se retragă; dar tactica germană era descoperită şi astfel

drumul spre Frankfurt, liber. Oraşul căzu chiar a doua zi de dimineaţă, pe când cele două companii deplângeau moartea multor soldaţi şi chiar a câtorva ofiţeri.

Printre aceştia se afla un căpitan tânăr, cunoscut sub numele de Jacques, dar care era admirat pentru curajul său; când francezii trecuseră Rinul, când puseseră piciorul pe pământul german, ofiţerul îşi aruncase sabia în fluviu şi rămase numai cu teaca ei. Cu toate că era lipsit de această armă – care pentru ofiţerii de infanterie este mai mult un semn al gradului lor, decât un mijloc de apărare eficace – tânărul căpitan, prin curajul, prin sângele său rece şi prin cunoaşterea locului adusese camarazilor săi multe servicii.

El se îndreptase direct spre cursă; săracul, plăti îndrăzneala sa chiar de la prima salvă a soldaţilor împăratului. Căzuse, nimerit de un glonte în frunte şi crezut mort, fusese lăsat pe câmpul de luptă nu numai de ai săi, dar chiar şi de duşmani. Seara însă, unul din noii servitori ai castelului (la moartea tatălui său, Maximilian reîmprospătase tot personalul palatului, păstrând dintre cei vechi, numai pe intendentul Daniel şi pe Jonathas, ginerele bătrânului păzitor) auzise, întorcându-se de la Falkenstein, gemetele ofiţerului care mai respira încă. Ajutat de doi ţărani care tocmai treceau pe şosea, transportă pe muribund la castel, unde Aldina porunci să se dea rănitului cea mai desăvârşită ospitalitate.

Preotul bisericuţei din curtea castelului era însă un foarte bun cunoscător al artei chirurgicale, aşa că, după ce consultă bolnavul, îşi dete repede seama că-i putea salva viaţa.

Aldina avea mare grijă de bolnav: mai întâi pentru că era femeie, şi ca atare orice suferinţă o impresiona, apoi pentru că prezenţa căpitanului era pentru ea o piedică în calea celor ce ar fi îndrăznit să se atingă de ea.

Învingătorii nu sărbătoreau, s-o recunoaştem, triumful cu modestia pe care Maximilian, din cauza egoismului său o lăudase soţiei sale: într-o zi chiar, bande de jefuitori se

arătau în imediata apropiere a castelului; atunci Jacques, cu toate că preotul şi Aldina i-o interziceau, se sculă, se duse la ei şi ştiu prin cuvintele sale tăioase şi prin glasul lui tunător să-i îndepărteze.

De atunci recunoştinţa şi mila obligară pe tânăra contesă să dubleze îngrijirile ei faţă de acel care-i salvase viaţa, ba poate chiar şi mai mult.

Căpitanul avea de altfel o fire generoasă, înfocată, înflăcărată şi simpatică; era tocmai omul pe care-l căuta Aldina. I se putea imputa doar un singur lucru: era aproape întotdeauna trist şi avea gesturi feminine. Tristeţea se potrivea însă temperamentului lui, şi nimeni nu se îndoia de curajul său.

Soldaţii, care l-au văzut nepăsător în mijlocul obuzelor şi al gloanţelor, aveau pentru el cea mai mare admiraţie, şi un profund respect. Pe de altă parte Căpitanul Jacques era foarte iubit de ofiţeri pentru marea sa cultură, ceea ce făcea să i se ierte anumite idei prea originale şi o imaginaţie din cauza căreia tovarăşii săi de arme nu-i puteau urmări totdeauna gândurile.

În orice caz felul său de a fi, îndreptăţea atât porecla pe care i-o dăduseră soldaţii – „înţeleptul Jaques” – cât şi pe cea dată de ofiţeri – „visătorul Jacques”. Se vedea bine că el nu se bătea decât pentru o idee, şi că cearta regilor dispărea în faţa lui, lăsând loc altei preocupări: fericirea popoarelor.

…Se înţelege că un atare caracter corespundea întocmai năzuinţelor Aldinei: Jacques era adevăratul erou al viselor sale, cavaler înţelept şi îndrăzneţ ca Goetz de Berlichingen, frumos şi visător ca Max Picolomiri.

Ne putem explica aşadar pentru ce după puţine zile, Jacques şi Aldina se tutuiau.

De altfel, căpitanul, nevrând să fie văzut de vecinii castelului, nu prea ieşea din camera sa, unde Aldina îi ţinea, aproape continuu, tovărăşie.

Servitorii castelului puteau intra oricând în odaia în care se aflau ei, i-ar fi găsit întotdeauna vorbind şi surâzând. Cea mai perfectă nevinovăţie a gândurilor; iată salvarea lor.

S-ar fi crezut că aceste două suflete atât de curate, de asemănătoare şi de înfrăţite s-au cunoscut în împrejurări mai fericite, dar că nu s-au regăsit decât acum.

Orele petrecute într-o convorbire plină de farmec, li se păreau clipe, astfel că ei nu-şi dădură seama de fuga timpului.

Lui Jacques i se păru că se deşteaptă dintr-un vis când primi vestea că trebuia, împreună cu armata sa, să se reîntoarcă în Franţa.

Cele două luni de convalescenţă trecuseră prea repede.

Aldina conduse pe ofiţer până în pragul porţii. Aici el îşi luă rămas bun de la ea sărutându-i mâna şi numind-o soră; ea îi ură tot norocul şi-l numi frate.

Apoi, atât cât îl mai putu zări, ea îl urmări din ochi, făcându-i cu mâna semne de adio.

Două săptămâni după plecarea lui Jacques, Aldina primi o scrisoare de la bărbatul ei.

Retragerea francezilor permitea lui Maximilian să se întoarcă la castelul său; putea deci să-l aştepte din oră în oră. Fiindcă diligenţa nu mergea până la Castel, Aldina trimisese pe Tobias (care după plecarea lui Daniel luase locul acestuia) cu doi cai, să-l aştepte pe conte la Frankfurt.

Maximilian vedea în acest gest o drăgălăşenie din partea soţiei sale, dar, spirit orgolios, credea că i se datora totul. Încalecă pe unul din cai, în timp ce Tobias călărea pe celălalt.

Ceilalţi tovarăşi de călărie trebuiau să ajungă singuri la castel, aşa cum vor putea.

Pe drum, cei doi călăreţi nu vorbiră altceva decât despre şederea francezilor prin împrejurimi. Contele îi făcu semn lui Tobias, care mergea în spatele lui, să se apropie de el: servitorul ascultă.

— Aşadar, francezii au respectat castelul, aşa după cum mi-a scris şi contesa, începu Maximilian.

— Da, domnule conte, răspunse Tobias, dar aceasta, datorită căpitanului Jacques, fără de care lucrurile ar fi luat cu totul altă întorsătură.

— Dar cine era acest căpitan? Contesa mi-a scris despre el. A fost rănit?

— Da. Hans l-a găsit rănit lângă castel şi l-a adus la noi. În prima noapte i-a fost foarte rău, credeam că va muri, dar Sfinţia Sa l-a operat atât de bine, iar contesa l-a îngrijit atât de mult, încât numai într-o lună a fost complet vindecat.

— Şi atunci a plecat? Întrebă Maximilian care încruntă fruntea la auzul acestei veşti.

— Nu, a mai rămas o lună.

— O lună? şi ce făcea?

— Nimic, domnule, stătea aproape tot timpul în camera contesei şi nu ieşea decât foarte rar, seara pentru a face o mică plimbare în parc. Mi se părea că se ferea să fie văzut.

Buzele lui Maximilian păliră, dar el nu lăsă să i se observe nici cea mai mică schimbare în glas.

— De când a plecat? Întrebă Maximilian.

— De vreo zece, douăsprezece zile.

— Şi ce fel de om era? Bătrân sau tânăr? Urât sau frumos? Trist sau vesel?

— Era un tânăr cam de 26–27 de ani, blond, palid şi subţire, care părea întotdeauna foarte trist.

— Într-adevăr, zise Maximilian, muşcându-şi buzele, dar urmând convorbirea chiar fără voia lui, cu acea încăpăţânare care porunceşte sufletului să caute să afle lucruri care să-l mâhnească şi mai tare, într-adevăr trebuie să se fi plictisit grozav.

— Nu, domnule conte, avea aerul trist, dar nu părea plictisit.

— Da? Întrerupse contele. Tovarăşii lui veneau să-l vadă? Se distra cu ei?

— Oh, nu căuta deloc să se distreze; dovada cea mai bună că în două luni cât a stat la castel, poşta nu i-a venit decât de două ori; şi aceasta nu pentru că ar fi cerut-o el, ci pentru că trebuia să i se transmită ordinele comandantului său.

— Atunci, înţeleg, vâna!

— N-a luat nici o puşcă în mână şi nici n-a încălecat vreodată: Jonathas mi-a spus chiar că nu l-a văzut niciodată.

— Dar atunci ce făcea, întrebă contele, care simţea că enervarea îl va trăda.

— Ce făcea? Nu este greu de spus; dimineaţa se juca cu domnişorul Albert, care-l iubea foarte mult şi care se ducea în fiecare zi în odaia lui, sau vorbea cu Sfinţia Sa, care se mira de ştiinţa lui; după masă, făcea muzică, cânta din gură şi acompania pe doamna care cânta la pian; iar noi servitorii, ascultam la uşă, vocile lor îngereşti. După ce sfârşeau concertul, citeau ceva cu glas tare, apoi seara, dar foarte rar, făceau o plimbare.

— Iată, zise Maximilian, cu amărăciune, am ofiţer foarte curios, care se joacă cu copiii, care filosofează cu bătrânii, care cântă cu femeile, care citeşte tare şi care se plimbă singur.

— Singur? Nu, reluă Tobias. Doamna îl întovărăşea întotdeauna, sau aproape întotdeauna.

— Asta e tot ce ştii despre acest ofiţer, observă Maximilian. Nimic despre originea lui? Nimic despre familia sa? Era nobil sau plebeu, bogat sau sărac? Răspunde.

— Eu nu ştiu nimic, dar cu siguranţă că doamna contesă vă va putea da lămuririle necesare.

— Şi de ce crezi aceasta, Tobias? Întrebă contele privind pe indiscretul său interlocutor spre a se asigura de intenţia cu care servitorul zise aceste cuvinte.

— Cred aceasta, răspunse cel întrebat, trădând duşmănia pe care întotdeauna slugile o poartă stăpânilor lor, pentru că îmi pare că doamna contesă îl cunoaşte de mult pe acest ofiţer.

— Şi după ce semn ai judecat? Întrebă din nou Maximilian pe un ton ironic al cărui sens scăpă lui Tobias, că doamna contesă a văzut pe căpitan înainte de aceste evenimente?

— Pentru că doamna îl striga pe ofiţer pe nume şi Jacques o chema pe contesă, Aldina.

Maximilian ridică instinctiv biciul; fără îndoială că voia să lovească pe acest fin observator care mergea lângă el. Dar imediat, potolindu-şi mânia, continuă:

— Bine. Iată tot ce voiam să ştiu pentru moment. Ai dreptate, Tobias, contesa îmi va spune şi restul. Şi în loc să biciuiască pe servitor, îşi lovi calul, îndepărtându-se. Animalul o luă la fugă. Tobias rămase în urmă şi pentru că Maximilian nu-i mai făcu semn şi nu-l mai întrebă nimic, nu dădu pinteni calului său.

Faţa contelui rămânea liniştită, dar sufletul său, atât de nesimţitor la dragoste, atât de iute la mânie şi atât de repede la învinuire, era în prada unei mari nelinişti. Dar nu era sigur. Galopând, îşi zicea mereu: o dovadă a necinstei sale, o dovadă care să-mi permită s-o omor pe vinovată.

Ajungând în faţa castelului, zări pe Aldina care-l aştepta, veselă şi surâzătoare, în prag; printr-o mişcare nervoasă, dădu pinteni calului.

Săraca femeie: credea că Maximilian este grăbit s-o vadă.

În momentul în care contele descăleca, Aldina îl îmbrăţişa:

— Îţi cer iertare că n-am venit să te întâmpin. Sunt bolnavă. Dar ce ai Maximilian, de ce pari atât de îngrijorat? Politica? Da, voi readuce surâsul pe buzele tale. Vino, Maximilian, să-ţi spun un mare secret. O taină fermecătoare care mă fericeşte şi care m-a ajutat să suport lipsa ta, o taină pe care n-am încredinţat-o unei scrisori, căci voiam să ţi-o spun personal, un secret pe care nu-l ştiam la plecarea ta. Ascultă, Maximilian, îţi aminteşti de noaptea plecării tale; seară crudă dar înfiorător de dulce? Îmbrăţişează-ţi soţia, căci peste şase luni, Maximilian, îţi vei îmbrăţişa copilul.

IV.

Să părăsim un moment tristul castel al Eppsteinilor şi să ne aruncăm privirea asupra modestei, dar încântătoarei locuinţe a maestrului de vânătoare, Jonathas.

Am mai vorbit, în legătură cu palatul contelui Maximilian, de această colibă; vom vedea mai departe cât de strânsă era legătura dintre unul şi cealaltă, ba chiar cum, de multe ori, istoria unuia se explică prin povestirea celeilalte.

Căsuţa lui Jonathas.

— Situată la o sută de paşi de poarta castelului, la intrarea în pădurice.

— Se ascundea după un mic deal care o ferea de mânia vântului de nord. Era veche şi şubredă, părea însă nouă şi veselă, căci cărămizile din care era construită, obloanele ferestrelor de un verde închis şi viţa care acoperea pereţii luaseră, în decursul timpului, culori atrăgătoare pline de armonie. Totul te atrăgea spre ea, totul te încânta: cei patru tei plantaţi în faţa casei îţi dădeau impresia unei anticamere, banca din faţă te îndemna la o odihnă binefăcătoare, susurul pârâiaşului care traversa curtea, bine îngrijită, plină de flori, fructe şi păsările te încânta.

Înăuntru aceeaşi ordine, aceeaşi curăţenie, aceeaşi atmosferă primitoare: jos, camera de şedere şi odaia tatălui, sus, cea cu pereţii albi a copiilor, înveselită de ciripitul păsărelelor din colivii şi parfumată de flori.

Încă din 1750, Gaspard Muden era maestrul de vânătoare al contelui Rudolf de Eppstein. În 1768, atunci când trecuse de prima tinereţe, căci împlinise de mult patru zeci de ani, se însura.

Căsătoria lui, deşi lipsită de entuziasmul vârstei, era liniştită şi foarte fericită. După cinci ani însă soarta îi răpise soţia, lăsându-i drept mângâiere cele două fetiţe ale sale: Vilhelmina şi Noemi.

Gaspard, fire hotărâtă, avea spiritul unui adevărat cavaler. Era omul lui Dumnezeu: la moartea nevestei, citi un capitol din Biblie – cel în care se vorbea de Ruth – şi se hotărî să trăiască numai pentru copiii săi. Ducea o viaţă simplă şi

demnă; era un minunat exemplu pentru fetiţele sale care, înconjurate de dragostea lui părintească, erau tot atât de frumoase ca şi de virtuoase.

Wilhelmina şi Noemi erau două fetiţe încântătoare; foarte studioase, le deosebea doar un singur lucru: cea dintâi era veselă, cea de a doua avea un temperament gânditor şi melancolic.

Wilhelmina abia împlinise 16 ani, şi avea o mulţime de pretendenţi; dintre toţi Gaspard a ales pe Jonathas, pe care-l admira pentru curajul şi norocul său la vânătoare. Gaspard era un pasionat al acestei îndeletniciri şi văzând priceperea ginerelui său, obţinu ca Maximilian să-l numească urmaşul lui. Atât timp cât Gaspard mai putea îndeplini funcţiunea lui, Jonathas avea să fie ajutorul lui.

Wilhelmina nu se opuse voinţei părinteşti, şi făcu foarte bine, căci Jonathas, deşi cam simplu, era totuşi un bărbat minunat. Indiferent faţă de lucrurile ce nu priveau căprioarele sau mistreţii, era un soţ credincios ce nu vedea decât prin prisma soţiei sale. Trăiau, aşadar, foarte fericiţi în casa tatălui.

Din contra Noemi, răsfăţată de Gaspard şi de sora sa, era o fire mai puţin supusă decât Wilhelmina şi se obişnuise să refuze pe cei care o cereau în căsătorie; aceasta pentru că fusese fermecată de privirea plină de dragoste a lui Conrad de Eppstein.

Tânărul zvelt şi trist pe care-l întâlnise în pădure şi care de câte ori o vedea se îndepărta în grabă ocupa acum toate gândurile sale.

Într-o zi singuraticul Conrad fusese silit de furia furtunii să se adăpostească în casa maestrului de vânătoare; încurajat de primirea călduroasă a tatălui şi fascinat de frumuseţea fetei, tânărul conte începu s-o viziteze pe Noemi în fiecare săptămână, apoi în fiecare zi.

Gaspard, cu privirea lui pătrunzătoare, observă emoţia lui Noemi când trebuia să vină Conrad şi melancolia ei când pleca.

Fără îndoială că el ar fi interzis vizitele unui emancipat ca Maximilian, dar seriozitatea şi caracterul demn al „tânărului savant” – aşa cum îl numeau ei – impuneau lui Gaspard încredere şi respect.

Când Conrad nu era de faţă, maestrul de vânătoare vorbea cu mânie despre el şi ameninţa pe fiica sa că nu va mai primi pe tânărul conte, al cărui rang nu se potrivea cu sărăcăcioasa lui colibă. Dar când contele venea, Gaspard îl saluta sfios şi pleca bombănind şi supărat pe el însuşi.

Cunoaştem restul. Când Gaspard află de căsătoria secretă a fiicei sale, nu se supără; îi era teamă numai de mânia contelui Rudolf.

Cu toate acestea ştiuse să se dezvinovăţească în faţa lui, dar trebui să suporte despărţirea de Noemi, alungată pentru că iubise.

Fata semăna atât de mult cu mama ei, încât îndepărtându-se de ea, bătrânul Gaspard avu impresia că pierde pentru a doua oară pe tovarăşa lui de viaţă.

Se plecă însă în faţa sorţii, suportă cu resemnare plecarea fiicei sale şi citi încă o dată pasajul biblic care povesteşte viaţa lui Agar. Trecură zile, luni şi chiar ani fără ca el să afle ceva despre Noemi; tot ce ştia, era că se afla în Franţa.

Wilhelmina era foarte fericită şi-şi iubea prea mult bărbatul, pentru a mai avea timpul să se gândească la sora sa; dar când gândurile o mânau spre ea, plângea cu lacrimi amare.

Am spus că la moartea lui Rudolf şi a contesei, Maximilian schimbă tot personalul castelului; numai Jonathas şi Gaspard fură păstraţi. Faţă de un alt stăpân ar fi putut cu siguranţă vorbi de cei plecaţi; dar Maximilian ştiu să le impună tăcerea.

…Aldina se împrieteni repede cu Wilhelmina; caracterul ei blând şi atrăgător contribui mult la strângerea prieteniei lor.

Gelozia crescândă a lui Maximilian interzicea soţiei sale vizitarea castelelor din împrejurimi, dar nu şi a colibelor

vecine. Ne explicăm acum pentru ce, Aldina prefera cocioaba veselă a maestrului Gaspard, castelului monoton şi trist. Ea găsi la Wilhelmina flori pe care să le ude, păsări care o cunoşteau, aer, soare şi libertate pe care le gusta din plin.

Dar când contele fu silit să părăsească Viena, Aldina nu mai avea voie să plece din întunecoasa fortăreaţă. Treburile casei o reţineau din ce în ce mai mult pe Wilhelmina aşa încât, atunci când sosi căpitanul Jacques, Aldina era singură şi se simţea părăsită.

Cei al căror suflet sângerează, împărtăşesc toate suferinţele. Iată pentru ce Aldina se interesa din ce în ce mai mult de rănit. Din partea sa, Jacques arătă multă simpatie Aldinei.

Într-o seară căpitanul povesti contesei viaţa sa. Fără îndoială că această povestire, care a rămas necunoscută până azi a impresionat mult pe soţia lui Maximilian căci de atunci o prietenie sinceră legă sufletele lor.

De atunci, se pare că şi gândirea Aldinei avea o ţintă, precum şi viaţa ei un interes. Nu-i mai părea rău de plimbările în pădure şi nu mai invita pe Wilhelmina la castel.

Soţia noului maestru de vânătoare n-a zărit niciodată pe frumosul ofiţer.

Când Aldina simţi lipsa căpitanului, se apropie din nou de fiica lui Gaspard, pe care acum o implora să vină la castel.

Soţia lui Jonathas trebuia să nască, cu o lună înaintea contesei; atunci se stabili între ele o comunicare de gândiri, de vise şi de idealuri.

— Copiii noştri, zicea Aldina, vor fi crescuţi împreună şi vor avea aceiaşi profesori; aşa vreau Wilhelmina!

— Da, doamnă, dar eu m-am gândit şi la altceva: dumneavoastră sunteţi prea slabă pentru a hrăni un copil, îi voi alăpta eu pe amândoi. Sunt sănătoasă şi voinică, şi voi îngriji tot aşa de bine pe amândoi.

Pe când ele făceau aceste planuri, pe când sufletele lor se uneau prin atâtea speranţe, Maximilian se întoarse de la Viena.

A doua zi, Wilhelmina veni la castel ca de obicei, dar fu îndepărtată.

Doamna, nu mai primea pe nimeni, aşa poruncea stăpânul. Se întoarse acasă foarte neliniştită.

Înainte, Maximilian nu mergea la vânătoare decât foarte rar, acum însă o făcea în fiecare zi, întovărăşit de Jonathas, căci bătrânul Gaspard, mulţumit că ginerele său îi luase locul, nu mai ieşea din casă.

La vânătorile sale zilnice, contele arăta o cruzime sălbatică ce creştea în fiecare zi şi care părea că răspunde unei stări sufleteşti.

Când nimerea un cerb sau un mistreţ, nu încerca să-i uşureze printr-un glonte sau printr-o lovitură de cuţit, chinurile agoniei; dar îi plăcea să vadă cum câinii săi de vânătoare sfâşiau bietul animal şi numai în faţa acestor sălbăticii contele Maximilian râdea cu poftă. Era de altfel şi singura ocazie când stăpânul castelului Eppstein vorbea, căci în restul zilei păstra mereu tăcerea.

Totuşi odată, pentru a face pe placul Wilhelminei, Jonathas întrebă pe Maximilian ce mai face contesa.

Cu o voce tăioasă şi cu o privire plină de ameninţări, contele răspunse răspicat:

— Nu te priveşte ce face doamna!

Din această cauză, Jonathas nu mai îndrăzni să pună stăpânului său asemenea întrebări.

Trecuseră mai multe săptămâni. Era pe la sfârşitul lui decembrie. Wilhelmina era în ajunul naşterii.

În ziua de Crăciun, contele porunci lui Jonathas să-l aştepte la oră fixată, dar nu veni la întâlnire.

În locul lui însă, veni altcineva care-i spuse că soţia lui îl cheamă repede.

Când ajunse acasă, Wilhelmina dăduse naştere unei fetiţe. În primul rând, tânăra mamă se gândise la soţul ei, apoi la

Aldina.

— Să fie înştiinţată contesa, spuse Wilhelmina vădit emoţionată, deşi era sleită de durerile facerii.

Dar nimeni nu-i răspunse decât prin lacrimi şi tăcere.

O dramă înspăimântătoare se petrecuse în dimineaţa aceea la Castel.

V.

Aldina credea că atunci când va destăinui contelui secretul fericirii sale, Maximilian o va îmbrăţişa cu dragoste, împărtăşind bucuria ei, fără a ţine seamă de rangul său. Era convinsă că un nou drum se deschide în calea ei.

Dezamăgirea fu mare când văzu indiferenţa lui Maximilian.

— Nu l-am cunoscut pe conte, îşi zicea ea: l-am crezut bun, mărinimos şi sincer, l-am asemuit cu nevinovăţia şi cu năzuinţele unui copil, ceream sorţii să îndeplinească capriciile imaginaţiei mele ca şi cum un om de seama lui ar fi un erou de roman, ca şi cum cei ce trăiesc în secolul al XVIII-lea pot fi la fel cu cei ce existau acum două sute de ani. Eram nebună; dar acum îmi dau seama că trebuie să fiu serioasă şi tare; sunt mamă, nu mai pot visa, nu mai pot fi neînduplecată, am o răspundere; de altfel voi ierta totul tatălui copilului meu; voi ierta totul, aceluia care mi-a dat simţămintele de mamă, cea mai mare fericire ce poate exista pe lume.

Înţelegem acum cu câtă nerăbdare aşteptase Aldina sosirea contelui, cu câtă mândrie îi împărtăşea secretul său, cu câtă emoţie urmărea efectul acestei ştiri, cu câtă atenţie urmărea trăsăturile feţei lui Maximilian.

Spera că soţul ei o va îmbrăţişa cu căldură, o va dezmierda cu cele mai măgulitoare cuvinte, îi va pune întrebări duioase, dovedind îngrijorare.

Dar în loc de toate acestea, Maximilian îngălbeni, strânse cu asprime mâna pe care Aldina i-o întinse; apoi simţind

nevoia unei destinderi se îndepărtă repede, îndreptându-se spre Tobias şi grupul său.

Aldina rămase în picioare, nemişcată; părea o statuie a durerii.

Îşi trecu mâna pe frunte; era trează, nu visase, trăise o scenă, din nenorocire, adevărată. Cu sufletul plin de spaimă se îndreptă spre camera ei.

Ce făcuse? Ce păcate au atras mânia contelui? Ce crimă? Căci fără îndoială numai o crimă putea înăbuşi fericirea secretului, pe care-l împărtăşise lui Maximilian.

Aldina se întreba mereu, dar nu găsea nici un răspuns, nu vrea să-şi impute nimic, care ar fi putut avea urmări atât de triste.

Poate că ţinuse ascuns prea mult taina ei, dar nu făcuse aceasta decât ca să poată înştiinţa singură pe conte şi apoi, o greşeală atât de mică nu putea atrage o pedeapsă atât de aspră.

Aldina, închisă în camera ei, nu-şi putea închipui motivele care determinaseră pe Maximilian la o asemenea hotărâre, şi nici nu-şi putea da seama ce faptă rea făcuse.

Era atât de speriată, încât tremura de cel mai mic zgomot.

Nu trecuse decât un ceas şi uşa se deschise. Un servitor intră aducând o scrisoare. Era de la conte, care scria Aldinei.

Doamnă,

Vă aduc la cunoştinţă dorinţa mea.

Iat-o: nu veţi mai părăsi zidurile castelului, nu veţi mai apare niciodată în faţa mea. Puteţi doar atunci când sunt plecat, şi voi pleca zilnic – să vă plimbaţi prin curte şi grădină; clar vă poruncesc să nu faceţi un pas mai departe.

Răspundeţi cu viaţa pentru aceasta.

Nu veţi scrie nimănui şi nu veţi mai primi nici vizitele Wilhelminei. Ştiţi cine sunt şi de ce sunt în stare.

Supuneţi-vă şi nu vă împotriviţi voinţei mele, altfel nu răspund de urmările faptelor pe care singură le veţi provoca.

Maximilian de Eppstein.

Contesa rămase încremenită; nu înţelegea nimic, dar simţea că era pierdută.

Am descris autoritatea pe care o impunea voinţa lui Maximilian, şi-am arătat cum trebuia să te supui acestei puteri nemărginite pe care n-ai fi putut-o înlătura, după cum n-ai fi putut îndepărta nici forţele oarbe ale destinului.

De aceea, cu toate că era sigură de nevinovăţia ei, Aldina se plecă în faţa acestei hotărâri şi aşteptă zile mai bune. Atitudinea liniştită pe care o adoptă era demnă şi resemnată. Sentimentul nevinovăţiei o susţinea, căci acum, nemaiiubindu-şi bărbatul, preţuia mai mult stima pe care o avea pentru ea însăşi, decât pe aceea a contelui.

— Dacă Maximilian nu-şi mai respectă soţia, îşi zicea Aldina, sunt datoare să păstrez respectul pentru mine însumi şi să răspund printr-o tăcere demnă unei condamnări nedrepte. Nu ştiu de ce crimă sunt acuzată, dar am încredere în viitor, căci totdeauna el luminează cu făclii strălucitoare trecutul.

Va veni o zi când Maximilian va recunoaşte greşeala sa; până atunci trebuie să fiu liniştită şi împăciuitoare.

Oare această fiinţă visătoare, în faţa căreia altădată se năruiau (până a nu se mărită) orice ambiţii, nu avea prea mare încredere în puterile sale?

Mânia unui om ca Maximilian nu putea fi nesocotită: odată aţâţată, ea nu se putea opri la mijlocul drumului şi nici nu putea fi împiedicată de ceva; cu toate acestea, ea îşi promitea să sfărâme furia contelui şi să-şi ajungă scopul.

Maximilian simţea aceasta atât de bine, încât îi era frică de el însuşi şi tremura chiar în faţa propriei sale mânii.

Orbit de furie atunci când Aldina îi destăinuise fericirea sa, bucurie pe care o privea ca pe o atingere a onoarei sale, fugise dinaintea răzbunării; dacă ar fi ascultat numai de pornirile sale impulsive, cu siguranţă că ar fi omorât imediat pe cea care după ce-l înşelase, îl insulta, dar ar fi însemnat atunci să-şi trădeze ruşinea; îşi stăpâni aşadar

mânia, şi deocamdată nu condamnă pe contesă decât la închisoare.

El însuşi nu făcea altceva decât să aştepte; acum când trimise Aldinei acea scrisoare plină de ameninţări.

Amândoi locuiau sub acelaşi acoperiş; în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară contesa auzea paşii slabi şi trişti ai lui Maximilian care trecea prin coridor, dar niciodată ei nu se mai opriră în faţa uşii sale.

Trecuseră săptămâni şi luni, în timpul cărora eroii noştri nu se văzuseră niciodată; aceasta nu însemna însă că nu se gândeau unul la altul, ba chiar că se simţeau tot atât de legaţi unul de celălalt ca cei mai desăvârşiţi îndrăgostiţi.

Contele încercase zadarnic să alunge gândurile ce-l chinuiau.

Oamenii de seama lui sunt prea orgolioşi pentru a putea uita sau ierta insulta pe care cred c-au trebuit s-o înfrunte.

Nici contesa nu putea să alunge din sufletul ei suferinţele pe care le încerca; mângâierea ce o simţea atunci când îşi îndrepta gândul spre Dumnezeu sau spre copilul ei, nu-i venea cu nimic în ajutor, căci purtarea lui Maximilian o înspăimântase mult şi-i tulbura ziua speranţele, iar noaptea visele.

Tăcerea pe care cei doi şi-o impuneau era înşelătoare; ea anunţa cu siguranţă furtuna; amândoi erau chinuiţi de senzaţia unei dureroase aşteptări.

Maximilian şi Aldina nu mai trăiau, feţele lor împrumutaseră o înfăţişare liniştită, dar sufletele lor muriseră de mult.

El tremura în faţa răspunderii; aureola de nevinovăţie care o înconjura pe Aldina, îi zădărnicea ca o forţa nevăzută, orice porniri ucigaşe.

Ea cunoscând violenţa contelui, se aştepta la orice pentru clipa când aveau să se revadă.

Şi totuşi Aldina fusese cea dintâi care se hotărâse să pună capăt acestei stări de lucruri; sigură de nevinovăţia ei, se

hotărî să iasă întru întâmpinarea acestei primejdii necunoscute, pe care o simţea totuşi plutind în jurul ei.

Era atât de convinsă de existenţa unei groaznice fatalităţi, încât după câteva zile de frământări, hotărându-se să ceară o explicaţie lui Maximilian, scrise următoarele rânduri care semănau mai degrabă cu un testament.

Buna mea Wilhelmina.

Nu am voie nici să te văd şi nici să-ţi scriu, dar totuşi dacă voi muri, cineva îţi va înmâna această scrisoare; căci singură moartea ne poate dezlega de datoria de a asculta.

Nu te înspăimânta, dragă Wilhelmina; în starea în care mă aflu trebuie să prevăd totul, dar nu vreau să mor înainte de a-ţi împărtăşi, ţie care mi-ai fost întotdeauna atât de credincioasă, dorinţele sufletului meu.

Nu ştiu de ce nu sunt în stare să scriu decât cuvinte triste, căci sunt veselă şi liniştită.

Chiar acum, când mă gândesc la planurile pe care ni le făceam cu puţin înainte, surâd. Ţi le aminteşti? În orice caz, ţi le voi aminti eu, căci atunci şi eu şi tu, ne-am legat să le îndeplinim.

Wilhelmina, mi-ai promis să-mi hrăneşti, dacă nu voi putea eu şi pe copilul meu.

Nu uita această promisiune, pe care am pus atâta temei; să fie pentru tine o datorie mai ales dacă gândurile mele se vor îndeplini.

Sunt sigură, scumpă prietenă, că dacă Domnul mă va chema la El, contele Maximilian va da o creştere aleasă copilului; dar numai o femeie poate face educaţia sufletească unui copil.

Bărbaţii te obişnuiesc cu viaţa, dar femeile te învaţă ce e farmecul divinităţii.

Tu, care mă cunoşti, îi vei vorbi despre mine mult mai bine decât ar putea s-o facă el, care nu m-a cunoscut niciodată.

Vorbeşte-i despre mine, Wilhelmina, cât mai des; încearcă să-l faci să mă cunoască. Să-i faci impresia că sunt lângă el.

Nu-l lipsi de nici o mângâiere. Sărmanul copil, să trăiască încălzit de dragostea ta, să nu-i fi numai doică, ci şi mamă.

Asta e oare tot ce am să-ţi spun?

Da, de altfel dacă am uitat ceva, sufletul tău va ghici gândurile mele.

Vei crede că sunt egoistă; n-am vorbit încă nimic despre tine, iartă-mă că nu ţi-am scris până acum decât despre copil, de fiinţa pe care o port în pântecul meu.

Să nu-ţi închipui că l-am uitat pe al tău.

Vei găsi în plicul alăturat două scrisori; una este adresată stareţei mânăstirii Sf. Tei, cealaltă, generalului Kniebs din Viena.

Dacă vei avea o fetiţă, o vei trimite, când va împlini cinci sau şase ani, cu prima scrisoare la mătuşa mea, stareţa Dorotea, care a fost pentru mine o a doua mamă. Ea va primi imediat pe fetiţa ta, care va creşte acolo împreună cu cele mai nobile fiice ale Germaniei.

Fii liniştită, Wilhelmina, copilul tău va primi o educaţie aleasă.

Dacă vei avea un băiat, să-l trimiţi generalului, care-l va înscrie într-o şcoală militară.

Era cel mai bun prieten al tatălui meu; venea în fiecare zi la castelul nostru.

Îmi amintesc cu câtă plăcere mă jucam cu el şi cu câtă bunătate privea micile mele pozne.

Fără îndoială că generalul nu a uitat de mica lui Aldina şi că va primi pe fiul tău, ca şi cum ar fi al meu.

Aş vrea ca fiecare din noi să aibă câte un băiat sau câte o fată; ar fi fraţi sau surori.

Adio, scumpă Wilhelmina! Înainte de a pleca pentru totdeauna, îţi mai spun încă o dată: fă pentru copilul meu, ceea ce ai făcut şi pentru al tău.

De altfel sunt convinsă că sufletele nu mor şi că al meu va continua să vieţuiască în copilul meu.

Adio, nu uita nimic.

Aldina de Eppstein născută Schwalbach.

P. S. Era să uit; dacă voi avea un băiat să-l cheme Everard, după numele tatălui meu, iar dacă voi avea o fetiţă s-o cheme Ida, aşa cum o chema pe mama mea.

După ce scrise această scrisoare, Aldina se simţi mult mai liniştită.

Nimic nu-ţi uşurează sufletul mai mult decât luarea unei hotărâri şi acum Aldina era hotărâtă să-l facă pe Maximilian să sfârşească cu tăcerea sa tristă şi neînduplecată, chiar dacă cuvintele sale ar fi trebuit s-o rănească de moarte.

Pentru Aldina, ziua aceasta trecu mult mai repede decât celelalte, căci ea gândea mereu că fiecare minut care trece o face să se apropie de clipa fatală. Ultimele ceasuri îi măreau nerăbdarea.

Întunericul nopţii devenea din ce în ce mai des.

Contesa aprinse câteva lumânări; cu cât camera va fi mai luminată, gândea Aldina, cu atât Maximilian va observa mai bine liniştea resemnării şi nevinovăţia sufletului meu; în sfârşit credea că lumina o va face mai hotărâtă.

La ora obişnuită, se auziră paşii lui Maximilian; Aldina deschise uşa şi se îndreptă spre el.

Contele era la capătul de sus al scării. Un servitor care-i lumina calea mergea înaintea lui. Când o zări pe Aldina se opri puţin mirat.

Ca şi valetul, Maximilian se înclină în faţa ei şi vru să treacă mai departe. Ar fi dorit să treacă nestingherit, dar Aldina cu o hotărâre de care nu se crezuse niciodată capabilă, îi puse mâna pe braţ. La atingerea mâinii ei omul de fier tresări.

— Ce doreşti? Întrebă Maximilian.

— O mică întrevedere, conte, răspunse Aldina.

— Pe când?

— Dacă nu te superi, chiar acum.

— Cum, astă seară?

— Astă seară.

— DoamnĂ. Zise Maximilian pe un ton ameninţător.

— Vă rog.

— Cred că-ţi aminteşti de sfatul pe care ţi l-am dat: lasă mai bine înăbuşită mânia mea, nu o scormoni, te sfătuiesc. Nu vrei să mă asculţi? Te priveşte.

Se priviră în ochi; la lumina pâlpâindă a lumânărilor, se vedea cât de palizi erau amândoi.

În sfârşit acest moment hotărâtor, atât de temut, dar cu neputinţă de înlăturat, sosise. Nimeni nu l-ar mai fi putut întârzia, o pornire mai puternică decât ei le dădea acest imbold.

— Aldina, zise contele cu glasul schimbat, mai ai timp; retrage-te, ştiu că eşti suferindă şi apoi, nici eu nu pot răspunde de mine, fii prudentă. Preferi să vorbim acum, sau să amânăm această întrevedere?

— Nu, nu vreau s-o amân, răspunse contesa, o aştept de prea mult timp şi nu mi-e frică de ea. Pe aici te rog.

Maximilian făcu semn valetului să se îndepărteze şi-şi urmă soţia în camera ei.

Aldina intră mai întâi şi închise uşa în urma contelui.

Atâta hotărâre îl surprinse pe Maximilian; se uită mirat la contesă, dar văzând că ea vine drept în faţa lui, zise:

— Va trebui să-ţi cer socoteală de toate faptele tale, ia seama.

— Şi eu, domnule, te acuz. N-ai decât să mă judeci apoi.

— Vorbeşte tu mai întâi, şi ia loc, adăugă Maximilian, întinzând un fotoliu contesei, cu o amabilitate prefăcută.

Aldina se supuse.

Contele rămase în picioare cu braţele încrucişate, cu buzele strânse şi privirea întunecată.

Camera roşie pe care Aldina o locuise, atât timp cât Maximilian fusese plecat şi pe care acesta o transformase în închisoare, era luminată de patru lumânări. Totuşi, nici o rază de lumină nu ajungea până la peretele din fund, atât de mare era încăperea. Patul se zărea prin întuneric, iar perdelele din faţa ferestrelor erau umflate de vântul iernatic ce pătrundea în încăpere.

După un minut de tăcere, vocea hotărâtă a contesei se auzi din nou.

— Domnule, lângă tatăl meu am fost o fată liniştită, fericită şi bucuroasă fiindcă mă simţeam iubită; toată ziua râdeam, zburdam şi mă jucam. Mulţumirea şi voioşia îmi umplea sufletul. Şi să ştii că entuziasmul nu este o virtute ce poate fi găsită la oricine. Numai temperamentele nobile o au, dar tocmai asta m-a pierdut pe mine. Ai venit la noi, şi am crezut atunci că vei fi o realizare a viselor mele. Vedeam în tine un adevărat cavaler, curajos şi înflăcărat; te-ai căsătorit însă cu mine numai pentru avere şi titlu.

— DoamnĂ. Întrerupse Maximilian cu glas scăzut, dar plin de venin.

— Dar când am devenit soţia ta, continuă Aldina, nu ţi-ai mai dat nici măcar osteneala să mă amăgeşti, să-mi întreţii iluziile.

— Da? Strigă Maximilian, în timp ce un surâs amar îi înflori pe buze.

— Una după alta, toate iluziile mele, fără de care credeam că nu pot trăi, s-au spulberat. Atunci mi-am amintit de cuvintele mătuşii mele, stareţa Mănăstirii Sfântul Tei, care-mi spunea când am părăsit-o: „Copila mea, dacă vreodată vei fi nefericită, caută-ţi mângâierea în îndeplinirea datoriei”.

— Ah da! Întrerupse din nou contele cu un ton sarcastic.

— Încrezătoare, reîncepu cu nevinovăţie Aldina, mă sileam să fiu supusă, mă hotărâsem să mă resemnez; dar m-am înarmat împotriva uitării şi nu a urii, împotriva indiferenţei şi nu a dispreţului. Nu te acuz pentru tinereţea mea înşelată, pentru visele mele distruse sau pentru viaţa mea pierdută; nu-ţi cer o dragoste imposibilă, dar cer, cel puţin, respectul tău. Nu vreau să mă compromit în faţa altor oameni. Răspunde-mi, domnule conte, îţi cer poate prea mult?

— Ai terminat, nu-i aşa? Întrebă Maximilian. E rândul meu să vorbesc.

— Te ascult, zise Aldina.

— Voi începe prin a-ţi spune că nu mă interesez de aceste copilării de fetiţe de pension; timpul este prea preţios pentru a-l risipi pe asemenea fleacuri, şi chiar dacă eu n-am îndeplinit visele copilăriei tale, oare tu ai împlinit năzuinţele mele?

— Oh, tată, tată, strigă Aldina, mi-ai spus toate acestea, aveai dreptate, nu este decât un ambiţios. Nu râvneşte decât la mărire. Nu ţinteşte decât un titlu mai înalt decât cel pe care-l are. Nu luptă decât pentru un grad superior, ar vrea să fie comandor în loc de ofiţer, duce în loc de conte.

— Stai, zise contele roşind de mânie, nu este totul, o ştii prea bine.

— Nu, nu ştiu nimic, căci dacă aş fi bănuit măcar ceva, n-aş mai fi dorit această întrevedere.

— Bine, atunci să ne explicăm: Ţi-am încredinţat numele şi onoarea mea. Ce ai făcut cu ele? Nu minţi, nu şovăi, nu lua un aer de sfânta sau martiră. Este de prisos. Întrebarea e foarte limpede, răspunde.

— N-am minţit niciodată, nu voi minţi nici acum.

— Bine, atunci spune-mi cine era acel francez, cine era acel căpitan Jacques?

La aceste cuvinte, Aldina surâse uitându-se la conte cu un aer de milă. Înţelese mânia lui Maximilian. Apoi adăugă:

— Acest căpitan, domnule, era un rănit căruia, i-am salvat poate viaţa, dar care, cu siguranţă mi-a salvat onoarea.

— Şi de aceea îţi spunea pe nume. De aceea îi spuneai Jacques. De aceea îi spuneai „Prietenul meu” iar el te numea „sora mea”. Iată motivul pentru care stătea totdeauna în această cameră. Iată pentru ce nu-l părăseai niciodată. Iată pentru ce, ai plâns când a plecat.

— Ah, domnule, zise contesa ridicându-se.

— Nu, nu făcea pe ofensata, reluă Maximilian înflăcărat de propriile sale cuvinte. Lasă acest surâs dispreţuitor, nu mă sfida, te sfătuiesc. Dacă cineva dintre noi ar fi să

dispreţuiască, apoi acesta este bărbatul înşelat, şi nu soţia vinovată.

— Sărmanul meu, murmură Aldina.

— Mă compătimeşti? Ia seama, doamnă. Nu mă împinge la fapte necugetate cu această indiferenţă insultătoare a dumitale. Ia seama, doamnă, nu sunt o fire îngăduitoare. Acest om a fost amantul dumitale, dar nu te teme, mă voi răzbuna; am jurat, şi ţi-o spun şi ţie. În loc să surâzi, cred că ar fi mai nimerit să tremuri.

— Totuşi, vezi că nu este aşa.

— Şi atunci ce faci?

— Te compătimesc.

— Destul. Opreşte-te, strigă contele cu mânie. Pleacă-te înaintea furiei mele. Mă înfrunţi, eşti dârză şi necuviincioasă, speri să mă înşeli cu îndrăzneala ta? Ţi-o repet, ştiu totul, nu mă poţi păcăli, sunt sigur că ai cedat acestui om, că cel pe care-l porţi în pântecul tău nu e copilul meu, ci rodul dragostei tale ascunse. Şi mai cutezi să mă priveşti în faţă! Mai ai acest curaj! Pleacă această privire! Cum, nu vrei s-o faci? Şi mai păstrezi surâsul acesta dispreţuitor?

Maximilian se îndreptă cu paşi mari spre contesă, era orbit de mânie, ochii lui scăpărau de ciudă.

Aldina, liniştită, cu un surâs trist pe buze privea cum furtuna se apropie.

Tremurând, contele se oprise brusc înaintea ei; amândoi se simţeau în prada unor sentimente potrivnice: el chema mânia iadului, ea implora mila cerului. Dar cu o pornire sălbatecă îşi înfipse mâinile în gâtul Aldinei.

— Pentru ultima dată, strigă el, cazi în genunchi şi cere iertare!

— Nenorocitule, îngână contesa.

Nu avu timp să termine, blestemul contelui se traduse în fapt, mâinile lui pângărite o siliră pe Aldina să se plece; corpul celei ce avusese curajul să înfrunte furia lui Maximilian, căzu la pământ. Capul ei se lovi de muchia

scaunului pe care stătuse o clipă mai înainte. Sângele ţâşni. Leşină bolborosind: „O Doamne, copilul meu!”.

Maximilian se opri în faţa ei, încremenit. Era înspăimântat de crima pe care o săvârşise. Apoi se repezi spre uşă strigând:

— Ajutor, ajutor!

Servitorii sosiră în goană.

Contesa, care zăcea în nesimţire, fu aşezată pe pat; preotul care, după cum am spus, avea cunoştinţe de medicină, chemat în grabă, se plecă peste corpul tânăr al Aldinei spre a o examina.

— Nu ştiu cum s-a întâmplat, bâlbâi Maximilian. A căzut şi s-a lovit cu capul de un scaun. Piciorul i-a alunecat.

Şi rostind aceste cuvinte, gândurile contelui se îndreptau spre Gretchen.

Şi ea alunecase, şi ea murise ca o victimă, nu a mâniei, ci a dragostei sale.

Acum Maximilian îşi dădea seama că aducea moartea acelor de cari se apropia.

Castelanul îngălbeni de spaimă la aceste gânduri, se rezemă de sobă, pentru a-şi reveni în fire, căci servitorii se uitau îngroziţi la el.

Dar cu toate stăruinţele, Aldina nu putea fi deşteptată. Sufletul, şi nu corpul ei, fusese zdrobit.

Preotul nu ştia ce să mai facă: toate îngrijirile lui rămâneau zadarnice.

Dar în curând, minunea pe care ştiinţa lui n-o putea îndeplini o săvârşise natura.

Durerile facerii o cuprinseră pe contesă. Aldina deschise ochii, cu toate că privirea ei, rămase rătăcită: începu să delireze.

Cuvintele pe care le rostea, de neînţeles pentru cei prezenţi, erau pline de sens pentru Maximilian, singurul care le pricepea.

…Preotul mărturisi că are nevoie de ajutorul unui doctor din Frankfurt, fără de care nu putea răspunde nici de viaţa

mamei şi nici de cea a copilului.

Imediat unul din servitori plecă la oraş pentru a-l aduce în grabă pe doctor.

Aldina delira încă:

— Mor, zicea ea, cu glasul întretăiat de suspine. Simt că sufletul se desparte de mine. Doamne, nu mi-l lua cu totul, lasă o parte şi copilului meu. „Copilul meu, al tău Maximilian, mă auzi? Al tău! În pragul morţii o jur. Te-ai înşelat, Maximilian, te-ai înşelat! Doamne, cât sufăr! Într-o zi vei afla Maximilian, o taină pe care am jurat să nu o spun; dar va reveni într-o zi şi atunci vei afla." „MoarteA. Dar Sfinte Părinte, moartea nu este sfârşitul, nu-i aşa? Cosciugul nu este leagănul cerului, dA. Da." „Părinte, dă-mi mânA. Vreau să te rog ceva, bagă de seamă ca Maximilian să nu audă ce spun." „Ascultă-mă: vei găsi sub pernă o scrisoare pentru Wilhelmina. Te conjur, părinte, să i-o dai. Spune-i că eu mor, dar că voi veni să văd dacă mi-a împlinit dorinţele. Părinte, ştii? Contesele Eppstein care se sting în noaptea Crăciunului, nu mor decât pe jumătate." „O, copilul meu, nu te mai simt, după cum nu-mi dau seama nici, de mine însumi. Îţi dau însă sufletul meu, îţi dau viaţa mea. Ia, ia totul şi lasă-mă să mor. Părinte, scapă-l şi nu te mai îngriji de mine. Eu mor."

Bătu miezul nopţii, Maximilian tresări. Într-adevăr, începea prima zi de Crăciun. Aldina slăbea mereu.

— AdiO. Adio, zise ea. Maximilian, te iert, dar să-ţi iubeşti copilul, să-l iubeşti. Doamne, ia-mă, sunt gata. Este noaptea de Crăciun şi eu mor.

Aldina în agonia ei, se ridicase puţin, apoi plecă capul şi-şi dădu sfârşitul.

Maximilian se îndreptă spre pat şi îmbrăţişă pe aceea care fusese o soţie credincioasă.

Simţi însă că o nouă fiinţă mişca în pântecul ei. Se îndepărtă speriat.

În momentul acesta sosise doctorul din Frankfurt. Toată lumea, chiar şi Maximilian, fu poftită să iasă din cameră.

Trebuia salvat copilul. Se încerca o operaţie foarte grea.

După o oră, din pântecul mort al mamei era scos un copil viu, curios mister al naturii, care smulgea viaţa din moarte.

Vă întreb, domnilor filosofi, spuneţi domnilor doctori, în aceste cazuri, legătura dintre mamă şi copil nu e oare mai strânsă? Viaţa pruncului nu apare atunci cu o ultimă răsuflare a mamei?

Preotul se duse la Maximilian; acesta era trist şi chinuit de remuşcări. Îi întinse scrisoarea pe care Aldina o adresase Wilhelminei:

— Domnule, zise el, aveţi un fiu.

Contele citi scrisoarea şi răspunse:

— Bine, îl veţi numi Everard.

Pe când fiul lui Maximilian vedea lumina zilei, Wilhelmina năştea o fetiţă, în coliba tatălui său.

VI.

Timp de trei zile, odaia roşie fusese transformată în cameră mortuară. Pe catafalcul alb, Aldina părea că trăieşte, în somn, amintirile vieţii sale de altădată; apoi, aşa împodobită cum era, fu coborâtă în cavoul familiei.

Imediat după înmormântare, Maximilian plecă la Viena, unde rămase timp de o lună; îndeajuns pentru ca să uite totul. Nimeni n-ar fi bănuit, la reîntoarcerea contelui, că omul acesta trăise o tragedie atât de înfiorătoare.

Copilul Aldinei era foarte bine îngrijit de Wilhelmina, aşa că micuţul nu simţea lipsa adevăratei sale mame.

Servitorii se străduiau să îndepărteze orice urmă care ar fi putut aminti de moartă.

Totuşi, când s-a văzut singur în acest castel trist şi monoton, contele fu cuprins de spaimă; nu avea pe nimeni pe care să-l poată simţi aproape de el. Fiul său Albert, era internat la o şcoală din Viena.

Dar mai ales atunci când intră în camera roşia, când se împiedecă de fotoliul de care Aldina se lovise, când se apropie de patul în care „Ea” îşi dăduse sufletul, Maximilian îşi aduse aminte de tot ce-l legase de Aldina şi simţea cum

ghimpele remuşcării îi pătrunde în suflet. Atunci, „Omul de fier” devenea neputincios, voinţa sa nu-i mai era de folos.

Din aceste perdele întunecoase, se resimţea, chiar şi pentru acei ce-şi simţeau conştiinţa împăcată, o groază care îngheţa sângele în vine; în seara aceasta, ea sporea cu furia vântului care şuiera afară. Un foc mare ardea în cămin, unde se consumau butuci mari de stejar; cu toate acestea, în odaia mare şi pustie era frig, ca mai totdeauna. Un candelabru mare cu patru braţe era pe masă, şi cu toate acestea nici o lumină nu părea să poată înveseli aceste ziduri întunecoase şi tavanul înalt. Era tocmai ca în acea seară îngrozitoare când avusese loc scena din noaptea de Crăciun; afară numai că fotoliul în care şezuse Aldina era gol.

Furtuna era din ce în ce mai violentă; strivindu-se de unghiurile zidurilor, uraganul gemea înfricoşător; păreau suspine lungi care mureau numai pentru a renaşte, care nu se stingeau decât pentru a reîncepe.

Contele era fără îndoială un om cinic şi curajos; dacă i s-ar fi spus că există oameni care să tremure la orice bătaie a vântului, ar fi râs şi i-ar fi acuzat de laşitate, cu toate acestea contele tremura fără voia lui.

Se plimba visând, cu capul aplecat pe piept şi cu bărbia în mâini; se plimba în lung şi în lat, dar nu depăşea cercul de lumină pe care-l răsfrângea candelabrul.

Din când în când arunca câte o privire cercetătoare spre colţurile odăii sau spre perdelele ce se unduiau în bătaia vântului ca şi cum s-ar fi temut ca nu cumva cineva să se fi furişat în cameră.

„Cei ce cred că suspinele disperate ale morţilor se exprimă prin bătăile vântului, cei ce bănuiesc că plânsetul lor pluteşte peste făptura neînsufleţită, cei ce par convinşi că strigătul dispăruţilor poate pune stăpânire pe sufletul celor vii, cei ce susţin că glasul celor duşi pe lumea cealaltă poate străbate freamătul pădurilor sau vuietul munţilor, nu sunt

decât oameni cu închipuirea bolnavă”, murmură contele ca şi când ar fi vrut să se îmbărbăteze pe sine însuşi.

Maximilian se opri tremurând şi se sprijini de sobă; apoi i se păru şi lui că ceea ce adesea îşi închipuie cei urmăriţi de o idee: odată mintea lor îmbuibată de acest gând, nu se mai poate despărţi, de el.

— Poate că prin aceşti morţi care gem atât de trist prin coridoarele castelului meu, se gândea acum contele, sunt şi dintre ai mei. Din păcate ei sunt foarte numeroşi, căci coasa morţii necruţătoare a trecut de multe ori pe aici. Fără să vorbesc de strămoşi sau de cei pe care nu i-am cunoscut, este în primul rând mama mea. Ce femeie sfântă! Îmi pare rău de multe ori, că am făcut-o să suspine; cu cât era mai bună şi mai drăgăstoasă, eu eram mai îndărătnic şi mai ambiţios. De câte ori mama a petrecut nopţi întregi pe lângă mine şi tatăl meu sfătuind pe unul şi liniştind pe altul. Şi tatăl meu, este aci, şi poate din vina mea a murit atât de timpuriu. Contele Rudolf era un bătrân foarte venerabil, deşi poate cam aspru şi neînduplecat: n-ar fi trebuit să ia prea în serios toate neghiobiile mele de copil. Cu siguranţă că şi fratele meu este aici, căci de când a plecat n-am avut nici o ştire de la el. L-am iubit mult pe Conrad, deşi era o fire prea romantică şi un tânăr prea slab, pe care tata l-a îndepărtat din cauza căsătoriei sale şi care probabil că a murit, pentru că tatăl său l-a blestemat. Oare numai pe aceştia îi plâng? Nu. Seria lor nu s-a terminat încă: a mai rămas Berthe, prima mea soţie, mai mult un nume decât o amintire, o umbră, chiar şi când trăia, o fiinţă care n-a trecut prin viaţă decât pentru a lăsa, mulţumită Domnului, un urmaş casei Eppstein; şi apoi mai este, da, mai este.

Maximilian se opri gâfâind; simţea că deşi rezemat de sobă, puterea îl va părăsi, şi se lăsă greu într-un fotoliu. Apoi gândurile îşi urmară calea aleasă:

— Mai este cealaltă, mai este cea care m-a înşelat. Aldina, ea trebuie să plângă mai tare decât ceilalţi, căci moartea ei n-a fost naturală ca cea a Berthei: boala care a omorât-o pe

ea, este gelozia mea şi nu sabia, mânia mea s-a răzbunat. Bine, dar am omorât-o, mai bine zis am pedepsit-o; nu mă căiesc, ba chiar dacă ar trebui să repet hotărârea mea, aş face-o.

Aceasta fu ultima idee care trecu prin mintea contelui; se agăţă de ea, ca şi cum ar fi fost singura lui scăpare.

Deodată se auzi un geamăt prelung; şuieratul vântului părea mai sinistru ca adineauri.

Contele îngălbeni de teamă şi se ridică anevoie.

— Ce frig este aici! Zise el tare.

Cu piciorul împinse un butuc în foc.

— Ce întuneric este!

Şi aprinse încă un candelabru aşezat pe sobă.

Dar la ce-i foloseau toate acestea? Frigul pătrunsese în sufletul lui, nu în odaie. Întunericul se furişase în conştiinţa lui, nu în încăpere…

Totuşi Maximilian încerca să alunge aceste gânduri negre, care se ciocneau în sufletul lui, ca şi bufniţele de zidurile unui cavou. Implora acum întoarcerea celei mai scumpe năzuinţe pentru el: visele sale ambiţioase.

— Curaj, Maximilian, îşi zicea contele, alungă toate închipuirile acestea nebune. Eşti bărbat, ce dracu! Mai bine scrie lui Kannitz!

Se aşează în faţa biroului, luă tocul şi începu să scrie; mai întâi data: 24 I 1793.

— O lună de când a murit, murmură contele.

Şi se sculă împingând cu putere scaunul pe care şedea. O mare nelinişte îi apăsa pe suflet. Începu din nou să meargă prin cameră, încerca în zadar să-şi îndrepte gândirea spre alte făgaşuri.

Voci tainice îi ziceau că se va întâmpla ceva neobişnuit, ceva peste puterile omeneşti, ceva pe care nu l-ar fi putut învinge, ceva de care nu ar putea fugi. Apoi asemui clocotul ce zdrobea sufletul său cu trista tăcere ce-l înconjura, şi care nu era turburată decât de zgomotul răbufnelilor de vânt; era înspăimântat.

Sunt momente în care, chiar pentru sufletele cele mai tari, totul i-a o înfăţişare de teamă, de groază neînţeleasă.

În mijlocul acestei tăceri apăsătoare, freamătul ceasului care bătea ora douăsprezece, vestind că zorile celei de a douăzeci şi cincea zi de Ianuarie se apropiau, scânteia care sări pe podea, totul înfricoşa pe acest om atât de viteaz altădată; lătratul îndepărtat al câinilor din curte înspăimântă pe conte, odinioară atât de mândru de neînfricarea lui. Ba se speria până şi de zgomotul paşilor lui; se opri, rămase nemişcat, cu faţa îndreptată spre perete. Dar atunci se temu de rigiditatea lui, îşi frecă mâinile şi clătină din cap nervos. Auzea, simţea că ceva groaznic se apropie cu paşi mari.

Lumea nevăzută care ne înconjoară, care scapă vederii noastre, care fuge de gândurile omeneşti, care înşeală credinţele oamenilor, se învârtea în jurul lui. Toată groaza pe care Alighieri a pus-o în poemul său, toată înfricoşarea pe care Michelangelo a întipărit-o în pictura sa, toată teroarea pe care Weber a transpus-o în muzica sa, fremătau în jurul tâmplelor lui Maximilian, care le simţea plutind în aer.

Ce putea face judecata sa împotriva vedeniilor sinistre ale imaginaţiei sale?

O amintire mai dăinuia în sufletul contelui: Maximilian îşi aminti de ciudata legendă a Leonorei: Aldina murise în aceeaşi zi ca şi contesa Leonora şi ştia că toate contesele de Eppstein, decedate în noaptea de Crăciun, nu mor decât pe jumătate.

Oare şi cu Aldina se va întâmpla la fel? Spectrul ei îl va chinui?

I se păru chiar că Aldina îi răspunde: „Da! Ce bine ar fi fost să fiu vinovată, şi nu victimă! Şi tu, Maximilian, care te-ai crezut judecător nu ai fost decât un ucigaş!”

Vocea înceată şi solemnă repetase de zeci de ori aceste cuvinte: de zeci de ori ele atinseră conştiinţa contelui,

conştiinţă grea şi otrăvită ca şi acele picături de plumb de care vorbeşte Dante.

Contele se căznea din răsputeri să alunge aceste gânduri chinuitoare.

— O iluzie ciudată şi nebunească, iată ce repeta acum mereu contele, vrând să înăbuşe prin răsunetul vocii sale, glasul ce murmura în sufletul său.

Deodată, în timp ce Maximilian rostea aceste cuvinte, ţipătul unui copil străbătu până la el, părând că prelungeşte tânguirile morţii. De data aceasta putea fi sigur: nu se înşelase, auzise un strigăt adevărat. Era scâncetul copilului care se afla în camera de deasupra celei roşii.

„Ei drăcie, gândi contele, după mamă, iată acum copilul ei; acest Everard este totuşi un străin pentru mine, un duşman pe care trebuie să-l cresc în casa mea, sub ochii mei, ca şi când ar fi copilul meu; căci dacă nu, mânia mamei s-ar răsfrânge asupra mea.

— Dar, în fine, zise el, va tăcea sau nu? Oare Wilhelmina a plecat? L-a lăsat singur în leagăn? Aşa îndeplineşte ultima rugăminte a prietenei sale?

De astă dată Maximilian avea de-a face cu ceva care exista într-adevăr, de aceea era poate mai puţin speriat, dar şi mai nerăbdător.

Cu toate acestea lacrimile copilului nu încetau.

Maximilian îşi luă sabia, se urcă pe scara bibliotecii şi bătu cu mânerul în tavan; fără îndoială, gândea el, doica a adormit şi trebuie deşteptată.

Ţipetele însă continuau.

Curând mânia lui Maximilian se transformă în teamă: sufletul lui era acum chinuit de altă nelinişte, cel puţin tot atât de puternică ca şi cea dinainte.

Geamătul care părea că plânge în faţa Domnului, moartea mamei şi părăsirea copilului, turburau, până la nebunie, pe conte.

Voia să se îndrepte spre el, dar încotro s-o apuce?

Încercă să cheme pe cineva, dar vocea i se opri în gât. Luă clopotul şi-l puse pe masă, dar pe cine să cheme?

Toţi dormeau, afară de copil şi de el. Focul se stinse în vatră.

Nu mai răspândea nici el acea lumină gălbuie, iar candelabrele luptau cu anevoie împotriva întunericului; afară vântul şuiera sinistru, scâncetele copilului îl înfiorau.

Teama puse stăpânire pe conte, frigul îl îngheţa, de aceea când îşi trecu mâna pe frunte, o retrase repede: i se părea că fruntea lui de foc îi va arde mâinile lui de gheaţă.

Atunci, împins de o forţă nevăzută, începu să râdă; era un râs surd şi întrerupt de propriile lui cuvinte, rostite cu uimitoare luciditate:

— Dumnezeu să mă ierte, cred însă că voi înnebuni! Hai, mai bine să mă duc să văd pentru ce plânge copilul, este mai simplu.

Se îndreptă spre perete, apăsă pe un buton ascuns în stucatura unui gips şi deschise o uşă secretă. Această uşă ducea la o scară de piatră, cunoscută numai de conţi de Eppstein, care nu conducea decât la etajul de sus, unde dormea copilul, la etajul de jos, sau la mormântul unde se odihneau strămoşii lui Maximilian.

Scara, ridicată de-a lungul zidului şi înconjurând castelul, era întocmai ca un spion, căruia nu-i scapă nimic vederii.

Atunci când uşa secretă se deschise, o boare rece, un vânt de mormânt, izbi faţa contelui şi stinse candelabrul pe care îl ţinea în mână; Maximilian, galben ca un mort, cu părul vâlvoi, rămase împietrit în capăt.

Vedea la capătul acestei scări, al cărui secret îl deţinea numai el, pe care numai el o putea folosi, o formă albă, care înainta spre el.

Copilul ţipa mereu.

Contele era la capătul puterilor sale: groaza îl slăbea prea mult, picioarele începură să-i tremure, de aceea, pentru a nu cădea, se rezemă de zid.

Nimeni nu ne-ar putea spune cât timp rămase astfel. Poate numai o clipă, dar câteodată clipele par ceasuri, poate numai o oră, dar câteodată orele par zilE. Dar când se trezi, faţa lui Maximilian era brăzdată de şiroaie de sudoare rece; acum contele părea că ascultă tăcerea, vrând să smulgă şi alte secrete acestei taine chinuitoare.

Scâncetele copilului încetaseră; vântul nu mai sufla de loc, pe cer luna apărea printre nori.

Maximilian căpătă din nou curaj, ridică candelabrul care îi căzuse din mână, îl aprinse, îşi scoase sabia din teacă şi suind scara se îndreptă spre camera copilului. Când deschise uşa, candelabrul se stinse din nou, dar de astă dată, nu vântul era de vină; intervenise o forţă supranaturală.

Lumina palidă a unei raze de lună pătrunse până la ei şi atunci Maximilian observă că Wilhelmina lipsea.

În locul ei Aldina legănă copilul, care adormi de îndată. Maximilian recunoscu numaidecât pe misterioasa dădacă.

Era îmbrăcată cu aceeaşi rochie albă cu care fusese înmormântată, iar la gât purta lanţul de aur pe care i-l dăduse contele şi de care dorise să nu se despartă nici pe cealaltă lume.

Aldina era mai frumoasă ca niciodată, moartea o înfrumuseţase.

Părul negru îi cădea pe umeri, a căror albeaţă părea transparentă; împrejurul umbrei plutea parcă o aureolă strălucitoare, privirea ei avea un farmec deosebit, dar mai ales surâsul ei fermeca.

Când Maximilian apăru în pragul uşii, ea îşi îndreptă privirea spre el, tot atât de liniştită şi de mândră ca odinioară, şi ducând degetul la buze îi făcu semn să nu întrerupă tăcerea.

Contele îşi făcu fără să vrea semnul crucii, apoi mâna îi rămase ca paralizată.

Deodată moarta se adresă contelui:

— Diavolii şi nu zeii pot fi blestemaţi. Crezi oare că Dumnezeu mi-ar fi îngăduit să vin aici dacă nu aş fi fost printre cei aleşi de el?

— Printre cei aleşi? Îngână contele.

— Da, Maximilian, căci Dumnezeu e drept şi ştie foarte bine că am fost întotdeauna o soţie demnă şi credincioasă. Ţi-am spus atunci, în ultima clipă a vieţii mele, ţi-o repet azi, ştii prea bine că morţii nu mint; Dumnezeu m-a luat sub ocrotirea lui. Nici de data asta nu mă crezi?

— Dar copiluL. Adăugă contele, arătând spre Everard.

— Este fiul tău, Maximilian, răspunse contesa. Poate că pe când trăiam, aparenţele erau împotriva mea, dar acum, prezenţa mea aici nu-ţi mai poate lăsa nici o urmă de îndoială. Repet, conte, acesta este copilul nostru legitim.

— Este oare cu putinţă? E adevărat? Întrebă Maximilian fără să vrea, împins de o forţă mai puternică decât voinţa sa. Dar atunci acest căpitan, cine era?

— O vei afla într-o zi când va fi poate prea târziu. Tot ce-ţi pot spune este că acum, când sunt moartă, ca şi atunci pe când trăiam, un jurământ mă leagă de el; trebuie să ştii însă că niciodată acest om nu a fost pentru mine mai mult decât un frate.

— Atunci, atunci, strigă contele, bănuielile mele erau greşite! De ce nu te răzbuni?

Aldina surâse la auzul acestui cuvânt.

— Îţi iert, Maximilian, moartea mea; furtuna pasiunilor omeneşti nu are ce căuta aci, în cer, unde trăim noi. Vreau numai un singur lucru: caută să fii bun cu fiul tău, firea ta mândră şi violentă să nu te mai stăpânească să nu ridici niciodată mâna împotriva lui. Să ştii, Maximilian: Dumnezeu mi-a dat voie să veghez asupra fiului meu, chiar din mormânt, să veghez asupra copilului meu şi a tatălui lui, fie pentru a mângâia pe unul, fie, dacă va trebui, să pedepsesc pe celălalt.

— Dumnezeule Atotputernic! Bolborosi Maximilian.

— Astfel, continuă moarta, cu un glas hotărât, pentru că, fără voia ei, Wilhelmina a trebuit să fie astă seară lângă soţul ei rănit şi fiindcă micul meu Everard plângea, am venit să-l mângâi. Dar iată, prietena mea soseşte, mă întorc în mormânt, dar gândeşte-te bine, Maximilian, la cel mai mic ţipăt al copilului voi fi aci. Adio!

— Aldina, Aldina, exclamă contele.

— Adio, Maximilian, ia bine seama la cele ce ţi-am spus. Adio!

Umbra de lângă leagănul copilului, care acum dormea liniştit, se sculă şi trecând pe lângă Maximilian care se dăduse la o parte îşi duse mâna la gură ca şi când ar fi vrut să impună tăcere. Maximilian, împietrit de spaimă o văzu dispărând pe scara secretă.

Pradă unei emoţii mereu crescânde, Maximilian nu-şi mai dădea seama ce face. Auzind însă paşii doicii, închise maşinal uşa misterioasă şi dispăru în urma ei. Apoi, călăuzit de acel instinct orb, mai puternic decât raţiunea, se duse în camera roşie şi se culcă!

Deşteptându-se dimineaţa după un somn chinuit, îşi dădu seama că se culcase îmbrăcat.

— Am avut un vis îngrozitor, îşi zise el.

Cu toate acestea, când o întrebă pe Wilhelmina, ea răspunse că într-adevăr dormise în noaptea aceea în coliba ei, căci fusese chemată acolo de Jonathas, care fusese muşcat de mistreţul pe care voise să-l vâneze. Reîntorcându-se, găsise copilul tot atât de liniştit precum îl lăsase.

Aşadar, nu fusese un vis; contele vorbise într-adevăr cu o fantomă. Acest gând i se părea însă prea groaznic.

— Nu; am visat, am visaT. Încerca el să se convingă.

VII.

Evenimentele – vesele şi triste, dar mai mult triste decât vesele.

— Care se petrecură la castelul Eppstein în ultimii cinci ani, îşi încetiniră mersul după misterioasa apariţie a Aldinei.

Şederea lui Maximilian la castel devenise cu neputinţă din acea seară înspăimântătoare de Crăciun: în fiece noapte se deştepta tresărind; i se părea că aude paşii Aldinei care scoborau treptele scării secrete. Ziua se speria de câte ori o zărea pe Wilhelmina şi pe micul Everard.

Nu mai putea răbda. Îşi dădea seama că dacă nu va fugi din acel blestemat castel, nu va mai putea lupta contra remuşcărilor, va fi doborât sub povara lor. Într-o dimineaţă, ceru un cal şi plecă spre Viena; acolo avea să întâlnească pe fiul Albert.

Toate speranţele şi toată dragostea contelui se îndreptau spre fiul său. Cel puţin acesta era copilul lui; Maximilian vedea în el pe viitorul reprezentant al casei de Eppstein, pe urmaşul ambiţiilor şi titlurilor sale. Contele se hotărâse să dea cea mai aleasă educaţie lui Albert; voia să facă din el un nobil, un ofiţer, dar mai ales un bun diplomat. De altfel, Albert, singurul său copil căci Everard nu era considerat ca atare, profita, ca şi Maximilian, de înrudirea cu familia ducelui de Schalbach; căsătoria contelui şi a Aldinei fusese, fără îndoială nefericită, dar Maximilian ştiuse să profite de pe urma ei: situaţia lui politică fu mult întărită. Schwalbachii erau foarte puternici şi aveau multe relaţii.

Maximilian ştiuse să le ascundă adevărul asupra morţii Aldinei; tot ce aflară fu că ea murise în timpul naşterii. Toţi îl compătimeau pe conte, căci numai la doi ani după căsătorie el rămânea văduv pentru a doua oară.

„De ce să mă simt vinovat în faţa lor, de ce să-mi fac zile amare, dacă ei nu ştiu nimic?” gândea Maximilian.

Şi deoarece conştiinţa lui era adormită, contele uită repede totul şi luă parte la plăcerile zgomotoase ale curţii, făcând planuri de mărire, atât pentru el cât şi pentru copilul său.

Cât despre celălalt, despre vlăstarul străin, despre Everard, Maximilian nu-şi făcea nici o grijă şi tot aşa după cum gândul său nu se îndrepta niciodată spre Conrad, Berta sau Gretchen, nu se gândea nici la Everard.

Dar Maximilian mai ştiu să răspândească şi alte ştiri favorabile lui: sănătatea copilului era destul de şubredă, de aceea el trebuia să stea tot timpul în munţi.

Era un nou prilej pentru conte de a fi compătimit de societatea vienezã, care vedea în el un părinte martir ce trebuia să-şi părăsească copilul.

În timp ce Maximilian accepta aceste compătimiri, sprijinindu-se din ce în ce mai mult pe familia fostei sale soţii, Everard găsise o mamă bună şi duioasă.

Wilhelmina citea în fiecare zi scrisoarea Aldinei şi executa întocmai testamentul dispărutei.

Indiferenţa Contelui îi permitea, să fie în linişte, doica micului Everard, pe care din cauza împrejurărilor cunoscute, îl îngrijea mai bine poate decât pe fetiţa ei.

— Ascultă Jonathas, zicea ea într-o zi soţului ei, care nu vedea cu ochi buni această părtinire, Rosemonde este fata noastră şi nu trebuie să dăm nimănui socoteală de creşterea ei; acest orfan însă, nu ne are decât pe noi şi pe Dumnezeu. Ce ar gândi contesa, dacă acum, când ea e moartă şi când tatăl său îl uită, noi l-am părăsi? Şi apoi Everard este bolnav şi slab, pe când Rosemonde e puternică şi sănătoasă.

Wilhelmina era pentru Everard mama cea mai drăgăstoasă şi cea mai credincioasă. Niciodată – în afară de acea seară de Crăciun când a trebuit să-l îngrijească pe bărbatul său rănit – ea nu-l părăsea mai mult de un sfert de ceas. Datorită îngrijirilor ei, creştea voinic. Ţi-era mai mare dragul să-i vezi pe cei doi copii tăvălindu-se prin iarbă în jocurile lor nevinovate.

Trecură ani.

Gusturile lui Everard păreau bizare. Nu-i prea plăcea cartea şi nu voia să se supună unei educaţii potrivite rangului său. Cu toate stăruinţele preotului nu-l interesa nici istoria, nici latina cu care „nici Rosemonde nu-şi bătea capul”. Ştia doar să scrie şi să citească atât învăţase şi fetiţa.

Îi plăcea mai mult să fugărească pe surioară sau să-l însoţească pe Jonathas la vânătoare; aceasta nu-l împiedica însă să asculte bucuros poveştile cu zâne pe care Jonathas sau bătrânul Gaspard le povestea.

Poate că nu ştia prea multă carte, dar în schimb Wilhelmina – respectând dorinţa Aldinei – îi dăduse o frumoasă educaţie sufletească.

Mai întâi, pentru a se deprinde cu învăţătura credinţei şi cu pietatea sufletului, nu făcuse altceva decât să imite exemplul bunei Wilhelmina; apoi, când Everard ajunse la vârsta la care putea să înţeleagă astfel de lucruri, ea îl conducea, dimineaţa şi seara, la mormântul mamei sale, unde se ruga Domnului pentru odihna sufletului ei; apoi îi vorbea în sfârşit de fiinţa pe care o pierduse dar care, deşi moartă, veghea asupra lui.

— Gândeşte-te, Everard, îi zicea ea, că mama ta te vede, că-ţi urmăreşte, toate gândurile tale bune şi că plânge de câte ori greşeşti. Trupul ei este în mormânt dar sufletul ei se află peste tot, acolo unde eşti şi tu.

Copilul se silea atunci să fie cuminte şi ascultător, pentru ca mama lui să-i surâdă. Iar de câte ori greşea, se ruşinea şi privea spre mormânt, ca şi cum Aldina l-ar fi dojenit.

Aceste gânduri deveniseră pentru el o nouă credinţă, căci i se părea că vede atunci, îndreptându-se spre el, în tăcerea nopţii, o umbră albă care se aşeza alături de patul său şi care-l privea cu drag. Iar când întindea mâinile şi vroia să vorbească, umbra îi zicea:

— Dormi, Everard, dormi, căci copiii au nevoie de somn.

Atunci el adormea şi visa lucruri frumoase.

A doua zi, Everard povestea totul Wilhelminei. Ea nu căuta să-i contrazică această credinţă. Gândea că apariţia unui înger bun şi drăgăstos nu putea fi dăunătoare copilului. Şi cum l-ar fi putut convinge Wilhelmina pe Everard, că acest înger păzitor al copilăriei sale nu era decât o închipuire, când ea singură credea în el?

„Contesa spunea, gândea soţia maestrului de vânătoare, că va veghea asupra doicii şi asupra copilului”.

Adesea i se întâmpla chiar să vorbească cu moarta şi să-i ceară sfatul sau ajutorul.

Everard, luând exemplu de la ea, se obişnui şi el să invoce pe dispărută, pe care o chema „mama mea”. Aldina trăia mereu în sufletele lor.

Nu vom vorbi de Rosemonde. Cu cât creştea mai mult, cu atât se făcea mai frumoasă, mai bună şi mai fermecătoare. Everard o iubea foarte mult şi asculta întotdeauna de ea.

Wilhelmina plângea de fericire văzând copiii îngenunchind în faţa icoanei şi rugându-se pentru ea; la rândul ei, implora mila Creatorului pentru copii.

Contele Maximilian rămase la Viena şapte ani: viaţa politică îl cuprinsese în vârtejul său. Apoi veni pentru două săptămâni la castel, nu spre al vedea pe Everard, ci pentru a încasa arenda şi pentru a face reparaţii palatului. Cu mare greutate se hotărâse să se intereseze puţin şi de Everard; toată dragostea lui se concentra numai asupra lui Albert, care-i semăna în totul şi care se bucura de câte ori putea să-şi bată joc de fratele său sau de oamenii care trăiau în jurul castelului.

Preotul, care trăia pe lângă castel, se simţi însă dator să-i spună lui Maximilian că Everard nu voia să înveţe nimic.

— Ei lasă-l, răspunse contele, spre mirarea părintelui; lasă-l să facă ce vrea, şi să ajungă ce va putea, nu mă interesează. De ce trebuie oare să ştie carte, când nu este sortit să fie cineva?

Dar numai după o săptămână, Maximilian pierdu răbdarea şi plecă cu Albert îndărăt la Viena.

Alţi doi ani se scurseră liniştiţi. Casa maestrului de vânătoare era înveselită de râsul cristalin al celor doi copii. Everard şi Rosemonde împliniseră zece ani.

Într-o dimineaţă bătrânul şi nobilul Dom Aloysius muri pe neaşteptate, pe când răsfoia o carte. Era prima durere a lui

Everard, care plângea sincer pe fostul lui profesor, prea bun şi prea indulgent faţă de el.

Dar ce însemna, această pierdere faţă de cea pe care va trebui, în curând să o suporte? Dom Aloysius era bătrân, îşi trăise viaţa, era ultimul supravieţuitor al contemporanilor săi. Trăise pe vremea lui Rudolf şi a contesei Gertrude care se odihneau de zece ani în mormintele lor. Prin el se stingea generaţia străbunilor.

Nu era oare mai preţioasă viaţa Wilhelminei pentru cei doi copii? Cu toate acestea, Dumnezeu o chemă la „El" aproape în acelaşi timp pe tânăra femeie de 29 de ani şi pe moşneagul de 80 de ani.

De altfel toţi cei din familia Wilhelminei mureau tineri. Mama ei şi, fără îndoială Noemi, se stinseră în floarea vârstei.

Wilhelmina se va duce în curând să se întâlnească pe cealaltă lume cu Aldina pe care o servise cu atâta credinţă.

…De mai mult timp sănătatea ei devenise îngrijorătoare. Slăbea pe zi ce trecea; Dom Aloysius observase la ea semnele acelei boli care pune stăpânire numai pe cel cu sufletul prea trist. Era ciudată această boală: faţa Wilhelminei devenea din ce în ce mai palidă, şi, totuşi obrajii i se îmbujorau la cea mai mică emoţie. În fiecare toamnă slăbea văzând cu ochii, şi totuşi în fiecare primăvară căpăta noi puteri. Toamna starea ei se asemăna cu acea a florilor; credeai că va muri odată cu crinul de la care împrumutase albeaţa şi modestia, sau odată cu trandafirii de la care luase strălucirea şi graţia. Primăvara, viaţa care se răspândea în întreaga natură înflorea şi în ea; nu era însă decât vestirea unui sfârşit din ce în ce mai apropiat. Copiii nu-şi dădeau seama de aceste lucruri; o îmbrăţişau şi murmurau:

— O, mămico, cât eşti de frumoasă!

Atunci Wilhelmina surâdea trist, căci nu se înşela asupra sfârşitului. Lacrimile o podideau, strângea la piept copiii şi le răspundea când aceştia o întrebau de ce plânge, că este prea fericită.

Pe la începutul anului 1802, Wilhelmina simţi că i se apropie moartea; atunci, pentru a-şi întârzia sfârşitul, renunţă la plimbările prin pădure, plimbări care plăceau atât de mult copiilor, şi se închise în camera ei. Nu se plângea de nimic, căci atunci ar fi trezit bănuieli şi ar fi întristat pe toţi ai casei.

Nimeni nu prevedea ceea ce se va întâmpla; numai bătrânul Gaspard, mai aproape de moarte decât ceilalţi, simţea că sfârşitul nu mai e departe.

De multe ori, pe o frumoasă seară de vară, la asfinţitul soarelui, Gaspard aştepta în pragul casei întoarcerea lui Jonathas şi-i privea pe cei doi copii cum se fugăreau, cum culegeau flori şi cum urmăreau vreo insectă, zburând în bătaia vântului. Atunci Wilhelmina slăbită şi galbenă ca ceara, venea în prag şi se aşeza la picioarele tatălui său; îşi pleca capul pe genunchii lui tremurători. Fără să înceteze a privi spre cer, bătrânul punea mâna lui pe capul fiicei, sale; Wilhelmina simţea slăbiciunea acestei mâini şi răspunzând unui gând nemărturisit, murmura:

— Ce vrei tată? Trebuie să fie bine acolo sus, dacă Dumnezeu ne cheamă la „El”.

Bătrânul nu răspundea nimic: un părinte nu poate înţelege că Atotputernicul doreşte moartea copilului său.

Nici Everard şi nici Rosemonde nu-şi dădeau seama că Wilhelmina era pe pragul morţii: se jucau, cântau, erau veseli şi nu se îngrijeau de nimic.

La rândul său, Jonathas observă slăbiciunea soţiei sale; teama puse stăpânire pe el. Împărtăşi neliniştea sa bătrânului, şi atunci află ceea ce el bănuia de mult.

Dis de dimineaţă, Jonathas plecă ca de obicei. Nimeni n-ar fi bănuit că nu se duce la vânătoare; spre prânz însă, se reîntoarse cu un doctor din Frankfurt.

Wilhelmina se întristă la vederea doctorului, căci înţelegea că bărbatul său ştia tot; suferea acum mai mult ca oricând.

Doctorii sunt prevăzători cu cei bogaţi, le dau speranţe şi le ascund adevărul, dar săracii nu se bucură de aceste

favoruri: lor li se dezvăluie realitatea, fie ea cât de crudă.

Jonathas nu voia să creadă. Niciodată nu se gândise ca ar fi putut să-şi piardă tovarăşa de viaţă. Spera că Wilhelmina nu avea nimic grav şi nu putea admite că va muri. Se uită mai bine la bolnavă şi-şi dădu seama că într-adevăr era pierdută. Atunci – ca toţi oamenii obişnuiţi cu oboselile fizice dar, al căror spirit nu e învăţat să lupte cu durerile sufletului – Jonathas se simţi foarte abătut. Îşi petrecu restul zilei şi toată seara privindu-şi soţia în tăcere; Toată noaptea veghe în odaia învecinată. Dimineaţa îşi luă puşca şi ieşi, făcu patru paşi şi se reîntoarse; nu avea putere să meargă mai departe.

Când Wilhelmina se sculă, îl găsi pe Jonathas aşezat pe un scăunel în faţa vetrei, cu capul în mâini. Se apropie de el.

— Ce ai, Jonathas? Trebuie să fii curajos!

Jonathas vru să răspundă, dar simţi că-l podideau lacrimile. Fugi din faţa Wilhelminei.

Din acest moment viaţa maestrului de vânătoare deveni un chin.

Ieşea în fiecare dimineaţă, cu puşca la umăr, dar nu putea să se îndepărteze de această colibă pe care nu voia s-o piardă din vedere. Adesea copii întristaţi o întrebau pe Wilhelmina:

— Mămico, ce are Jonathas? L-am văzut culcat şi plângând la picioarele unui copac.

În cele din urmă, veni ziua când Wilhelmina nu mai putu părăsi patul. Numai seara, la apusul soarelui, i se deschideau ferestrele, şi atunci bolnava surâdea trist razelor în asfinţit. Era momentul când toată lumea se strângea în camera suferindei: copiii îi aduceau buchete de flori, pe care le puneau pe patul ei. Wilhelmina se ruga, iar în acest timp Jonathas plângea şi bătrânul Gaspard citea biblia pe care i-o dăduse ginerele său.

Într-o dimineaţă, Wilhelmina se simţi mai râu ca oricând; atunci ea îl rugă pe Jonathas să nu plece de acasă.

Împreună cu Gaspard el rămase toată ziua la căpătâiul bolnavei.

Everard şi Rosemonde îşi petreceau timpul ca de obicei; aduceau flori proaspete şi ridicau pe cele vechi; cu cât bolnava se apropia de sfârşit, cu atât ea îndrăgea mai mult florile.

Seara aceea fu la fel ca celelalte: Gaspard citise un capitol din Cartea sfântă.

Când bătrânul isprăvi, Wilhelmina îşi pierdu cunoştinţa. Jonathas auzise geamătul ei şi crezând că-şi dă sufletul, scoase un ţipăt de spaimă. Wilhelmina se deşteaptă din leşin şi întinzând mâna sa rece spre Jonathas zise:

— Scump şi sărman prieten, crede-mă, şi mie îmi pare rău că trebuie să te părăsesc tocmai acum când ai mai multă nevoie de mine, dar ce putem noi să facem, dacă aceasta este voia Domnului?… Fii tare, fii bărbat. Din fericire, datoria mea este aproape împlinită: copiii au ajuns la vârsta când se pot apăra şi singuri. N-am avut curajul să mă despart de Rosemonde, poate că am greşit, de aceea, după ce voi muri, te rog du-o la mănăstirea Sf. Tei şi predă directoarei scrisoarea contesei Aldina; fetiţa noastră îşi va completa educaţia în casa Domnului. Veghează asupra lui Everard, înlocuieşte-mă şi fii sigur că mama lui te va întovărăşi pretutindeni.

Apoi, întorcându-se spre cei doi copii, adăugă:

— Ascultă, EverarD. Acum eşti mare, poţi judeca singur lucrurile. Nu uita să te duci, chiar atunci când vei fi rămas singur, în fiecare zi, să te rogi la mormântul mamei. Să nu lipseşti niciodată. Să respecţi pe tatăl tău, dar să iubeşti pe aceea care ţi-a dăruit viaţa. Poartă-te ca un frate cu Rosemonde. Iar tu, fiica mea, să nu încetezi o clipă de a fi bună şi credincioasă. Să fii mândră de mănăstirea în care vei intra. Să dai întotdeauna exemplu nobilei tale protectoare, de care ţi-am vorbit atât de des.

Copiii începură să plângă; nu pentru că înţelegeau prea bine cele spuse, ci pentru că toţi ceilalţi plângeau.

Muribunda se întoarse apoi spre Gaspard, care se ascundea îndărătul lui Jonathas.

— Ţie, tată, îi zise ea, ţie stejar falnic care vezi cum pier toţi urmaşii tăi, ţie care-ţi trăieşti durerea şi care-ţi vei petrece la groapă ultimul copil, ce să-ţi spun oare?

— Spune-mi la revedere, fiica mea, căci sunt primul care te voi întâlni pe cealaltă lume, răspunse bătrânul. Despărţirea noastră va fi de scurtă durată, iar sfinţenia morţii tale este pentru mine o consolare. Ne vom întâlni, Wilhelmina, la judecata de apoi, unde m-aş înfăţişa cu sufletul împăcat, dacă aş şti că Noemi a murit tot atât de creştineşte ca şi tine.

— Să nu te îndoieşti de aceasta, tată. Eu mor fără să fi suferit în viaţă, dar Noemi a avut multe de îndurat. Nu vorbi însă, tată, de întâlnirea noastră pe cealaltă lume: tu trebuie să trăieşti pentru a-l deprinde pe Jonathas cu resemnarea şi pentru a veghea asupra celor doi copii ai mei, care nu vă au decât pe voi; Noemi şi cu mine vă vom aştepta împăcate acolo sus.

Apoi simţind că sfârşitul nu mai era departe şi voind să-i cruţe lui Jonathas clipa deznodământului, se adresă celor doi bărbaţi:

— Mă simt puţin mai bine, plecaţi, aş vrea să dorm.

Jonathas vru să plece împreună cu Everard şi Rosemonde.

— Nu, lasă copiii aici, adăugă Wilhelmina, vor sta amândoi pe fotolii.

Maestrul de vânătoare se retrase atunci. Gaspard înţelese însă dorinţa Wilhelminei şi plecându-se, îi spuse încet la ureche:

— La revedere, în cer.

Wilhelmina tresări apoi cu glas scăzut, pentru ca soţul său să nu audă, murmură: adio.

Socrul şi ginerele ieşiră. Jonathas, istovit de oboseală, se culcă imediat; bătrânul Gaspard se ruga.

Peste o oră nemaiauzind nimic, deschiseră încet uşa încăperii în care zăcea Wilhelmina: părea adormită.

— Un înger culcat pe un pat de trandafiri; în mâna ei, mânuţele împreunate ale copiilor. Everard şi Rosemonde o priveau cu mirare.

— Bunicule, exclamară ei când îl văzură pe bătrânul Gaspard, nu ştim de ce mămica nu mai răspunde la întrebările noastre şi de ce mâna ei e aşa de rece încât le îngheaţă şi pe ale noastre.

Gaspard se apropie de patul fiicei sale: era moartă.

A doua zi, Jonathas, întorcându-se de la înmormântarea soţiei sale, îngenunche în faţa locului pe care se odihnea de obicei Wilhelmina. Simţi apoi braţele copiilor care-l cuprindeau şi buclele lor mângâindu-i obrajii scăldaţi în lacrimi: privi mulţumit la Everard şi Rosemonde şi păru mai consolat.

…În acelaşi an, contele de Eppstein avea şi el o mângâiere, fu numit sfetnic intim al împăratului.

VIII.

Curând Everard fu obligat să-şi ia rămas bun de la Rosemonde: o nouă dezamăgire, o altă suferinţă pentru el; după ce cunoscuse vitregia morţii, avea să cunoască acum şi durerea despărţirii. Cu toate lacrimile şi rugăminţile lui, Jonathas, pentru a îndeplini ultima dorinţă a Wilhelminei, hotărâse s-o ducă pe Rosemonde la Viena. Aldina nu se înşelase; scrisoarea ei deschise porţile mănăstirii Sfântul Tei copilei lui Jonathas, care fu primită de stareţă ca şi cum ar fi fost fiica contesei.

Everard spera că va merge şi el s-o conducă pe Rosemonde, dar Jonathas îl făcu să înţeleagă că, fără învoirea contelui, nu-l putea lua cu el. Rămase deci singur şi abătut, împreună cu bătrânul Gaspard.

Reîntoarcerea maestrului de vânătoare nu era menită să-l înveselească; nu era decât un prilej să afle unde era situată mănăstirea şi cum era camera Rosemondei.

Căsuţa, atât de veselă altădată, plină de cântece şi de voie bună, devenise tristă şi mohorâtă; cei ce o locuiau – Gaspard, Jonathas şi Everard – erau aproape tot timpul

tăcuţi unul faţă de celălalt. Bătrânul nu mai părăsea deloc casa şi grădina: când timpul era frumos, se odihneau pe banca din faţa casei, când ploua, stătea pe scaun lângă vatră; acolo, gânditor, îşi aducea aminte de trecut, şi de râsetele zglobii ale fiicelor sale.

Jonathas, pe orice vreme, pleca dis de dimineaţă cu puşca pe umăr, şi, întovărăşit de câinii lui, se afunda în pădure; seara, de cele mai multe ori, revenea fără vânat: în zilele acelea se ghicea că petrecuse toată ziua rătăcind prin locurile cele mai întunecoase sau dormind la rădăcina vreunui copac.

Sufletele celor doi bărbaţi semănau cu un ceas stricat, încremenit de durere. Din ziua în care această durere se încuibase în inimile lor, ei încetaseră să mai trăiască sufleteşte şi numai vegetau.

Everard era însă prea tânăr pentru ca culoarea vieţii să se stingă în el sau pentru ca voioşia lui să fie paralizată în faţa suferinţei; în singurătatea lui însă, departe de orice prietenie omenească, fără familie, neavând cui să-şi împărtăşească gândurile, neavând în afară de castelul Eppstein şi de pădurea înconjurătoare, încotro să-şi îndrepte primirile, neavând altă dragoste decât iubirea lui filială faţă de Wilhelmina, moartă acum, şi cea frăţească faţă de Rosemonde, atât de departe, mărginit la propriile-i sentimente care n-aveau cui să se mărturisească, Everard îşi lăsă mintea sa, călăuzirea instinctului şi-şi forma un caracter generos şi drept, dar sălbatic şi ciudat. Singur întotdeauna numai cu el, sufletul lui nu se putea dezvolta: impresiile copilăriei sale deveniră convingerile tinereţii, la care adăuga acum pasiuni şi credinţe, sentimente şi idealuri greşite, căci ar fi dispărut, cu siguranţă dacă ar fi găsit explicarea lor în cărţi sau dacă cineva ar fi încercat să i le scoată din cap. Acum imaginaţia luă locul judecăţii. Credincios sentimentelor din care Wilhelmina îl plămădise întrucâtva el avea pretutindeni viziunea mamei sale, unica lui prietenă şi unica lui fericire.

Trăia astfel în veşnica tovărăşie a unor închipuiri. Iar martorul şi părtaşul acestei continue şi sfinte apariţii, era pădurea minunată a Eppsteinilor.

Am mai descris această pădure întunecoasă, adâncă, singuratică şi totuşi fermecătoare în care vântul părea a fi sufletul ei întristat. Se întâlneau într-însa foarte des văi în fundul cărora lumina zilei nu pătrundea niciodată, pâraie care în surâsul lor păreau a vorbi cu păsărelele, stânci de granit cenuşii în bătaia razelor soarelui şi albite ele lumina lunii, asemenea unei ruine ale naturii, ziduri dărâmate; sau vestigii ale unor palate măreţe doborâte sub povara grea a secolelor. În acele turnuri, rămăşiţe ale vechilor castele, păreau că veghează ca nu cumva barbarii să revină. Desigur că fantomelor le plăcea să apară în mijlocul acestor ruine ale istoriei, ele înşile fantome ale timpurilor trecute.

Everard cunoscu în scurt timp toate colţurile acestui univers: luminişurile, desişurile, crângurile, nu mai constituiau un secret pentru el; se căţărase pe toţi copacii; coborâse în toate adâncurile, îmbrăţişase cu privirea toate colţurile, alergase pe marginile prăpăstiilor, urmărise toate cursurile de apă, se juca cu pădurea aşa cum un copil se joacă cu doica lui, iar ea, pădurea, îl respecta, îl iubea şi-i surâdea.

Totul îi era cunoscut, totul îi era drag. Iar el era bun şi cruţător cu tot ce-l înconjura. N-ar fi rupt niciodată vreo ramură din copac, n-ar fi călcat niciodată vreo floare, n-ar fi vânat niciodată, aşa cum vâna Jonathas, vreun cerb sau vreo ciută; dimpotrivă, îi era milă până şi de cucuvelele sau de năpârcile care fuseseră ucise. Şi astfel, căprioarele ce veneau să se adape la izvor, nu se înspăimântau la vederea lui, iar păsărelele nu părăseau arborele la rădăcina căruia se odihnea el.

Vieţuitoarele pădurii nu se temeau de el, căci ghiceau că acest tânăr încântător adăpostea un suflet bun şi nevinovat.

Dar pădurea nu era pentru Everard numai un loc de refugiu, o casă, un adăpost. Mai era şi altceva; poate ceva

mai mult decât toate acestea; era, ca şi cavoul castelului, locul unde o întâlnea pe mama lui. Sub lespedea de piatră a cavoului, Aldina era moartă, dar aici, ea trăia ca şi el şi, împreună cu el.

Uneori, când Everard voia să-şi revadă mama, se înfunda într-un desiş şi era de ajuns să închidă ochii pentru ca dorinţa lui să fie împlinită; alteori, o zărea chiar şi cu ochii deschişi, atât de întunecoase erau acele colţuri ale pădurii.

Ea, Aldina îi ajuta să se caţere în copaci şi să sară peste prăpăstii, ea-l scăpa când aluneca pe pietrele umede; nu se mulţumea însă numai să apară sau să-l ajute, îi şi vorbea, îl şi sfătuia. Împrumuta atunci glasul, pădurii, un glas uneori drăgăstos, blând, plin de voioşie, alteori, grav, serios, dojenitor.

Într-o zi, în zorii unei zile de Mai, când soarele pusese în fiecare picătură de rouă o parte din scânteierea sa când fiecare arbore răsuna de cântecul păsărelelor, când fiecare floare răspândea un parfum mai puternic ca oricând, când totul cânta şi strălucea, când adierile unui vânt de primăvară îi mângâiau fruntea, Everard culcat pe iarbă, răsfăţat de razele unui soare prietenos, îmbătat de măreţia naturii, avu impresia că se afla în braţele mamei sale care-i acoperea obrajii cu săruturi duioase care-i şoptea cu o voce blândă, acele cuvinte drăgăstoase cu care mamele-şi obişnuiesc copiii, şi din care el nu desprindea decât atât: „Everard, dragul meu copil, eşti frumos şi bun; priveşte-mă şi surâde-mi, căci te iubesc mult”.

Cu cât soarele urca la orizont, cu atât cuvintele Aldinei deveneau mai înfocate, cu atât Everard devenea mai înflăcărat şi mai încălzit de această iubire; era fericit.

Cine ar fi zis atunci că el este un copil orfan care, ca toţi cei de o seamă cu el, nu cunoaşte decât tristeţea?

…După cum iubea vara, tot aşa îndrăgea şi iarna. Mai cu seamă zilele în care ningea. Zăpada e tristă la oraş, dar fermecătoare în păduri. Linţoliul alb al pământului este tot atât de vesel ca şi podoaba lui cea verde. În acele zile,

Everard era mulţumit, căci, fără îndoială, că şi mama lui era fericită.

Aldina nu vorbea întotdeauna cu el ca o mamă; adesea căuta să-l înveţe ceva, să-l facă mai bun sau mai puternic. Aşa era în ceasurile tainice ale înserării, când umbra coboară pe pământ şi gândirea în suflete: totul adoarme atunci, doar omul cugetă.

În foşnetul frunzelor, odată cu ultimul ciripit al păsărilor, la asfinţitul soarelui, Aldina îşi sfătuia copilul.

Câte o dată, Everard îmbrăţişa cu privirea întreagă orizontul: urca pe culmea câte unui munte şi, în timp ce pădurea se desfăşura la picioarele sale, auzea din depărtare un murmur neîntrerupt, ce părea freamătul eternităţii. Era apa Meinului, care şerpuia în vale liniştită şi puternică, argintată de primele raze ale lunii.

Astfel totul o lega pe moartă de acest visător singuratic: ploaia cea monotonă, ceaţa cea tristă, furtuna înfricoşătoare.

Aşa fu desăvârşită educaţia lui Everard, între capriciile naturii şi umbra dispărutei.

Încolo, el nu mai vedea şi nu mai auzea pe nimeni altcineva.

Tatăl său? Dar simţea el oare că avea un tată? Din când în când auzea pe oamenii din castel spunând: Domnul conte nu mai vine anul acesta. Ce-i priveau însă pe el aceste cuvinte? În orice caz, ele nu deşteptau în sufletul lui nici un ecou, nici o amintire! Nu era nici supărat şi nici bucuros că fusese părăsit; se obişnuise astfel şi nu se plângea de aceasta; nu zicea niciodată „tatăl meu” ci întotdeauna „domnul conte”.

Câţiva servitori erau însărcinaţi cu îngrijirea Castelului şi a grădinii înconjurătoare; dar Everard nu se ocupa de ei, după cum nici ei nu se sinchiseau de el. Avea camera sa la palat, nu stătea însă acolo decât foarte rar; de cele mai multe ori îşi petrecea nopţile sub acoperişul lui Jonathas.

Aici era mai aproape de natură; de altfel, vara nici nu avea nevoie de vreo odaie; pădurea era locuinţa lui.

În fundul unui desiş, la marginea unui izvor, care, lărgindu-se în acel loc, părea că revarsă un torent, găsise un fel de peşteră formată din scobitura unei stânci foarte înalte şi foarte abrupte.

Malurile râpoase ale râului îl încântaseră, iar când află un ascunziş la adăpost de privirile trecătorilor şi umbrit de un tufiş de spini şi de un smochin sălbatic, se crezu în rai. Pe malul din faţă se înălţa un munte stâncos acoperit cu brazi înalţi; verdeaţa acestor copaci, unită cu vuietul torentului, dădea locului un aspect sinistru, dar măreţ. Totul părea tainic şi fermecător. Tristeţea locului era risipită câteodată de strălucirea unei raze aurii de soare sau de miresmele aerului proaspăt ce semănau cu unele fapte bune ascunse de vederea lumii.

Everard nu gusta nicăieri mai bine acea muzică misterioasă care, pretindea el, îl întovărăşea peste tot, inspirându-l în tot ceea ce făcea sau gândea.

— O auzi? Întreba el

— Nu.

— Ei bine, eu o aud, ea mă vrăjeşte şi-mi dă curaj; îmbiat de acordurile tainice ale acestei melodii, mă destăinuiesc mamei mele, îi împărtăşesc dorinţele, necazurile şi bucuriile mele.

Everard îşi petrecea aşadar, multe nopţi în mijlocul acestei văi.

Aici crescu, aici trăia fericit amintindu-şi de Wilhelmina şi aici spera în reîntoarcerea cât mai curând a Rosemondei: un vis şi o dorinţă. Dar oare nu constituie ele întreaga noastră viaţă? Şi visătorul Everard ar fi găsit oare în călătorii, în emoţii şi în plăceri, ceva mai măreţ decât singurătatea sa îmbălsămată de parfumul florilor?

Dorea cu înflăcărare reîntoarcerea Rosemondei: nu-şi, uitase prietena din copilărie, avea întotdeauna înaintea ochilor icoana ei, o vedea mereu cu aceeaşi pălărie neagră

din care ieşeau buclele aurii, îşi amintea mereu de chipul ei drăgălaş, de mutra ei posomorâtă sau de surâsul ei şiret. Numai despre ea vorbea cu Jonathas şi cu Gaspard. Când aceştia îi răspundeau, nu se gândea decât la ea. Aşadar, pentru Everard Rosemonde era singura fiinţă care-l înfrăţea cu viaţa.

Cât despre rest, în pofida celor 14 ani ai săi, semăna cu Jonathas, care avea 40, sau cu Gaspard, care împlinea 80. Serios şi tăcut, ca şi ceilalţi doi, se aşeza lângă ei, fără să zică nimic, nu-i cereau socoteală de unde vine, ce face sau ce are de gând să facă.

Numai scrisorile micii pensionare de la Sfântul Tei aduceau puţină înviorare în casa maestrului de vânătoare. Copilul nu mai putea sta locului de bucurie, tatăl îşi ştergea o lacrimă fugară, ba până şi bătrânul ieşea din tăcerea sa.

Rosemonde vorbea mai întotdeauna de colegele ei, de progresele pe care le făcea sau de îngrijirile ce i se dădeau „ca şi cum ar fi fiica unui duce”. Învăţa istorie, franceză, muzică, desen, ştiinţe al căror nume erau deabia cunoscute lui Everard. Ceea ce îi plăcea mai mult, era când Rosemonde îşi îndrepta gândurile spre castelul Eppstein, spre bunicul ei, spre Jonathas şi spre el.

Scrisoarea, odată citită, era recitită, apoi discutată în fel şi chip şi la urmă încă odată citită. În acele seri lumina şi focul ardeau târziu în coliba maestrului de vânătoare. A doua zi, fiecare se gândea la cea plecată, dar nimeni nu mai vorbea de ea.

În mijlocul acestei singurătăţi de pustnic, în această libertate absolută, printre apariţiile Aldinei, în tovărăşia brazilor seculari, se scurgea tinereţea visătoare a lui Everard.

Mulţi ani el nu citi altă carte decât aceea pe care i-o oferea natura; mult timp el nu vorbi decât cu tăcuţii săi prieteni, Jonathas şi Gaspard. Când un ţăran sau vreun pădurar de prin împrejurimi se adresa, el fugea întocmai ca o căprioară speriată. Când biblia bătrânului Gaspard îi cădea în mâini,

nu o citea, se mulţumea numai să-i privească literele înnegrite pe care altă dată Wilhelmina i le arătase lui şi Rosemondei când îi învăţase să citească.

Oare sufletul acestui neştiutor de carte, care învăţase alfabetul din biblie, care era atât de credincios şi bun, atât de curat şi de eroic, era mut? Sau era poate pustiu şi lipsit de orice sensibilitate? De necrezut.

Astfel zilele se scurgeau liniştite. Trecuseră cinci ani, fără să se producă vreo schimbare, şi totuşi ceva se schimbase: Everard, ca şi Rosemonde, aveau acum 14 ani, iar Jonathas, spre marea bucurie a băiatului, spunea că se va duce la Viena pentru a o duce înapoi pe fiica sa.

În timpul acestor cinci ani, adică între 1808, Napoleon săvârşise cele mai glorioase fapte de arme. Nu ne interesează însă aici drama Europei de atunci, sau odiseea Franţei revoluţionare; nu povestim decât viaţa dintre Frankfurt şi Mein. Iar aceşti cinci ani, atât de bogaţi în evenimente pentru întregul Univers, au fost atât de monotoni pentru castelul Eppstein, încât nici nu merită să vorbim de ei.

…Într-o dimineaţă, bătrânul Gaspard nu mai avu puterea să coboare din pat spre a se aşeza pe banca din faţa colibei sau pe fotoliul din faţa vetrei. Atunci, chemându-l pe Jonathas la el, îi zise:

— Ştiu că voi muri acum, căci simt cum moartea se apropie de mine.

— Cu siguranţă că eşti numai slăbit, răspunse maestrul de vânătoare care nu reuşea totuşi, decât în parte, să-şi ascundă emoţia. Vei mai trăi încă mult timp.

— Nu, Jonathas, reluă bătrânul, crede-mă, nu mai am decât câteva zile. Nu mă plâng, mai degrabă mă bucur. Dar înainte de a pleca din această lume, mai doresc două lucruri. Aşa e omul, totdeauna vrea ceva; chiar şi în ultimele clipe ale vieţii are dorinţe. Aş vrea să ştiu mai întâi dacă Noemi mai trăieşte sau nu. Dacă a murit creştineşte sau nu. Din nenorocire, această dorinţă nu poate fi împlinită, deşi

ea, mi-ar uşura moartea. Dar mai e un lucru pe care ai putea să-l îndeplineşti, Jonathas.

— Care-i, tată, spune.

— Jonathas, aş vrea s-o mai văd odată pe fiica Wilhelminei.

— Voi pleca mâine la Viena.

— Îţi mulţumesc, Jonathas, Dumnezeu te va binecuvânta pentru aceasta şi-mi va da puteri să aştept liniştit întoarcerea ta.

A doua zi, Jonathas plecă. Everard îl conduse mai mult de jumătate din drum. O, cât ar fi dorit să meargă şi el la Viena. Într-adevăr, cine ar fi observat la castel lipsa lui? Totuşi maestrul de vânătoare se opuse: Cineva trebuia să rămână lângă bătrân.

După ce mâncară împreună, Everard îşi luă rămas bun de la Jonathas, îl însărcină s-o sărute pe Rosemonde şi din partea sa, să-i spună că o aştepta cu nerăbdare, şi apoi o porni agale îndărăt spre castel.

Când ajunse în pădure, noaptea se lăsase de mult. Întunericul cuprinsese toată natura. Era 9 seara. O seară de Iunie, limpede şi răcoroasă.

De pe o culme de deal, Everard îmbrăţişa cu privirea toate ondulaţiile armonioase ale pădurii argintată de razele lunii. Nu se auzea decât târâitul greierilor, o boare de vânt sufla prin ramurile copacilor, pe cer stelele sclipeau, iar jos, un eleşteu dădea impresia unei uriaşe oglinzi de argint. Casele păreau că dorm şi câmpiile liniştite că visează.

Everard se aşează pe iarbă şi căzu pe gânduri. O vecină făgăduise că va sta tot timpul lângă bătrân: de aceea el hotărî să-şi petreacă toată noaptea în pădure.

Simţea nevoia să rămână singur, să gândească, să vorbească cu mama lui, care-i trimitea mângâierile acestei adieri de vânt; simţea nevoia să-şi reamintească viaţa sa şi să revadă trecutul; era sigur că o nouă viaţă începea pentru el şi atunci, întocmai ca drumeţul care, ajuns în vârful unui munte, aruncă o ultimă privire asupra urcuşului pe care l-a străbătut, se gândi şi el la viaţa pe care o trăise până

atunci. Puţine evenimente, dar multe frământări şi impresii se perindaseră în viaţa. Lui. De aceea, era naiv şi înţelept în acelaşi timp, avea o minte copilărească şi un suflet înflăcărat ca al unui bărbat în toată firea.

În acea noapte el simţea că sufletul şi mintea sa sufereau o transformare: îşi amintea de umbrele dragi şi indiferente care apăruseră în viaţa lui.

În timp ce Aldina era, în picioare lângă el, văzu ca într-un vis luminos, pe Wilhelmina şi pe fostul său profesor Albysius, apoi în depărtare, zări figura încruntată a contelui Maximilian şi pe cea batjocoritoare a lui Albert; îşi îndepărtă cu teamă privirile de la ei, şi le îndreptă asupra nobilei figuri a bătrânului Gaspard şi a tristului Jonathas.

Atunci, pătrunzând din ce în ce mai mult în adâncimile sufletului său, Everard, iubit de două moarte şi de doi oameni tăcuţi, îşi dădu seama că era prea singur pe lume, că sufletul său era prea gol, că-i lipsea ceva.

Se gândi că Aldina ar fi fost mânioasă la un asemenea gând, de aceea, de teamă să nu-i întâlnească privirea dojenitoare, nu îndrăznea să închidă ochii: se înşela însă, moarta îi zâmbea fericită.

Bucuros, că nu era socotit vinovat pentru că dorea lucruri pe care nu le avea, îşi îndreptă gândurile spre prietena de altă dată, pe care trebuia s-o revadă în curând: sufletul său fu cuprins atunci de o tainică bucurie.

Nu şi-o închipuia crescută, o vedea tot aşa de mică şi fricoasă ca acum cinci ani. Se va juca din nou cu ea: vor râde iarăşi cu hohote, vor vorbi şi se vor înţelege, căci erau doar de aceeaşi vârstă. Ce bine avea să petreacă lângă tovarăşa lui, cu care în sfârşit avea să poată vorbi cât voia.

Nu se mai gândea la nimic, altceva. Pentru moment, îi ajungea această bucurie, şi în sufletul lui înflori un cântec vesel; aşteptând întoarcerea Rosemondei, se îmbăta de fericirea viitoare, atât de apropiată şi i se părea că acum avea două suflete.

Noaptea trecu repede; zorii zilei încununau cu diadema lor aurie muntele pe care Everard se oprise. Atunci se sculă, şi după ce-şi făcu rugăciunea către Dumnezeu şi către mama sa, se îndreptă cu pasul grăbit spre colibă.

Peştera, singurul său adăpost, se afla în drum; n-ar fi putut trece pe lângă ea fără a-şi lua rămas bun, căci multe zile n-avea poate s-o vadă. Susurul apei, ce trecea prin apropiere se auzea, curând ajunse în faţa ei. Deodată se opri brusc; adăpostul înflorit pe care nimeni nu-l cunoştea, fusese descoperit. Un străin sta cu fruntea în mâini pe malul izvorului.

La început Everard se mânie. Se îndreptă spre acel om, dar desimea ierbii îi încetini paşii; ajunse lângă el fără ca acesta să-l poată observa, dar când se văzu înaintea lui, toată supărarea lui dispăru: omul plângea.

Părea cam de 35–40 de ani, era scund şi slab, părea nervos, dar avea o faţă frumoasă. Îmbrăcămintea-i era tot atât de severă ca şi figura: haina verde lăsa să se vadă un colţ de pamblică roşie. Avea o înfăţişare de militar.

IX.

După ce făcu aceste observaţii, Everard simţi o nelămurită simpatie pentru acest străin: poate din cauza lacrimilor ce-i curgeau şiroaie pe obraji.

După ce-l privi în tăcere, câteva minute, simţind pentru el multă milă dar mult respect, îi zise cu o voce blândă:

— Fericiţi cei ce plâng!

— Cine-mi vorbeşte astfel? Răspunse călătorul, întorcându-se spre el. Un copil? Eşti de prin partea locului, prietene?

— Da, domnule.

— Atunci cu siguranţă că îmi vei putea da lămuririle pe care le caut. Spune. Stai puţin să mă liniştesc.

— Da, domnule, liniştiţi-vă, răspunse Everard, impresionat de durerea lui; lacrimile uşurează şi fac numai bine. Cunoaşteţi legenda apelor acestui munte? Întrebă cu glas scăzut, ca şi cum şi-ar fi vorbit sie însuşi.

„Un cavaler lipsit de credinţă povestea unui sfânt călugăr viaţa sa desfrânată, nu în semn de căinţă, ci în batjocură.

— Ce aş putea face părinte, zise el ironic, ca să mi se ierte asemenea greşeli?”

— Nimic altceva decât să umpli cu apă această tidvă.”

— Atât de puţin? Şi atunci voi fi pocăit?”

— Când tidva va fi plină, ţi se vor ierta toate păcatele. Dar făgăduieşte-mi, pe cuvântul dumitale de cavaler, că o vei umple, zise călugărul.”

— O voi face: şipotul izvorului pe care-l aud, nu-mi pare departe.”

Dar izvorul secă la apropierea cavalerului.

Se duse la pârâu, pârâul încetă să curgă.

Se duse la râu dar apa nu pătrundea în tidvă.

Se duse la fluviu, dar tidva rămase goală.

Se duse la mare, dar tidva nu se udă măcar.

Atunci, după un an de încercări zadarnice, cavalerul, cel cu sufletul hain, se întoarse la călugăr.

— Bătrâne, zise el, ţi-ai bătut joc de mine, dar te voi pedepsi.”

Şi cu toată puterea pumnilor săi, îl lovi pe călugăr în obraz.

— Doamne, ai milă de el, zise sfântul.”

— Mai bine mi-ai cere iertare”, şi zicând acestea cavalerul îl îmbrânci pe călugăr, care căzu în ţărână.

— Doamne, primeşte toate rugăciunile mele şi iartă păcatele sale.”

— Nu mai isprăveşti odată, zise enervat cavalerul şi rostind acestea, îl lovi cu sabia.”

— Doamne iartă-l pe el, aşa după cum îl iert şi eu.”

Auzind aceste cuvinte evanghelice, văzând că bătrânul se roagă pentru acela care-l lovise, sufletul cavalerului fu cuprins de remuşcări: începu să tremure ca un copil, îngenunche în faţa călugărului plângând, şi lacrimile sale căzând în tidvă o umplu repede. Totuşi cavalerul nu încetă să plângă; lacrimile sale n-au obţinut numai iertarea

dumnezeiască, dar pătrunzând în matca izvorului secat, făcură ca apa acestor munţi să poată vindeca orice rană a trupului, tot aşa după cum altă dată ele vindecaseră rănile sufletului”.

— Plângeţi, plângeţi, adăugă Everard, lacrimile liniştesc şi mângâie.

Străinul ridică fruntea şi privi surâzând pe micul ţăran care-i spunea cuvinte atât de înţelepte. Într-adevăr Everard purta costumul ţăranilor acestor munţi: ghetre şi cingătoare de piele, pantaloni largi, haină de culoare cafenie, cămaşă cu guler răsfrânt şi o pălărie de pâslă cenuşie împodobită cu o pană neagră; sub această îmbrăcăminte grosolană, se observa o înfăţişare distinsă. Cu siguranţă că privirea lui hotărâtă şi pătrunzătoare nu era aceea a unui bădăran; desigur că fruntea lui trăda sentimente duioase şi se vedea că sufletul lui era animat de virtuţile unui caracter nobil; în sfârşit, atitudinea lui timidă şi inocentă lăsa să se vadă multă cinste şi sinceritate.

Curios, străinul îl întrebă pe copil:

— Şi cine eşti tu, prietene?

— Fiul contesei de Eppstein.

— Copilul Aldinei? Dar unde este mama ta?

— A murit pentru toţi afară de mine, răspunse cu multă seriozitate Everard.

— Ce vrei să spui?

— Oare morţii nu trăiesc de-a pururi pentru cei care iubesc?

— Atunci Aldina trăieşte pentru mine? Exclamă străinul înspăimântat. Căci Doamne, cât am iubit-o. Şi când ai pierdut-o?

— În ziua în care m-am născut.

— Cel puţin a rămas ceva din ea pe acest pământ; dă-mi voie aşadar, copilul meu, să nutresc pentru tine aceeaşi dragoste pe care altădată i-o purtam ei.

— Îmi sunt dragi toţi aceia care au cunoscut-o şi iubit-o pe mama mea, răspunse Everard.

Îşi strânseră mâna ca doi prieteni.

— Într-adevăr, semeni mult cu Aldina, vorbi iar călătorul.

— Adevărat? Ce bucurie îmi faci spunându-mi aceasta.

— Ai aceiaşi ochi limpezi, oglinda sufletului ei îngeresc, ai aceeaşi voce care pătrunde, ca şi cea odinioară, până în suflet.

— Prietene, cum te cheamă?

— Ascultă, Everard, mama ta trăieşte prin tine. Everard.

— Şi nu trăieşte decât pentru mine, adăugă băiatul, căci v-o repet, ea n-a murit decât pentru ceilalţi, dar eu, eu o aud, eu o văd; ea este deţinătoarea secretelor mele, ea este sprijinul meu. Ea mi-a insuflat această simpatie pe care o simt pentru dumneata. Nu m-aţi fi putut înşela; cu ajutorul mamei mele, văd foarte limpede.

Everard povesti străinului toată viaţa sa, dacă viaţa poate fi numită această existenţă între o pădure sălbatică şi un mormânt rece, această viziune continuă a morţii, în care dispăruta împărtăşea existenţa celui viu, în care băiatul părea o fantomă, iar mama o realitate.

Străinul ascultă cu atenţie ciudata povestire a lui Everard, ca un om care cunoştea nesiguranţa şi slăbiciunea sufletului omenesc, fără ca să poată însă măsura atotputernicia Creatorului.

Everard îi vorbi puţin de contele de Eppstein.

Secretul geloziei lui Maximilian şi al ultimului ceas din viaţa Aldinei, rămase un mister. Drumeţul plângea moartea ei, fără să bănuiască însă o crimă.

Străinul se interesa de asemeni şi de aceia care alcătuiau familia maestrului de vânătoare.

— Ai cunoscut-o deci şi pe cealaltă mamă a mea, de te îndurerează atâta moartea Wilhelminei? Pe ea şi pe Aldina le plângi acum ca pe două surori.

— Da, într-adevăr, ca pe două surori. E adevărat ce-mi spui? Gaspard mai trăieşte? Wilhelmina are o fetiţă?

— Da. Sora mea Rosemonde. Jonathas s-a dus ieri s-o aducă de la Viena. Spuneam tocmai mamei mele astă

noapte, că reîntoarcerea ei va însemna pentru mine începutul unei vieţi noi.

— Şi Jonathas se va întoarce în curând?

— Aşa nădăjduiesc cel puţin. Trebuie să se grăbească, dacă vrea să îndeplinească una din ultimele dorinţe ale lui Gaspard, care zace acum pe patul de moarte, şi care ar vrea să-şi vadă nepoata înainte de a-şi da sfârşitul. Trebuie să facem totul pentru a-i mulţumi pe cei ce mor. Dar cealaltă dorinţă a bătrânului depinde numai de voia Domnului: ar vrea să ştie dacă fiica lui, Noemi, a murit sau trăieşte. Ea se află însă în Franţa aşa că această dorinţă nu-i va putea fi îndeplinită.

— Ba da, răspunse străinul.

— Şi cine ar îndeplini-o?

— Eu.

X.

Everard îl conduse pe străin spre coliba maestrului de vânătoare.

— N-aş vrea să dau ochii cu bătrânul Gaspard înainte de sosirea lui Jonathas, zise necunoscutul; atunci, în timp ce prezenţa nepoatei va fi îndeplinit una dintre dorinţele lui, eu i-o voi realiza pe cealaltă.

Pe măsură ce se apropiau, străinul îşi încetinea pasul şi respira anevoie; o curioasă simţire puse stăpânire pe sufletul lui; când ajunse în faţa casei lui Jonathas, se opri în prag, fără să mai poată înainta. Everard îl privea uimit, dar nu îndrăznea să-l întrebe ceva.

Străinul îşi reveni, intră în căsuţă şi fu condus de tânăra sa călăuză într-o cameră depărtată de aceea a bolnavului; aici îşi petrecu restul zilei, fie odihnindu-se, fie scriind.

Apoi, când se înnoptă.

— O noapte limpede de vară —, îl rugă pe Everard, care venise să-i facă o vizită, să-l conducă la castel.

Băiatul avea cheia portiţei parcului şi putea oricând intra sau ieşi din palat, căci nimeni nu se interesa de prezenţa

sau absenţa lui. Astfel, Everard împlini dorinţa musafirului, făcându-l să pătrundă în vechea lui locuinţă părintească.

Cei doi intrară mai întâi în grădină. De abia acum începea uimirea lui Everard. Grădina părea că aminteşte multe lucruri frumoase tovarăşului său: el se oprea la fiecare tufiş, la fiecare arbore, se aşeza pe fiecare bancă şi culegea frunze de trifoi, pe care le săruta.

Din grădină trecură în castel. Nimic nu se schimbase de la moartea Aldinei. Străinul se duse de-a dreptul la capelă: bisericuţa nu era luminată decât de o rază de lună ce cădea pe o măsuţă, pe care se afla biblia, deschisă la pagina citită de dispărută, în ajunul morţii sale. Străinul îngenunche înaintea acestuia şi cu fruntea lipită de Sfânta Evanghelie se rugă Domnului.

Everard stătea în picioare şi se uita la acest om, pe care nu-l văzuse niciodată, dar pentru care fiecare lucru părea o amintire. După un sfert de ceas, prietenul său se ridică.

Acum Everard nu-l mai conducea. Se îndreptară spre acea cameră pe care o locuise Aldina, spre camera roşie.

Când străinul vru să intre acolo, Everard îl apucă de mână şi-i spuse:

— Aici e camera mamei mele.

— Ştiu!

Intrară. Camera nu era luminată decât de aceeaşi rază de lună. Era însă de ajuns ca să se poată vedea fiecare lucru. Străinul se îndreptă spre un fotoliu de stejar.

— Acesta este scaunul bunicului meu, contele Rudolf, zise băiatul.

— Ştiu, răspunse necunoscutul.

Atunci se apropie de celălalt fotoliu.

— Iar acesta este al bunicii mele Gertrude.

— Ştiu.

Străinul se întoarse spre uşă şi privi cele două fotolii care, cu siguranţă, numai după felul cum erau aşezate, îi aminteau trecutul.

Îşi duse mâna la ochi şi începu să plângă.

Apoi, după un moment de tăcere:

— Şi acum, să coborâm în cavou.

Everard voia să iasă, căci el nu ştia să ajungă la morminte decât prin biserică. Dar prietenul îl luă de mână şi-i spuse:

— Vino pe aici.

Copilul mirat, se lăsă condus de acest om, care părea să cunoască mai bine decât el, castelul părinţilor săi.

Străinul se apropie de perete şi apăsă pe un buton. Spre uimirea lui Everard, o uşă se deschise: un aer umed îl izbi în faţă şi ochii săi, obişnuiţi cu întunericul, văzură treptele unei scări.

— Urmează-mă.

Băiatul, din ce în ce mai mirat, îl ascultă.

Pe măsură ce coborau treptele acelei scări ascunse în zid, o lumină palidă părea că vine în întâmpinarea lor.

Erau scânteierile candelei ce lumina cavoul şi care, aşa cum poruncise unul din strămoşi, trebuia să ardă întotdeauna.

Everard şi tovarăşul său ajunseră la o mică portiţă. Era închisă: atunci necunoscutul întinse mâna şi luă cheia atârnată pe un cui în dosul unui stâlp, şi deschise.

Everard observase de multe ori această portiţă, dar niciodată nu se interesase încotro ducea.

…Copilul îngenunche în faţa mormântului mamei sale, iar străinul la acela al contelui Rudolf. Se duse apoi la acel al contesei Gertrude, şi în sfârşit la acel al Aldinei.

Everard era atât de cufundat în rugăciunea lui, încât nu auzi paşii celui ce se apropia de el.

Ajuns la Everard, străinul ascultă rugăciunea copilului. Spre mirarea lui, observă că Everard nu se ruga, ci vorbea, ca şi când ar fi discutat cu mama sa, ca şi când Aldina ar fi trăit. Apoi tăcea şi surâdea: părea că ascultă ceva. Străinul îngenunche lângă el.

Şi rămaseră aşa mult timp; uitaseră unul de celălalt.

Apoi străinul se sculă şi-l bătu pe Everard pe umăr.

— Haidem, e târziu, trebuie să fii obosit.

Copilul adormise pe mormântul Aldinei.

A doua zi şi în zilele următoare, misteriosul călător, arătă faţă de Everard o dragoste părintească, iar băiatul, mai cu seamă de la cele întâmplate înaintea mormântului, îi dovedea multă prietenie.

Străinul îl întreba des de Maximilian, dar, din păcate, Everard ştia prea puţin despre conte.

— Nu ştiu, zicea băiatul, dacă eu însumi l-aş cunoaşte; atât de mult timp a trecut de când nu l-am mai văzut. Toată dragostea lui se revarsă asupra lui Albert. Nu mă plâng. În felul acesta eu am rămas numai cu mama, care mă iubeşte în locul lui.

Necunoscutul observase că Everard vorbea de Aldina, nu ca de o dispărută, ci ca şi cum ar fi trăit. Îl intriga mult această luptă pe care o dădea copilul, ce vroia să răpească morţii dragostea mamei sale.

Împrietenindu-se din ce în ce mai bine cu el, observă spre mirarea lui că acest copil atât de înţelept, atât de gânditor şi atât de subtil, nu ştia prea multe lucruri.

Într-o zi, necunoscutul pronunţă, în faţa lui Everard numele lui Napoleon.

— Cine este? Îl întrebă el.

Poate, cu siguranţă chiar, că era singurul om care nu cunoştea acest nume.

Străinul îi povesti atunci acea minunată epopee în care Egiptul nu este decât un capitol, iar Austerlitzul un simplu episod. Îi mai spuse că Napoleon era unul din acele genii care apar din când în când ca nişte trimişi ai cerului. Tot aşa a fost, zicea el, Cezar sau Carol cel Mare.

Dar Everard nu cunoştea nici măcar numele acestora.

Astfel, când îi povesti de luptele din Alpi, din Italia sau clin Egipt, Everard ascultă cu mirare acest răsunet al istoriei. Era însă încântat, ca şi cum ar fi auzit o poveste din o mie şi una de nopţi; gândirea sa adâncă, însăşi viaţa sa, îl pregătiseră pentru măreţie şi pentru infinit: în curând nu se mai mira, admira numai.

XI.

Moartea lui Gaspard Muden fu tot atât de frumoasa ca şi viaţa lui. Nici chiar regii înconjuraţi de prinţi şi de splendoarea curţii lor, nu au adesea o astfel de moarte. De fiecare parte a căpătâiului îl străjuiau Conrad de Eppstein şi Rosemonde, reprezentanţii pe pământ ai celor două dispărute, Wilhelmina şi Noemi. La picioarele patului, Everard şi Jonathas plângeau.

Ultimele dorinţe ale bătrânului Gaspard fuseseră astfel împlinite. Cea mai fericită moarte încununa viaţa lui chinuită; ultima suflare fu însoţită de un surâs dumnezeiesc.

Până şi durerea copiilor care pierdeau pe tatăl lor, era alinată de o seninătate inexplicabilă. Acest sfârşit, liniştit şi frumos, întocmai ca asfinţitul unui soare tomnatic, le apărea ca o răsplată; iar când dimineaţa, potrivit obiceiului din partea locului, îl conduseră pe bătrân la groapă, lacrimile lor duioase, se amestecau cu o speranţă înviorătoare.

Printre aceste lacrimi liniştite de credinţă, Everard observa drăgălaşa figură a Rosemondei.

Aşteptase mult pe copilul jucăuş şi surâzător pe care-l cunoscuse altădată. Îşi închipuise că o va lua de mână şi se va juca cu ea ca şi altădată, îşi dorise s-o întâmpine cu o caldă sărutare frăţească. Copila devenise însă o domnişoară, iar Everard văzând-o cât era de frumoasă, rămase mut şi ruşinat în faţă ei, neîndrăznind să se apropie de sora lui atât de schimbată. Admiraţia sa era atât de mare, încât uită – e drept numai pentru un minut – şi pe vechiul prieten pe care-l pierduse, şi pe fratele tatălui său pe care-l regăsise.

Într-adevăr Rosemonde era încântătoare; deşi n-avea decât 15 ani, era destul de dezvoltată şi de bine făcută; ceea ce te impresiona însă mai mult la vederea ei era farmecul său, era cuminţenia şi bunătatea sufletului, era în sfârşit ceva impunător şi plăcut. Se observa în purtările ei o seriozitate admirabilă şi în liniile fine ale trăsăturilor sale, o

linişte nesfârşită. Fruntea sa netedă şi ochii săi albaştri trădau pacea şi duioşia sufletului.

Să ne închipuim acum uimirea sălbaticului Everard la vederea acestei apariţii strălucitoare.

Oricât de simple ar fi fost faptele Rosemondei, sau oricât de sărăcăcioase hainele ei, ea părea ca o regină a visului, ca o zână, ca un înger; pentru prima oară i se înfăţişă lui Everard frumuseţea ideală. De aceea era atât de emoţionat.

I se părea lui, fiu de conte, că fata aceasta de ţăran a atins înălţimi la care el nu ar fi putut ajunge niciodată.

În admiraţia naivă pe care fata i-o inspira, lui i se părea că o prăpastie există între ei, şi era sigur că niciodată nu va putea împlini acest gol.

Rosemonde, observând că prietenul său din copilărie părea că nu o mai cunoaşte, se îndreptă spre el şi întinzându-i mâna, îi zise:

— Bună ziua, Everard.

Vraja fusese ruptă. Totuşi, puţinele cuvinte pe care le schimbară fură dominate de acelaşi respect care pusese stăpânire pe el de la prima vedere a Rosemondei.

Convorbirea lor fusese repede întreruptă, căci ziua morţii lui Gaspard era sortită rugăciunilor şi lacrimilor; deşi cina avu loc în familie, ea se petrecu în cea mai desăvârşită linişte.

A doua zi după ce se reîntoarseră de la cimitir, în timp ce Rosemonde implora mila Atotputernicului pentru mama ei, Conrad luându-şi rămas bun de la Everard şi Jonathas, le dezvălui taina vieţii sale.

Trebuia să se întoarcă imediat în Franţa, unde-l chema datoria; întârziase până acum destul, stând la înmormântarea lui Gaspard, şi plecarea lui nu mai putea suferi nici o întârziere.

Dar nu putea părăsi pe fiul Aldinei şi pe bărbatul Wilhelminei fără să le fi spus ceva despre trecutul şi despre viitorul său.

— Sunt şters, le zise el, din rândurile familiei mele; în afară de voi, nimeni pe această lume nu se interesează de mine, numai voi mai ştiţi că exist. M-am hotărât însă să mor de viu, să distrug numele şi fiinţa mea socială, să mă şterg de pe faţa pământului. Povestea mea e foarte tristă; cunoaşteţi o parte din ea, şi vă voi spune şi ceea ce a urmat: „Tatăl meu m-a exilat pentru că am iubit curat şi sincer. Atunci m-am adăpostit în Franţa, unde m-am refugiat împreună cu singurul lucru de preţ pe care-l mai aveam: dragostea mea.

Eram un cavaler; de aceea am fost silit să împrumut un alt nume, un nume oarecare. Astfel am fost uitat, ba câtva timp am uitat până şi eu de mine.

Dar a izbucnit revoluţia, şi mi-a fost greu atunci să apăr flacăra dragostei mele de suflul puternic al acestei furtuni. Ba am fost şi eu câştigat de ideile acestui vârtej: l-am citit pe Rousseau, pe Mirabeau şi m-am obişnuit cu îndrăzneţii gânditori ai secolului trecut.

Studiile şi visele copilăriei mele mă pregătiseră, de altfel, în acest sens. German, gonit din Germania, nobil îndepărtat de nobleţă, mi-am făcut o familie din filosofie şi o patrie din libertate. Liberat de orice prejudecată, putând să gândesc aşa cum îmi plăcea, judecam mai bine pe cei care mă izgoniseră din rândurile lor şi vedeam foarte limpede greşelile trecutului ca şi tendinţele viitorului.

Am luat atunci, nu sabia mea de conte, ci una de soldat şi m-am pus în serviciul tinerei republici.

Noemi, fără să se supere, mă lăsa să fac tot ce voiam; se mulţumea numai să surâdă cu tristeţe. Era fericită numai când vedea entuziasmul meu. Eu nu-mi făcusem decât datoria faţă de ea, dar ea jurase să-mi sacrifice totul: fericire, dragoste şi suflet.

Se ţinea de cuvânt şi încuraja toate speranţele mele. Părea să-mi împărtăşească iluziile fără să se plângă că o părăseam. Eram orb, nu înţelegeam spiritul ei de sacrificiu şi-mi urmam calea fără a-mi face griji în privinţa ei; nu am

întârziat însă a-mi da seama de greşelile pe care le săvârşeam.

Primele victorii ale libertăţii întunecară judecata Franţei, aşa că în scurt timp am văzut, pe podeaua închisorii, spulberându-mi-se toate visele.

Cunoaşteţi restul nenorocirii mele. Noemi mi-a fost credincioasă până la moarte: pentru numele pe care i-l dădusem, ea mi-a dăruit viaţa.

Timp de trei sau patru ani, nu ştiu ce am devenit ce am gândit.

Nu m-am deşteptat din toropeala în care căzusem decât la primele ecouri ale victoriei lui Napoleon. Atunci entuziasmul meu a fost din nou trezit. Vedeam că ideile mele de altădată nu fuseseră simple himere, căci ele trăiau acum, ba chiar porneau la cucerirea întregii lumi. M-am convins atunci că viaţa mea nu mai putea fi folositoare la ceva, că întotdeauna omul poate avea o menire. Nu ţineam la nimic şi nimeni nu se interesa de mine. M-am închinat atunci împăratului, m-am pus în serviciul ambiţiei lui. Am rupt pentru totdeauna cu trecutul, m-am despărţit de persoana sau de vechile mele convingeri, pentru a mă contopi cu acela care întrupa ideile secolului său şi pentru a deveni instrumentul proiectelor sale, maşinăria geniului său. Mi se părea că închinându-mă lui, mă închinam unui destin neînvins. Mă lăsam condus de el, căci Atotputernicul îi îndrepta paşii.

Suntem mulţi care îl urmăm aşa, orbeşte. Privirea lui ne-a fascinat, toţi acei care se nimeresc prin preajma lui se simt atraşi către el, aşa cum magnetul atrage fierul. Cred totuşi că nu l-am urmat decât din judecată, şi nu ca ceilalţi, din instinct. Nu ştiu unde ne va duce; dar ştiu că-l voi urma până la capătul pământului, nu voi muri până ce nu-mi voi fi îndeplinit datoria şi până ce nu-mi voi da seama că nu mai are nevoie de mine.

— Este un om căruia nu-i scapă nimic, n-a întârziat deci să-şi dea seama de supunerea mea; ştie că el este singurul

meu ideal, că o unicul meu stăpân, că el e întreaga familie şi toată patria mea. Dacă mi-ar spune: „Du-te acolo” m-aş duce, dacă mi-ar porunci „Fă aceasta” aş face-o, dacă mi-ar ordona „Mori”, aş muri; nici n-aş crâcni măcar, căci el este voinţa mea.

Vă miră că un descendent al Eppsteienilor gândeşte astfel, că ascultă de altcineva; vă spun însă, Conrad e mort, este chiar de două ori mort: odată când a fost izgonit de tatăl lui, altă dată când şi-a pierdut soţia. Cel ce se află în faţa voastră este un colonel francez în serviciul împăratului şi reîntors de la Viena dintr-o misiune secretă.

Napoleon care până acum nu a cerut decât viaţa mea, mi-a pus acum inteligenţa la încercare.

Ca întotdeauna am îndeplinit poruncile sale. Sub acest nume m-au primit acolo mult mai bine decât dacă m-aş fi prezentat ca un urmaş al Eppsteienilor.

Austria vrea să facă din Germania o a doua Spanie, iar vechea dinastie, geloasă pe imperiul de ieri, vrea să sprijine răscoala din peninsulă. Pentru aceasta ea a trimis în Germania pe agenţii săi, a împărţit acolo manifestele sale, a pregătit o armată de, patru sute de mii de oameni, şi a reînnoit alianţa sa cu Anglia. De aceea peste cel mult şase luni sau un an va fi dezlănţuit războiul contra fostei mele patrii. Îmi iubesc însă mai mult ţara pe care am ales-o, decât pe aceea în care m-am născut.

Jonathas şi Everard, ştiţi acum totul. Eram obligat să consolez ultimele momente ale vieţii părintelui lui Noemi, dar n-am putut să mă împiedic de a vă dezvălui vouă, care sunteţi atât de simpli şi atât de iubitori viaţa mea. Vă implor însă, păstraţi secretul. În mine sunt doi oameni: pe unul vreau să-l ucid. Vreau să privesc ca un vis această lună petrecută printre voi. Iată deşteptarea, nici nu-mi mai amintesc măcar de fantomele dragi care m-au obsedat; îmi reiau viaţa şi numele ales, devin din nou persoana care trebuie să existe.

Prieteni, vă conjur, nici un cuvânt din cele ce v-am spus: să fiu ca înmormântat în sufletele voastre. Fratele meu, îndeosebi, să nu ştie nimic de trecerea mea pe aici. Poate că dacă l-aş fi ştiut nenorocit, m-aş fi dus să-l îmbrăţişez; dar ştiu că e mulţumit şi nu vreau să-i tulbur fericirea.

Acum, adio, prieteni. Nu ştiu dacă vă voi mai vedea? Cum va fi voia Domnului! Totuşi parcă ceva îmi spune că nu părăsesc castelul pentru ultima oară. La revedere, Jonathas. Ţie, Everard, îţi mai datorez o explicaţie: vrei să mă întovărăşeşti până la Worms, cale de câteva zile? Şi apoi plecându-se spre urechea lui, Conrad adăugă:

— Vom vorbi despre mama ta.

— Da, iubite prietene, cu multă plăcere.

— Ei bine, atunci s-a hotărât, plecăm peste o oră. Vei fi înapoi peste opt zile.

Everard era bucuros că putea părăsi castelul. De ce? Care era cauza? Rosemonde? Îi era frică de ea, tremura la ideea de a se găsi din nou în faţa tinerei fete; de aceea accepta cu bucurie tot ce ar fi putut întârzia momentele în care aveau să se găsească faţă în faţă.

Îşi făcu deci repede pregătirile de plecare, îşi luă în fugă rămas bun de la Rosemonde şi nu observă deziluzia ei când îl văzu depărtându-se atât de grăbit.

XII.

După opt zile, întocmai cum spuse Conrad, Everard era îndărăt la Frankfurt; nu văzuse în toată viaţa lui ceea ce văzuse acum într-o săptămână.

Înainte de a se reîntoarce la Eppstein, se opri după cum îi era obiceiul, în pădure; ajuns la peştera lui, rămase, acolo pentru a cugeta asupra celor petrecute.

Câte evenimente într-o singură lună: plecarea lui Jonathas, sosirea lui Conrad, povestirile uimitoare ale colonelului, moartea lui Gaspard, reîntoarcerea Rosemondei, destăinuirile unchiului său asupra primei sale reveniri la Eppstein, călătorie care precedase cu şase luni naşterea lui,

întâlnirea cu lumea reală, limpezirea trecutului, înnegurarea viitorului.

Câte lucruri, câte idei!

Îl preocupa însă în primul rând ceea ce aflare de la Conrad asupra mamei sale. Fără îndoială, Gaspard şi Jonathas îi vorbiseră de multe ori despre Aldina, dar amintirile unuia se strecurau prin sita anilor, iar povestirile celuilalt erau cernute prin grosolănia unei minţi simple; în timp ce Conrad îi vorbise de mama lui ca un frate cu suflet de poet şi cu mintea unui visător.

Apoi, această dragoste dintre Conrad şi Noemi, această unire dintre castel şi colibă, acest trecut al altuia, care putea fi viitorul său, îl impresiona mult.

Curios! Această amintire menită să lumineze calea lui, nu-l înspăimânta; dimpotrivă, ca şi o promisiune, ca şi un miraj, ea atrăgea sufletul copilului.

Acest exemplu, trimis de Creator pentru a-l speria, îi părea ca o îndreptăţire. Conrad de Eppstein iubise pe Noemi.

Un tânăr înflăcărat, un conte de Eppstein, ieşise o dată din castelul său, întâlnise o fată de origine burgheză care se trăgea din coliba lui Gaspard, maestrul de vânătoare. O iubise şi se căsătorise cu ea; da se căsătorise cu ea, asta era tot ce rămăsese în mintea lui Everard.

Toate acestea îl tulburau, îl influenţau, îl transformau, şi-l entuziasmau: se credea foarte puternic şi era mândru de aceasta; visuri spulberate, speranţe deşarte, noi suferinţe, el împărtăşi totul mamei sale cu o bucurie de care nu-şi dădea seama. Everard era fericit şi nu ştia pentru ce trăise şi gândise, acum trebuia să înfăptuiască.

Înţelese atât de bine şi de repede lucrurile care-i fuseseră arătate pentru prima oară, deşi nu era la înălţimea lor, credea că va ajunge la ele prin gândire. Care ar fi lucrul pe care nu l-ar putea întreprinde acum? Ce piedică l-ar mai putea opri? Înaintea cui va tremura?

În acel minut se gândi că nu se găsea decât la o palmă de loc de casa maestrului de vânătoare şi, că o va putea vedea

pe Rosemonde; se opri, şi păli la acest gând.

Da, cu siguranţă că ar putea înfrunta tot restul lumii; dar oare va îndrăzni să apară în faţa Rosemondei, atât de frumoasă, de încântătoare şi de învăţată acum? Şi fără să-şi dea seama, nu se mai întoarse, ca de obicei, spre coliba lui Jonathas, ci se îndreptă spre castel.

Când ajunse la porţile palatului, începuse să se însereze. Absorbit de gânduri, el nu observă că o mişcare neobişnuită domnea în curţile şi coridoarele castelului. Intră în palat fără să vadă şi fără să audă ceva; sufletul lui devenise mândru şi îndrăzneţ, căci toată fiinţa lui se înnoise.

— Iată pe domnul Everard, zise un valet, pe când deschidea uşa unui coridor care ducea în camera roşie.

Copilul nu ştia de ce sosirea lui era anunţată. Intră în odaia roşie. Cineva pe care Everard nu-l cunoştea, înalt stătea înaintea căminului în care ardea un foc mare. Căci în această cameră cu zidurile groase, se aprindea focul în orice timp al anului. Dar pentru că vâlvătaia nu lumina îndeajuns, un servitor aprinse lumânările unui candelabru cu patru braţe; ele formau un cerc luminos care cuprindea aproape toată încăperea.

— Ah, da. Iată-l pe domnul Everard, zise străinul cu o voce batjocoritoare. Spre uimirea băiatului, el părea că se instalase în această cameră pe care o locuise mama sa şi în care ea murise.

— Da, iată-mă, răspunse Everard. Ce este şi ce vreţi de la mine?

— Ce este? Ce vreau de la tine? Mai întâi, hoinarule, vreau să ştiu de unde vii.

— Vin de unde-mi place. Am fost întotdeauna liber să fac ce vreau, şi n-am dat nimănui vreodată socoteală unde m-am dus.

— Ce înseamnă această obrăznicie? Zise străinul încruntând sprâncenele şi punând mâna pe spătarul fotoliului din faţa sa: domnule, pesemne că nu ştii cui vorbeşti astfel.

— Într-adevăr, nu ştiu, răspunse Everard din ce în ce mai mirat.

— Cum? Nu Ştii? Îţi baţi joc când te întreb ceva? Glumeşti când te acuz?

— Fără îndoială căci nu ştiu de unde v-aţi luat acest drept de a mă întreba sau de a mă acuza.

— De unde-mi iau acest drept? Trebuie să fii cel puţin nebun, domnule, dacă îndrăzneşti să mă întrebi astfel de lucruri, pe mine, Contele Maximilian de Eppstein. Pe minE. Tatăl tău?

— Sunteţi Contele de Eppstein! Sunteţi tatăl meu?

— A, nu m-ai recunoscut? Scuza e bună şi mai ales demnă de un copil.

— Domnule, vă rog să mă iertaţi, dar este atât de întuneriC. Şi apoi eu n-am avut cinstea să vă văd de atâta timp.

— Taci! Strigă contele furios, la auzul acestor cuvinte, ce păreau o dojană adresată lui însuşi. Taci sau vorbeşte mai bine ca un fiu supus şi nu ca un copil răzvrătit.

Se lăsă o tăcere apăsătoare; Everard ruşinat, cu capul gol, cu ochii înlăcrimaţi, aştepta în picioare. Maximilian, a cărui mânie creştea din ce în ce, se plimba de-a lungul şi de-a latul camerei, oprindu-se din când în când pentru a privi pe acela căruia, cu mare greutate, îi zisese „fiul meu”.

Şi toate acestea, gândea Maximilian, se petrec în această cameră roşie, în această încăpere locuită de Aldina şi chiar în acelaşi loc în care, cu 15 ani mai înainte, stăpânit de aceeaşi mânie care şi azi îl sugruma, omorâse pe aceea pe care o credea vinovată.

Maximilian simţea o ură nemărginită pentru acest copil; nu-i putea ierta groaza care-l cuprinsese în noaptea când o văzuse pe Aldina legănându-şi copilul.

Deodată, cu mâinile încrucişate pe piept, se opri în faţa băiatului, şi parcă dorind ca gândurile ce-l frământau să fie ghicite, îi strigă:

— Ei răspunde odată!

— Credeam că mi-aţi spus să tac, răspunse copilul.

— Am zis aşa ceva? Ei bine, acum însă îţi poruncesc să vorbeşti. Hai, spune, de unde vii? Pentru ce părăseşti castelul săptămâni întregi? Sunt aici de cinci zile, am întrebat de tine, dar nimeni n-a ştiut să-mi spună unde eşti; mi s-a spus doar că după ce ai luat parte la înmormântarea unui ţăran, ai plecat cu un vagabond.

— Domnule, a murit Gaspard Muden, iar vagabondul nu era altul decât.

— Şi tu, Conte de Eppstein, ai condus înmormântarea acestui ţăran? Foarte bine; dar după aceasta, ce ai făcut? Unde te-ai dus? Răspunde. Pentru numele lui Dumnezeu, răspunde.

— Iartă-mă, stăpâne, zise cu o voce liniştită Everard, dar părăsind castelul pentru zile sau chiar săptămâni, ştiu bine că nu îngrijorez pe nimeni.

În aceste cuvinte atât de simple, dar atât de pline de înţeles în simplicitatea lor, contele văzu o aluzie la părăsirea în care-l lăsase pe fiul său. Într-adevăr purtarea pe care tatăl o avea faţă de copilul lui era de aşa natură încât Everard n-ar fi putut spune nimic care să nu-l supere pe Maximilian.

Ştim cât de mânios era contele şi ne putem închipui câtă furie produse în el cuvintele ironice ale aceluia pe care-l privea ca un intrus în familia lui.

Se îndreptă deci spre Everard şi cu o voce tunătoare îi spuse:

— Vei înceta să mă insulţi? N-ai pe cine să nelinişteşti? Dar oare tu, copil blestemat, care umileşti toată familia noastră prin grosolănia şi neştiinţa ta, meriţi să nelinişteşti pe cineva? Eşti demn să faci parte din această nobilă familie sau să fii iubit de tatăl tău? Ai câştigat oare dreptul la dragoste? Cine eşti tu? Ce eşti?

— Conte Maximilian mi s-a spus că sunt fiul dumneavoastră. Nu ştiu nimic mai mult.

— Ţi s-a spus? Ţi s-a spus, repetă contele ale cărui bănuieli se treziră la aceste cuvinte; ah, ţi s-a spus că eşti fiul meu? Eşti însă sigur, adăugă Maximilian, apăsându-şi mâna pe umărul copilului, că cel ce ţi-a spus aceasta nu te-a minţit?

— Domnule, strigă băiatul indignat, domnule, probabil că dumneata minţi, căci necinsteşti memoria aceleia care ne priveşte din mormânt pe amândoi.

— Nu, nu eşti copilul meu, strigă contele. Eşti fructul unei dragoste neîngăduite.

Şi în acelaşi timp, Maximilian, neputându-şi stăvili mânia, ridică mâna, lăsând-o să cadă asupra lui Everard, care căzu la pământ, sub greutatea ei.

Maximilian înspăimântat de cele întâmplate, făcu un pas înapoi. Everard, se sculă încet şi-l privi pe tatăl său.

Urmă o tăcere înfricoşătoare. Apoi Everard umilit, mânios, cu ochii plini de lacrimi, rosti cu o voce întretăiată, aceste cuvinte simple dar pătrunzătoare, naive dar înfricoşătoare, cuvinte de copil mai groaznice decât ameninţarea unui om în vârstă:

— Ia seama, domnule, am să te spun mamei!

XIII.

Înspăimântat, Everard ieşi, din cameră şi din castel. Merse câtva timp drept înainte, fără să ştie unde se ducea şi nu-şi găsi liniştea decât lungindu-se în iarba ce înconjura peştera lui. Plângea.

Numai cu două ore înainte era atât de mândru şi de voios, gândurile sale îl măriseră atât, era fericit de dragostea şi de prietenia pe care le câştigase şi, deodată o singură insultă, îl adusese îndărăt la copilăria lui tristă şi fără speranţă.

Cu toată dragostea Rosemondei, de care îi era teamă, şi cu tot dispreţul tatălui său, de care-i era ruşine, Everard se simţea singur şi părăsit. Castelul şi coliba îi erau pentru totdeauna închise; acum nu-i rămânea ca adăpost decât peştera în care se afla şi ca prieten, decât umbra protectoare a Aldinei: o pustietate şi o stafie.

— Mamă, mamă! Strigă el suspinând, ce insultaţi am fost amândoi! Mamă, eşti aici? Mă auzi? Sau mă vei îndepărta şi tu? Ştii cât sufăr, nu pentru că am fost pălmuit pe nedrept, dar pentru că numele tău a fost întinat, pentru că dragostea ta a fost pângărită şi pentru că respectul ce ţi se datorează a fost nesocotit. Sfătuieşte-mă mamă, oare mânia mea a fost nedemnă? Oare revolta mea e nedreaptă? Sfătuieşte-mă şi mângâie-mă căci sufăr prea mult.

Plânsete, suspine, rugăminţi se îmbulzeau în pieptul lui Everard; iar lacrimile pe care le vărsa necontenit uşurau amărăciunea deznădejdii sale, astfel încât în curând fu în stare să gândească mult mai liniştit.

Noaptea era limpede şi răcoroasă. Stelele scânteiau pe cer. Razele lunii argintau apa izvorului, tufele de trandafirii sălbatici răspândeau un miros pătrunzător; o privighetoare cânta frumuseţea acestei naturi liniştite şi toată pădurea părea cuprinsă de bucurie şi de farmec, iar Everard, eliberat parcă printr-o forţă nevăzută, de acele gânduri chinuitoare, legănat de acele cântece fermecătoare şi de acele palide lumini, se linişti în sfârşit. Ridică, capul şi privi cerul senin. Adierea vântului usca lacrimile ce şiroiau pe obrazul lui.

— Da, mamă, da buna mea mămică, zicea el, ai avut dreptate, nu trebuia să mă supăr. Nu trebuia să privesc acele insulte, ca pe o jignire. După cum mama mea nu poate atinge razele lunii, tot aşa nici necuviinţele lui nu te puteau atinge pe tine. Am fost nebun că m-am putut necăji pentru o dojană sau pentru o pedeapsă ce nu venea de la tine. Tu, mamă, tu mă iubeşti. Da. Pe această noapte senină eu te aud şi te văd. Tu împrumuţi întunericului această dulce împăcare ce stârneşte întreaga natură. Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc, mămico, că mă linişteşti căci ştiu că tu nu eşti supărată pe fiul tău, dimpotrivă, ştiu că tu mă plângi şi mă mângâi. Susurul izvorului este vocea ta, adierea este respiraţia ta, ştiu, ştiu, toate acestea. Îţi mulţumesc, mamă.

Încă un cuvânt, încă o îmbrăţişare şi voi adormi liniştit şi fericit sub privirea ta îngerească.

Şi pronunţând aceste cuvinte, Everard închise ochii şi adormi în curând, într-un somn lin şi odihnitor.

Să vedem însă dacă cel din castel dormea tot atât de liniştit ca băiatul din pădure.

Contele Maximilian rămase înmărmurit la vorbele lui Everard: „Voi spune totul mamei mele”. Pentru remuşcările sale, aceste cuvinte aveau o însemnătate îngrozitoare.

Contele îngălbeni de frică; se întreba mereu: oare cine l-a învăţat pe copil să rostească această ameninţare? Nu găsea însă răspunsul. Tremura de frică la ideea că spusele băiatului ar fi putut deveni o realitate. Făcu câţiva paşi şi sună servitorul, apoi se adânci în fotoliu.

Câţiva valeţi veniră în grabă.

— Să se facă focul! Să se aducă lumină! Porunci contele, dar numaidecât!

Servitorii ascultară: aprinseră focul în vatră şi cât ai clipi din ochi, şase lumânări luminau încăperea.

— Aprindeţi şi lampa! Du-te caută-l pe Everard, se adresă ei unui valet. Să-l aduci aici.

Simţea în sufletul său atâta groază, încât voia să i se aducă copilul; se gândea că dacă va reveni asupra injuriei sale, Everard nu-şi va mai îndeplini ameninţarea.

Ceva mai târziu, servitorul se reîntoarse singur: nu putea să-l găsească nicăieri pe Everard.

— Atunci, zise Maximilian, să vină secretarul meu. Am de lucru cu el.

Secretarul, veni. Pretextând că voia să verifice socotelile arendaşilor săi, contele îl ţinu la el până seara. Atunci, fu vestit că masa era pregătită. Maximilian coborî singur, poruncind secretarului să-l aştepte. Credea că prezenţa unui străin va alunga stafiile.

Albert aştepta pe tatăl său în sufragerie. Era un tânăr bine dezvoltat, dar trist, obraznic, plictisit şi plictisitor. Faţa contelui era atât de palidă şi de neliniştită, încât Albert,

privindu-l cu mirare, îl întrebă cu o voce caldă dacă nu i s-a întâmplat ceva. Maximilian, pe un ton zgomotos şi vesel, îl linişti, apoi se aşează la masă: vorbea, râdea, bea şi mânca mai mult ca de obicei. Un minut, contele se gândi să-şi înece teama în beţie, dar apoi se gândi că alcoolul poate scoate la iveală spectrul care-l înspăimânta. Încetă imediat să mai mănânce şi căzu într-o toropeală adâncă: mintea lui era atât de absentă, încât nici nu observă când Albert părăsi sufrageria.

Deşteptat, din această stare de un valet care-l întreba dacă nu se simte bolnav, Maximilian îşi dădu seama că era singur, întrebă unde s-a dus fiul său, şi apoi aflând că acesta se retrăsese în camera lui, se hotărî să se ducă la culcare.

Secretarul îl aştepta lucrând.

— Nu ai văzut şi nu ai auzit nimic, Wilhelm? Întrebă contele.

— Nu, Excelenţă, pentru ce?

— Oh, pentru nimic; mi s-a părut că aud paşii cuiva.

— Domnul conte s-a înşelat.

Şi spunând acestea secretarul se apucă din nou de lucru.

Contele se plimba prin cameră oprindu-se din când în când în faţa uşii secrete şi privind-o cu teamă.

— Wilhelm, întrebă contele trecând prin faţa lui, cât timp crezi că mai ai de lucru?

— Trei sau patru ore, Excelenţă.

— Aş vrea să fie totul gata până mâine de dimineaţă.

— Dacă ţineţi, mă voi duce să lucrez în camera mea.

— Mai bine isprăveşte aici.

— Dar poate că astfel voi stânjeni somnul domnului conte.

— Nu, de altfel nu mă prea simt bine şi aş vrea ca cineva să stea cu mine.

— Voi face cum vrea domnul conte.

— Ei bine, atunci fă cum vreau eu, cred că e mai bine.

Secretarul se înclină în semn de ascultare şi, crezând că într-adevăr stăpânul său voia să verifice socotelile, se apucă grăbit de lucru. Maximilian, încântat că cineva sta cu el

chemă pe cameristul său pentru a-i ajuta să se dezbrace. Apoi se culcă.

Dar cu toate acestea, contele nu putea să adoarmă. Camera era luminată, Wilhelm era acolo, auzea scârţâitul peniţei secretarului, dar gândurile sale ţineau locul fantomelor. Un singur lucru îl mai liniştea, seninătatea acestei nopţi de Iunie, atât de deosebită de acea noapte furtunoasă de Crăciun. De data aceasta o linişte completă domnea peste tot; toată natura părea adormită, iar prin fereastra sa, contele vedea stelele sclipind.

Bătându-şi joc de închipuirile sale şi liniştit de prezenţa lui Wilhelm, Maximilian trase perdelele alcovului şi adormi.

Nu-şi dădea seama cât dormise, când deodată, se deşteptă suspinând; se ridică. O sudoare rece îi îmbrobona fruntea, apoi, uluit, văzu prin despărţitura perdelelor, cum candelabrele se stingeau. Wilhelm, doborât de oboseală adormise pe fotoliul său. Contele vru să-l strige pentru a-i deştepta, dar glasul i se opri în gât; s-ar fi zis că o mână nevăzută îl sugruma. Vru să coboare din pat, dar se simţea ca pironit locului. În acest timp lumânările se stinseră şi camera fu cufundată în întuneric.

Atunci se auzi scârţâitul unei uşi. Contele, trăgându-şi plapuma peste cap, se întoarse spre perete.

Cu siguranţă, cineva se apropia de pat; o simţea mai mult decât o auzea. Dădu la o parte plapuma şi-şi îndreptă privirea către partea din care venea zgomotul.

Maximilian se frământa degeaba: nu putea, nici să vorbească, nici să se ridice, nici să gonească şi nici să fugă de stafia care-l ameninţa.

Deschizătura perdelelor se lărgea din ce în ce mai mult; Contele rămase împietrit văzând umbra palidă a Aldinei. Ea părea acum mai supărată decât prima oară, şi când privirea sa se pironi asupra lui Maximilian, vinovatul râmase nemişcat ca un mort şi părul i se zbârli.

Atunci, în tăcerea acestei nopţi înstelate, la fel ca şi acum 14 ani, o voce gravă şi dojenitoare se auzi:

— Maximilian, Maximilian, fără îndoială că vrei să uiţi plângerile muribundei şi poruncile moartei! Loveşti în copilul meu şi profanezi mormântul în care mă odihnesc. Ia seama, păzeşte-te! Copilul te va învinovăţi şi mormântul te va pedepsi. Pentru ultima oară, ascultă-mă şi aminteşte-ţi, crede-mă, căci dacă nu vei crede vorbele mele, te va convinge mâna mea îngheţată.

Contele vru să spună ceva, dar, printr-un gest, Aldina îl sili să tacă şi continuă:

— Ascultă, Maximilian, Everard este fiul meu, tot aşa după cum e şi al tău. Tot aşa după cum este şi Albert. Îl iubeşti pe Albert şi l-ai părăsit pe Everard: fie. Veghez eu asupra copilului meu şi nu am nevoie de sprijinul tău, pentru a face din el un om de valoare. Pleacă, dacă vrei, părăseşte acest castel fără a te mai gândi la Everard, reîntoarce-te la Viena şi la viaţa ta de ambiţii; admit să fie aşa, ba chiar îţi ordon să faci astfel. Dar, în numele lui Dumnezeu, îţi interzic să ridici mâna asupra copilului meu; poţi să-l părăseşti, dar nu ai dreptul să-l ameninţi; poţi fi indiferent, dar nu violent; dacă nu vrei să fii tatăl lui, nu ţi-e îngăduit să fii călăul său. Nu eşti în drept să-l cerţi şi nu vreau să te atingi de Everard. M-ai auzit, Maximilian, acum ascultă-mă, căci de nu, eşti pierdut pe această lume, iar pe cealaltă, vei fi condamnat. Prima oară când m-ai văzut după moartea mea, a fost acolo sus, în camera copilului, acum mă vezi aici, într-o cameră a etajului de mijloc, în camera roşie, dar bagă de seamă, data viitoare mă vei vedea la mine, în camera mea de jos, în mormântul meu.

— Ce groază, murmură contele.

— Încă un cuvânt, Maximilian, şi mă întorc la locuinţa mea de piatră. Să ştii că sufletul meu vorbeşte cu adevărat sufletului tău, să nu crezi că este un vis; dacă vrei însă, poţi să exclami şi acum ca odinioară, când te vei scula, „am visat, am visat”. Dar nici pentru Everard şi nici pentru mine, nu vreau să te las să comiţi această greşeală. Maximilian, recunoşti acest lanţ cu care ai împodobit, acum 20 de ani,

gâtul logodnicei tale şi cu care ai înmormântat, patru ani mai târziu, pe soţia ta? Mâine dimineaţă, când vei găsi pe umărul tău acest lanţ, nu vei mai putea spune că ai avut un coşmar, nu vei mai putea cădea în inconştienţa ta oarbă şi ucigătoare, căci vei vedea cu ochii tăi şi vei pipăi cu degetele tale dovada trecerii şi a cuvintelor mele: primeşte de la moartă acest lanŢ. Pe care mi l-ai dat pe când trăiam.

Şi zicând acestea, Aldina îşi scoase lanţul petrecându-l pe gâtul lui Maximilian, înmărmurit de spaimă.

Buzele contelui se mişcară, dar el nu putu scoate un cuvânt.

— Şi acum, termină Aldina, ţi-am spus tot, adio sau la revedere, Maximilian: adu-ţi aminte.

Contele de-abia auzea cuvintele ei. El nu văzu nici când fantoma se îndepărtă, ochii i se închiseră, respiraţia i se curmă şi se prăbuşi pe pernă.

…În acest timp, Everard, culcat pe iarbă, dormea un somn liniştit.

…A doua zi, când Maximilian se trezi, sau mai bine zis când se deşteptă din toropeala care-l cuprinsese simţi pe gât, acel lanţ de aur, îl pipăi cu mâna sa îngheţată de frică, şi atuncI. Văzu că nu visase.

— Wilhelm, Wilhelm, strigă el, scoală-te, nenorocitule.

Secretarul se trezi suspinând.

— Ce este, Excelenţă? Întrebă el buimăcit de somn.

— Vreau să vorbesc cu Jonathas, maestrul de vânătoare. Coboară şi ordonă, unui servitor să-l caute numaidecât. Trebuie să-i vorbesc.

— Dar lucrul meu, trebuie să-l termin aici? Mai întrebă Wilhelm.

— Nu, du-te în camera ta. Vreau să rămân singur.

Când Jonathas, înştiinţat că stăpânul îl chema, intră în odaie, îl găsi pe Maximilian sculat şi îmbrăcat. Contele era atât de palid şi părea atât de îngrozit, încât Jonathas nu avu curajul să se apropie de el. Dar Maximilian încercă să surâdă.

— Jonathas, apropie-te şi fii sincer: Ai fost aici când a fost înmormântată contesa Aldina?
— Din păcate da, stăpâne.
— Cum era îmbrăcată?
— Cu rochia ei albă de mireasă.
— Ai observat, Jonathas, avea ceva la gât?
— Da, un lanţ de aur pe care i-l dăduse Excelenţa Voastră, şi cu care ea voise să fie înhumată.
— Ai recunoaşte acest lanţ?
— Desigur. Numai dacă moarta n-ar fi închisă într-un mormânt de plumb, acoperit cu o placă grea de marmură.
— Uită-te bine, Jonathas, este acesta?
— Profanare sau minune, strigă maestrul de vânătoare. Este chiar acesta.
Maximilian deveni alb ca varul. Îşi puse lanţul la gât şi făcu semn lui Jonathas să plece.
…După un sfert de ceas Maximilian şi Albert se aflau în trăsura ce-i ducea spre Viena.

XIV.

Everard, obosit de călătoria pe care o făcuse şi de emoţiile prin care trecuse, nu se sculă decât foarte târziu.
Soarele era la orizont, păsărelele umpleau văzduhul cu ciripitul lor. Totul era numai lumină şi voioşie. Totuşi pe cer, în partea dinspre Nord, se adunau nori negri. Everard privea spre cer, iar din când în când îşi îndrepta ochii spre acest nor ameninţător.
— Iată, zise el, simbolul destinului meu; azi sunt liniştit şi fericit, căci ştiu că mama mea nu e supărată pe mine; mâine, voi fi neliniştit şi turburat. Unde voi fi mâine? Nu mai vreau să rămân la castel, căci tatăl meu mă va primi mai rău ca pe un cerşetor. Dar nici la colibă nu pot să mă întorc, căci acolo o voi întâlni pe Rosemonde, în faţa căreia, nu ştiu de ce, tremur de frică. Ce să fac atunci? Ce adăpost îmi mai rămâne? Tu singură, mamă.
Copilul îşi luă capul în mâini şi gândi. Nu mai plângea, dar era foarte curios; multe proiecte şi gânduri îi treceau prin

minte.

Apoi, hotărât, se ridică zicând:

— Singura cale ce-mi rămâne este să mă duc cu unchiul Conrad. Cum voi face? Sunt singur şi n-am nici un ajutor. Nu ştiu, dar o voi face. Voi părăsi pentru totdeauna aceste locuri; sprijinul providenţei, al Atotputernicului şi al mamei mele, mă va întovărăşi peste tot. Cu ajutorul lor, voi fi tare şi curajos, iar dacă piedici de netrecut se vor ivi în calea mea, mă voi întoarce şi voi renunţa la planurile mele, căci cu siguranţă că Domnul şi mama, au vrut să nu-mi îndeplinesc scopul. Fac ceea ce cred că e bine să facă din mine ceea ce vor. Mă îndrept într-acolo unde cred că trebuie să mă duc, să mă conducă unde au hotărât.

Călătoria lui Everard nu cerea multe pregătiri. El ducea cu sine toată averea sa, tot viitorul lui, nu avea decât să-şi ia un baston şi să pornească. Dar înainte de a pleca, înainte de a părăsi pădurea, văile sau peştera lui, îngenunche şi se rugă mamei sale.

Se ridică mulţumit şi hotărât. Nu voia să se gândească prea mult. Începu să urce dealul care-l conducea pe şoseaua ce ducea la Meinz. Către prânz, găsi drumul ce mărginea pădurea de la un capăt la altul. Valea Meinului şi calea ce ducea la graniţa franceză. Era pe punctul ce a părăsi pentru totdeauna castelul în care se născuse şi pădurea pe care o îndrăgise: încă câţiva paşi şi va fi într-o ţară străină.

Se întoarse încă o dată spre a privi pentru ultima oară, spre a-şi lua rămas bun de la acest colţ în care-şi legănase visele copilăriei.

Everard avusese dreptate când, în proiectele sale lăsase un loc providenţei, căci aruncându-şi ochii spre dealul pe care nu avea să-l mai vadă vreodată, zări, ieşind dintr-un luminiş, pe Jonathas cu puşca pe umăr ţinând de căpăstru calul său, pe care-l călărea surâzătoare, Rosemonde.

Băiatul, care, am zis-o, nu mai avea de făcut decât un pas pentru a părăsi pentru totdeauna locul în care se născuse,

rămase nemişcat şi privea cu admiraţie pe maestrul de vânătoare şi pe fiica lui, ca şi când i-ar fi văzut în vis şi ca şi cum prietenii săi nu l-ar fi văzut.

Viaţa sa pe care şi-o închipuise, cu puţin înainte, îi părea acum cu totul alta. Dacă Everard ar fi trecut pe acolo, cu cinci minute mai târziu sau mai devreme, soarta sa ar fi fost cu totul alta.

…Înainte însă de a vedea ce se va întâmpla când Jonathas, cel cu părul cărunt şi Rosemonde, cea cu bucle de aur, se vor întâlni cu Everard să pătrundem în viaţa tinerei fete şi să aflăm care erau secretele şi gândurile sale.

În toată viaţa ei de până acum, scursă la mănăstirea Sfântul Tei, ea nu urmărise decât un singur scop: să pătrundă şi să înţeleagă forţele spiritul şi să-şi păstreze curăţenia sufletului. Acum, Rosemonde se întorcea la Eppstein foarte instruită şi totuşi foarte nevinovată. Învăţase cu ardoare limbi străine, istorie şi muzică, dar nu ştia ce e răul. Avea darul de a învăţa totul, de a înţelege orice; cu toate acestea, nu pricepuse niciodată viciul. La vârsta ei de 15 ani, era femeie prin gând, dar copil prin suflet.

Foarte puţine evenimente în existenţa ei: studii serioase şi prietenii sincere, multe sentimente şi idei, dar puţine fapte; iată totul.

Din toate tovarăşele sale de studii.

— Şi ea avea drept colege cele mai bogate şi mai nobile fiice ale Austriei.

— Fusese întotdeauna cea mai inteligentă şi, lucru curios, cea mai iubită. Era atât de duioasă şi de bună, încât i se ierta superioritatea. Toate prietenele se sfătuiau cu ea. O respectau, se supuneau voinţei sale, şi aceasta fără s-o pizmuiască. Era regina demnă, bună şi fermecătoare a acestui popor tânăr, era iubită de profesoare care o considerau ca pe copilul lor. Astfel ne explicăm de ce şi maicele şi pensionarele regretau atât plecarea ei.

De altfel, nici nu mai avea ce să înveţe la mănăstire, căci ea singură putea acum să înveţe pe altele. La 15 ani, curiozitatea ei era atât de mare, încât studiile nu mai aveau nici o taină pentru ea. Cu toate acestea, graţia şi modestia sa nu fuseseră atinse. Povestea cu cea mai mare simplitate orice lucru şi nu se mândrea niciodată cu ceea ce ştia. Vorbea cu acelaşi entuziasm sincer de Corneille sau de Klopstock, de Goethe sau de Shakespeare. Îl înţelegea deopotrivă de bine pe Glück sau pe Palestrina, pe Mozart sau pe Paisiello; firea ei poetică sau inteligenţa ei muzicală n-o împiedicau însă să se joace cu mingea sau cu cercul.

Pe cât de serioasă şi de gânditoare era în orele de învăţătură, pe atât de zglobie şi de veselă era în timpul liber pe care şi-l petrecea în tovărăşia prietenelor sale. Contrastele sufletului ei, vesel şi entuziast, serios şi gânditor, o făceau dragă şi respectată de toţi.

Dintre toate prietenele ei, Rosemonde iubea cel mai mult pe fiica unui fost ambasador în Anglia, care se retrăsese din viaţa politică de mai mulţi ani. Mama Luciei de Gansberg era englezoaică, aşa că tânăra fată învăţă uşor pe prietena ei nedespărţită limba insularilor. De multe ori, Rosemonde fusese invitată în casa Luciei; acolo învăţă multe despre viaţa mondenă, totdeauna însă, revenea la mănăstire fără ca pacea sufletului ei să fi fost turburată. Ea nu vedea lumea decât prin vălul naivităţii şi al cinstei.

Aceasta fusese până aici viaţa Rosemondei: liniştită şi lipsită de evenimente.

Am uitat totuşi unul, şi poate cel mai însemnat, căci el le preocupă mult pe cele două prietene: la adăpostul unui tufiş, ele citiseră împreună Romeo şi Julieta. Acest înflăcărat poem de dragoste, transportase pe cititoare într-o lume ideală, mult mai periculoasă decât cea reală.

Frumuseţea pasiunii pe care Shakespeare a fixat-o atât de bine, tulbură pe cele două copile; curând însă, nevinovăţia sufletului lor, învinsese jocurile imaginaţie; Rosemonde fu prima care se deşteptă din acest vis periculos.

…Înţelegem cât de mare a fost durerea Rosemondei, când a trebuit să se despartă de mânăstirea care o fermecase, de colegele care o îndrăgiseră, şi mai ales de Lucia cu care legase o prietenie atât de strânsă. Regretele lor erau şi regretele celor ce o cunoşteau.

— Te vom iubi întotdeauna, i se striga de peste tot. Ne vom gândi mereu la tine. Cine ne va mai împăca acum? Cine ne va mai sfătui? Cine va obţine pentru noi iertarea călugăriţelor? Îngerul nostru păzitor ne părăseşte, conducătoarea noastră pleacă.

Şi atunci, urmară, mii de proteste, mii de cadouri, mii de alintări; voiau s-o mai reţină cel puţin câteva zile, nu se puteau hotărî să se despartă de ea atât de repede; aceasta era cauza pentru care Jonathas rămase la Viena mai mult decât se aşteptase.

Călugăriţele nu erau mai puţin triste decât elevele.

— Dacă departe de noi nu vei fi fericită, întoarce-te. Vei găsi totdeauna un loc, vei fi oricând bine primită, vei fi întotdeauna înconjurată de dragostea noastră de mamă.

— Vă mulţumesc, măicuţelor, vă mulţumesc. Cu siguranţă că nu v-aş fi părăsit niciodată dacă tatăl meu nu ar fi rămas singur, dacă bunicul meu, pe patul de moarte, n-ar vrea să mă vadă şi dacă n-aş fi avut un frate care mă aşteaptă; simt că las aici toată liniştea şi veselia vieţii mele. Şi dacă voi suferi, cândva, dacă într-o zi nu voi mai fi trebuincioasă nimănui, mă voi reîntoarce.

Cu toate acestea Rosemonde trebuia să plece; bătrânul care murea, nu mai avea timp să aştepte; se va despărţi deci de mănăstire, de călugăriţe şi de prieteni. Se va despărţi şi de Lucia.

După ce se îmbrăţişară de sute de ori, după ce-şi făgăduiră că-şi vor scrie, Rosemonde plecă ducând cu ea cadoul Luciei, o bibliotecă mică, alcătuită din autorii lor preferaţi şi adăpostind într-un colţ operele lui Shakespeare în original.

— Citind pe poeţii noştri, îi zise Lucia, îţi vei aminti de ziua în care le citeam împreună şi de cea care stătea alături de tine. Adio, iubita mea prietenă, şi poate la revedere.

Poarta grea a mănăstirii se închise în urma Rosemondei.

— Se vor redeschide oare cândva pentru mine? Gândea ea, mergând la braţul tatălui său. Voi revedea oare vreodată aceste ziduri liniştite, aceste călugăriţe, aceste prietene? Nu îndrăznesc să cred; facă-se voia Domnului. Am fost fericită aici, căci am fost tânără, dar nu mă voi mai întoarce decât după ce voi fi suferit; când însă bucuriile devin consolări, ele sunt dureroase; când faci din paradisul tinereţii refugiul bătrâneţii, el este foarte trist; iată de ce, cu voia Domnului, n-aş mai vrea să mă reîntorc la Sfântul Tei.

Curând însă noutatea impresiilor şi diversitatea călătoriei reuşiră s-o distreze pe Rosemonde.

Tăcută la început, ea răspundea acum întrebărilor lui Jonathas, iar după două zile de drum îl ruga să-i povestească despre Eppstein, despre viaţa de acolo şi despre cei pe care-i va întâlni.

Jonathas era bucuros că putea satisface curiozitatea fiicei sale. La început fusese chiar gelos că Rosemonde regreta atât de mult plecarea de la mănăstire. Nu-i spunea că va fi fericită, ci că va fi iubită, că va fi mândria şi fericirea lui şi că se va simţi tot atât de stăpână ca pe vremuri, când era atât de alintată de Wilhelmina.

Îi vorbi apoi despre tânărul simplu, trist, dar atât de bun pe care-l va vedea, despre Everard care o aştepta cu multă nerăbdare.

Rosemonde se gândise adesea la Everard, care era orfan ca şi ea, se născuse în aceeaşi zi cu ea, era părăsit şi nefericit, în sufletul ei mila se adăugase dragostei frăţeşti ce nutrea pentru Everard.

Punea tatălui ei tot felul de întrebări despre acest tânăr. Toate răspunsurile lui Jonathas îl arătau ca pe o fiinţă visătoare şi fermecătoare; nu ştia de ce simţea atunci

nevoia de a-l vedea cât mai repede. De altfel, această nerăbdare i se părea naturală; Everard era fratele ei, crescuseră împreună, avuseseră aceeaşi doică, Everard era fiul binefăcătoarei ei, era copilul Aldinei a cărei amintire se păstra încă vie la Sfântul Tei, era singurul om care o înţelegea şi cu care putea vorbi frăţeşte. Tatăl ei îi spunea că era simplu şi încântător. Nu-l mai întrebă deci dacă era inteligent sau învăţat, principalul era că nu avea o fire mândră şi dispreţuitoare.

Nevinovata Rosemonde se gândea astfel la cel pe care-l numea fratele său: voia să grăbească clipa când îi va putea întinde mâna şi când îi va putea spune toate bucuriile pe care voia să i le povestească.

Să mărturisim chiar că bucuria revederii lui Everard, ştergea din sufletul Rosemondei durerea pe care ar fi trebuit s-o simtă la gândul morţii apropiate a bunicului. Acest egoism al tinereţii, care se crede stăpână pe lume şi care nu priveşte decât înainte, este doar atât de natural – s-o spunem chiar – atât de încântător! Să uite trecutul; să nu se ocupe de ceea ce a fost ieri, căci ei îi aparţine viitorul.

Am văzut cum s-a petrecut revederea dintre Rosemonde şi Everard. Băiatul nu era numai modest, era chiar şi timid. Nu numai că era lipsit de orice mândrie, era chiar fricos. Duioşia şi neîndemânarea lui se potriveau de minune cu firea hotărâtă şi serioasă a Rosemondei, care nu ura nimic mai mult decât obrăznicia şi îngâmfarea.

Bucuria sa se prefăcu în tristeţe, când observă că Everard o ocoleşte. Oare nu o înţelegea? Era jignită în simpatia pe care o avea pentru acest tânăr, căci el nici nu se uitase la ea atunci când plecase cu Conrad.

Îşi închipuise că va putea să-l ajute, să-l susţină pe Everard şi suferea că trebuia să renunţe la acest rol de soră iubitoare. Indiferenţa fratelui îi rănea sufletul; ce ar fi putut face spre a şi-l apropia pe Everard, care se îndepărtase de ea?

…Tot timpul cât lipsise Everard, Rosemonde fusese neliniştită şi îngrijorată; cu toate acestea Jonathas se străduia s-o mulţumească. În fiecare dimineaţă călărea şi umbla prin pădure cu maestrul de vânătoare, iar el era fericit când o vedea surâzând. Îi vorbea cât mai mult de Everard căci observase că era singurul subiect care o încânta.

Am aflat destul despre Rosemonde care-l întâlnea acum pe Everard ce, sprijinit de trunchiul unui copac o privea venind. Să revenim la ei; îi vom găsi împreună.

XV.

Văzându-l pe Everard, Rosemonde scoase un ţipăt de bucurie.

— Iată pe fratele meu, Everard!

Descălecă şi se duse drept spre băiat, căruia îi întinse o mână prietenească.

Era bine dispusă: Jonathas îi povestise cum Everard salvase de la înec copilul unei femei sărace care căzuse în Mein.

— În sfârşit, Everard! Ce mult ai lipsit! Începusem să fim îngrijoraţi. Ai făcut rău că ne-ai lăsat fără veşti; dar iată-te întors.

În acest timp, Jonathas se apropie de copil.

— În sfârşit, te-ai întors, începu maestrul de vânătoare. Nici nu ştii, Everard că pe când lipseai, contele de Eppstein a venit la castel şi că te-a căutat mai multe zile în şir fără să te găsească. Asta nu l-a împiedicat însă să plece fără să te revadă.

— A plecat? Întrebă Everard.

— Da, azi dimineaţă, şi plecând n-a mai vorbit de tine. Părea foarte nervos şi grăbit. Eram aici şi văzând că se pregăteşte să părăsească castelul, l-am întrebat dacă nu te aşteaptă. M-a silit însă să tac.

— Plecat? Repetă Everard. Plecat.

— Da, dar în schimb te-ai întors tu, zise Rosemonde.

Deşi stânjenit, băiatul o privi cu duioşie; Rosemonde plecă ochii şi surâse.

— Şi pentru că te-ai reîntors, vă las, adăugă Jonathas să vă plimbaţi singuri mai departe; Rosemonde, de când eşti aici, de când îmi petrec timpul umblând cu tine şi povestindu-ţi mereu, puşca mea n-a mai fost întrebuinţată, iar lupii şi-au făcut de cap.

— Everard, condu pe această domnişoară în luminişurile pădurii; le cunoşti tot atât de bine ca şi mine. Veţi mânca împreună; a adus în sacul ei tot ce trebuia, drept desert, veţi culege mure şi fragi, setea vi-o veţi potoli-o la vreun izvor. Ei, şi acum vă las, copii. Pe diseară, la cină. Plimbare plăcută copii!

Maestrul de vânătoare îşi aruncă puşca pe umăr şi se îndepărtă fluierând.

Rosemonde şi Everard râmaseră singuri. Amândoi erau stânjeniţi; fata rupse cea dintâi tăcerea.

— Să mâncăm numaidecât, Everard, la umbra acestui stejar. Iar în timp ce păsărelele, vor cânta, noi să ospătăm pe iarbă.

Zis şi făcut. Băiatul legă calul de un copac, iar fata întinse pe iarbă o bucată de pânză albă, improvizând o masă; se aşezară să mănânce.

Everard era tăcut; de abia schimbase câteva cuvinte, dar Rosemonde văzu că ochii lui spun mai mult decât ar vrea, şi-i ghicea gândurile.

În veşmintele sale ţărăneşti, Everard, am mai spus-o era frumos, avea mai ales o frumuseţe sufletească.

Din gesturile lui cunoşteai mândria şi demnitatea firii sale; privirea lui te fermeca, şi cu toată stângăcia şi tăcerea lui, nu era prost. Iar Rosemonde, care avea un spirit pătrunzător, învăţase să cunoască oamenii.

— Când vom sfârşi masa, zise Rosemonde, îmi vei arăta acele colţuri din pădure care-ţi plac mai mult. Vrei, Everard? Spune, nu te va plictisi să fii călăuza şi conducătorul meu?

— Să mă plictisesc?

— Sau poate, reluă Rosemonde, ţi-am turburat plimbarea şi singurătatea care-ţi place atât de mult, cum văd prea bine. Singur, te simţeai fericit, pe când eu te plângeam.

— M-ai plâns, Rosemonde?

— Da, şi-mi ziceam: „De acum va avea o soră, o prietenă”. Am crezut că ne vom înţelege. Îmi aminteam de zilele trecute şi credeam că vom putea relua prietenia frăţească ce ne lega. Visam întâmplări ca acelea povestite în, „Paul şi Virginia”, adăugă ea surâzând.

— Ce e aceea „Paul şi Virginia”, întrebă Everard?

— O carte franţuzească foarte frumoasă, scrisă de Bernardin de Saint-Pierre. Nu ai citit-o? Ţi-o voi împrumuta. Sperasem că vom fi fericiţi. Am fi trăit neştiuţi de nimeni, dar atât de mulţumiţi, în munţi, în păduri cu tatăl meu laolaltă. Mă gândeam în tot timpul la asta. Jonathas, răspunzând întrebărilor mele, îmi încuraja visele şi speranţele. De îndată ce am sosit însă, mi-am dat seama că planurile mele nu erau decât iluzii. Ţi-am întins mâna ca unui frate, dar m-ai privit ca pe o străină; ştiu că nu eşti mândru; tatăl meu mi-a spus că ai un suflet nobil; de ce eşti atât de rece şi de indiferent atunci?

— Nu sunt rece şi nici indiferent. Dar, ce vrei, sunt copilul sălbatec al acestei păduri, iar prezenţa ta m-a intimidat, tot aşa ca şi apariţia unei zâne sau a unui înger.

— Ce? Într-adevăr, te-am speriat atât de mult? Întrebă Rosemonde, râzând. Everard, să nu fim niciodată stăpâniţi de mândrie; îţi spun sincer: mă simt atrasă de tine, şi pentru că te cred cinstit şi bun te rog să-mi fii tovarăş şi prieten. De ce să fim singuri, când am putea fi uniţi? Natura în mijlocul căreia trăim şi amintirea morţilor care ne proteguiesc, consfinţesc înfrăţirea noastră. Să nu ne ruşinăm: în faţa mamelor noastre şi a acestor bătrâni stejari, te rog să fii fratele meu, vrei?

— Mă întrebi dacă vreau? Eşti prea bună, Rosemonde: mă voi sili să merit prietenia ta. Mi-e ruşine acum că am fost

atât de fricos şi de timid; dar sălbaticul s-a domesticit şi în loc să fugă la vederea ta, îţi va sta la picioare.

— Îmi iei o piatră de pe suflet, continuă fata. Aşadar, numai din timiditate nu mi-ai vorbit în prima zi, numai din timiditate te fereai să mă întâlneşti, numai din timiditate ai plecat cu unchiul Conrad, fără să-ţi iei rămas bun de la mine?

— Da şi numai din timiditate aş fi plecat pentru totdeauna din Germania, fără să te revăd, căci nu te-aş mai fi revăzut dacă soarta nu mi te-ar fi scos în cale.

— Dar acum, acum vei rămâne, se grăbi să adauge Rosemonde; ne vom iubi şi ne vom înţelege. Ei bine, la ce te gândeşti?

— Cred că n-am vrut să plec în Franţa, să mă înrolez în oastea împăratului, numai din timiditate. Doar tatăl meu mai puteA. Dar a plecat la Viena. Mai era încă ceva care.

— Ce? Întrebă Rosemonde cu nelinişte.

Urmă o tăcere apăsătoare. Everard, cu ochii ficşi părea că priveşte adânc în noaptea gândurilor sale. Într-un târziu, el adăugă:

— Rosemonde, Rosemonde, farmecul tău mă atrage, totuşi parcă o voce îmi spune: fugi, fugi. Nu mă înţelegi? Nu trebuie să mă judeci ca pe ceilalţi. Eu sunt o fire ciudată, am un caracter cu totul deosebit, nu trăiesc viaţa celorlalţi. Vezi, îţi vorbesc cu încredere, da, am încredere în tine şI. Mi-e frică de tine; ceva îmi spune că prietenia noastră va fi nenorocită, ceva îmi spune că aş face mai bine să plec, şi totuşi nu voi pleca. E soarta noastră, Rosemonde.

— Este Atotputernicul, răspunse fata.

— Da, Atotputernicul, rosti Everard devenind visător. Doamne, tu care călăuzeşti paşii mei, tu care mă faci să doresc această îndepărtare fără ca să-mi dai curajul şi puterea de a pleca, Doamne, numai pe tine te ascult, fă cu mine ce vrei. De ce mă neliniştesc, când mâna ta mă conduce? Poate că mama mea mă sfătuieşte să plec, dar dacă Tu, Doamne, vrei altfel, ce pot să fac?

— Da, da, rămâi, zise fermecătoarea Rosemonde, vom fi atât de fericiţi împreună! Mi-a spus tata că sunt colţuri de pădure în care-ţi place să te retragi. Mă vei duce şi pe mine acolo şi vei vedea că e mult mai bine să fim împreună, decât singuri! Departe de tine, fără tata, care-şi petrece toată ziua în pădure, m-aş plictisi de moarte, pe când împreună, vom putea vorbi ne vom putea împărtăşi ideile, simţirile, în sfârşit, vom putea învăţa împreună. Pari mirat, cu siguranţă că mă crezi o fetiţă neştiutoare? Te înşeli însă, am învăţat multe, pot să te înţeleg şi să-ţi răspund aproape la toate întrebările pe care mi le vei pune. Mărturisesc că n-am adâncit ca tine care eşti bărbat, cunoştinţele mele de franceză, de greacă, de latină, de istorie sau de matematici, care nu-mi plac deloc.

— Rosemonde, Rosemonde, dar eu nu ştiu nimic din toate acestea.

— Ce e? Ce spui?

— Adevărul. Mama ta m-a învăţat să citesc, domnul Aloysius să scriu, dar ei au murit iar eu am rămas singur şi părăsit aici, neavând alt profesor decât natura şi neprimind altă educaţie decât pe aceea a naturii. Cine ar fi putut să mă înveţe? Nimeni. N-am deschis decât biblia, şi aceasta încă foarte rar. Copacii şi păsărelele nu mă certau pentru neştiinţa mea: pentru prima oară mi-am dat seama cât de puţin sunt instruit, acum o lună, la sosirea unchiului meu; pentru prima oară mi-e ruşine de mine, acum.

— Este oare cu putinţă? Da, fără îndoială, aş fi trebuit să mă gândesc că nu putea fi altfeL. Sărman prieten, te rog iartă-mă dacă, fără să vreau, te-am jignit.

— Nu m-ai jignit, Rosemonde, vezi prea bine că tovărăşia mea nu poate să-ţi placă, căci nu ţi-ar fi folositoare, nu sunt la înălţimea minţii tale, şi poveştile mele nu te vor distra, ci te vor obosi; vezi bine că aveam dreptate, şi că aş face foarte bine să plec, să mă duc la luptă.

— Prietene, răspunse Rosemonde, ai un suflet prea nobil pentru a asculta glasul mândriei sau al linguşirii. Rămâi aici

şi vom putea fi folositori unul altuia. Everard, ai un suflet curat; cu siguranţă că livezile, pădurile, păsărelele şi cerul te-au învăţat multe lucruri folositoare. Mi le vei spune şi mie, căci îmi sunt necesare. Iar mie, eu care datorez sorţii, sau mai bine zis contesei Aldina, învăţătura mea, dă-mi voie să-şi înapoiez ceea ce am luat de la mamă, dă-mi voie să fiu profesoara ta, va fi încântător.

— Nu, Rosemonde, acum e prea târziu, mult prea târziu.

— Dumnezeule! Crezi că învăţătura e atât de grea? Nu vei afla nimic nou, Everard: vei vedea cum popoarele se nasc ca şi izvoarele muntelui, cum geniile se înalţă ca stejarii, cum revoluţiile izbucnesc ca furtunile. Sunt cărţi care te vor încânta ca şi o frumoasă seară de Mai, sunt epoci, care te vor mâhni ca şi o zi ploioasă de Decembrie. Limbile străine nu sunt mai greu de învăţat decât semnele cerului şi ale vântului; vei fi mândru când vei întâlni în istoria Germaniei numele glorioasei tale familii, numele tău, Eppstein.

— Dar oare eu sunt un Eppstein? Întrerupse Everard cu tristeţe. Te înşeli, Rosemonde, eu sunt un copil părăsit, renegat de tatăl său. De ce să învăţ, de ce să mă înalţ? Pentru a înţelege mai bine starea de decădere în care mă aflu? Mie mi-ajunge ceea ce sunt. Mama mea mă călăuzeşte, mi-este de ajuns. Nu mă înţelegi? Dar dacă vei fi prietena mea, dacă vei fi părtaşa secretelor mele, îţi voi spune lucruri care te vor mira şi înspăimânta chiar. Ţi-o repet: sufletul şi existenţa mea sunt foarte ciudate; Atotputernicul mă îndreaptă spre un viitor de la care nu pot să mă abat. „El” vede pentru mine, atunci la ce-mi va folosi ştiinţa omenească? Neştiinţa mea îmi este de ajuns pentru a-l asculta. Ştiinţa mă va înspăimânta; cel mai bun lucru pentru mine ar fi să plec, sau dacă nu, să nu învăţ nimic.

…Nu vom reproduce aici toate rugăminţile Rosemondei, nici toate răspunsurile lui Everard. Aproape că ghicim ce şi-au spus ei, care a fost rezultatul acestei lupte dintre instinctul luminat şi prudenţa cea oarbă.

Rolul de proteguire şi de învăţătoare se potrivea de minune cu sufletul senin şi cu firea serioasă a tinerei fete. Ea îi arata lui Everard cât de încântătoare aveau să fie lecţiile lor, la umbra copacilor şi în singurătatea pădurii. Băiatul ezita, părea că acceptă, apoi şovăia iar.

Îşi petrecură toată ziua în aceste discuţii. Sfaturile Rosemondei – s-o recunoaştem – erau deseori întrerupte de jocuri copilăreşti.

Soarele asfinţise. Întunericul nopţii avea să cuprindă în curând pământul; Everard se grăbi deci s-o conducă pe Rosemonde la casa maestrului de vânătoare. Nu se hotărâse încă să accepte propunerile fetei, ba chiar gândea că va pleca a doua zi, dis de dimineaţă.

Nu spuse nimic Rosemondei, căci nu-i putea spune pentru ce voia să plece: insulta pe care o primise de la tatăl său şi care-l împiedica să se mai întoarcă la castelul din care plecase. Era frământat de aceste gânduri, când intră în casa lui Jonathas; maestrul de vânătoare îl aştepta:

— Ce mult aţi lipsit! Eram neliniştit. Everard, iată o scrisoare pe care am primit-o de la domnul conte. Citeşte-o, te priveşte.

Everard luă hârtia cu o mână tremurătoare şi o citi. Contele îl înştiinţa pe Jonathas că se stabilea pentru totdeauna la Viena şi nu se va mai reîntoarce niciodată la Eppstein.

„Anunţă pe fiul meu, mai adăuga Maximilian, că poate stăpâni castelul şi că poate încasa un sfert din venituri. Voi trimite în fiecare an pe cineva, ca să ia partea mea. Dar Everard, să ştie bine, că n-are nici dreptul de a părăsi castelul şi nici voie să vină aici. Destinele noastre trebuie să fie despărţite şi nu-i dau voie să le unească. Aceasta e singura condiţie pe care i-o pun. Va face tot ce va voi, dar numai aici, la Viena, n-are dreptul să se arate. Nu-l voi mai tulbura niciodată, dar nici el să nu mă tulbure pe mine. Nu-i voi cere niciodată socoteală pentru faptele sale, dar nici el să nu caute să afle motivul faptelor mele. Ca să fim liniştiţi

amândoi, să rămânem străini unul de altul. Aceasta e hotărârea mea, să nu caute să i se împotrivească”.

Everard nu era nici trist nici vesel, la citirea acestei scrisori. Plecase capul în piept, dus pe gânduri.

— Ei bine? Întrebă Rosemonde neliniştită.

— Ei bine, răspunse el suspinând, Dumnezeu vrea să rămân.

XVI.

Aproape de castelul Eppstein la două sute de paşi de căsuţa maestrului de vânătoare, se afla, la marginea pădurii, un luminiş unde ţăranii din împrejurimi se strângeau Duminica.

Aci era locul de petrecere al celor din vecinătate.

Ceva mai departe, la umbra unui tei, stăteau bătrânii şi înţelepţii satului. Între copaci, o fântână limpede la care ajungeai coborând nişte scări de piatră acoperite cu muşchi. În jurul fântânii, se află bănci pe care se odihneau cei care veneau să ia apă.

Într-o dimineaţă de Septembrie, la trei ani după moartea lui Gaspard, un tânăr, culcat pe iarbă, desena trunchiul găunos al unui arbore din care albinele îşi făcuseră adăpost. Tânărul îşi întrerupea deseori lucrul, pentru a privi luminişul. Dar nimeni nu se arăta, căci era o zi de lucru. Nu se auzea decât şipotul apei şi cântecul unei privighetori rătăcite printre crengile copacilor.

După o oră de aşteptare, o fată tânără apăru dintr-un desiş. Tânărul se ridică ca pentru a-i ieşi întru întâmpinare; dar după câţiva paşi se opri, privind-o fără a fi văzut.

Tânărul nu era altul decât Everard, iar fata era Rosemonde.

Everard, nobil şi frumos, purta cu mai multă eleganţă ca altădată, costumul său simplu, dar pitoresc; privirea sa era tot aşa de speriată şi duioasă, dar mult mai pătrunzătoare şi mai tristă; fruntea sa părea tot atât de serioasă, dar cutele ei erau parcă mai adânci.

Rosemonde, încântătoare şi demnă, era îmbrăcată cu un ilic roşu şi cu o fustă neagră; gulerul încreţit al cămăşii dădea o mare distincţie feţei sale. Având pe umăr un urcior mare de pământ şi ţinând în mână unul mai mic, ea se îndrepta spre fântână.

În vreme ce cobora scările, roase de vreme, Everard îi ieşi în cale.

— Bună ziua, Everard, îi zise ea zărindu-l, fără să pară surprinsă, căci era sigură că-l găseşte aici. Se aşezară amândoi pe bancă.

— Iată, Rosemonde, spuse băiatul, arătându-i tabloul, aproape am terminat desenul şi cred că, datorită sfaturilor pe care mi le-ai dat ieri, n-a ieşit prea rău. Am căutat să-i imprim acea sălbăticie pe care Albert Dürer, a cărei sublimă epopee mi-ai povestit-o mai demult, o atribuia pădurilor noastre.

— Dar este foarte bine, răspunse Rosemonde. Un singur lucru: umbra acestei crengi poate produce un efect mai frumos.

Şi luând creionul, ea corectă greşeala din câteva trăsături.

— Acum e perfect, zise Everard bătând din mâini, iar eu sunt de două ori mai mândru de opera mea, de când ai lucrat şi tu la ea. Trebuie să fii tot atât de bună pe cât eşti de frumoasă, Rosemonde, pentru a avea atâta bunăvoinţă şi răbdare cu un şcolar neîndemânatec.

— Ce copil eşti, răspunse fata, în timp ce el, cu sufletul lui inocent, o admira; spuse, nu-i aşa că studiile noastre sunt fermecătoare? Şcolarul meu nu este oare şi prietenul meu? Şi apoi eu sunt foarte mândră, Everard, că pot reda nobleţei germane pe unul din cei mai străluciţi reprezentanţi ai ei, un cavaler chemat să îndeplinească datorii atât de mari, dar care, din pricina neştiinţei se plictisea grozav. Am făcut pentru tine, ceea ce ar fi făcut mama ta, sau ceea ce ar fi trebuit să facă contele Maximilian. Ce progrese ai făcut în aceşti trei ani! Ce repede înţelegeai orice! Ce iute ghiceai până şi ceea ce eu

însămi nu ştiam! Acum te poţi arăta la Curtea din Viena; cine-ţi va putea ţine piept?

— Din păcate, răspunse trist Everard, nu prin ştiinţă m-ai făcut fericit; la ce bun să mai îmbogăţesc gândirea, când albia vieţii este atât de îngustă? Cum poate schimba un nume strălucit, un destin întunecat? Niciodată nu mi-am iubit mai mult singurătatea decât astăzi când cunosc lumea; dacă prezenţa ta nu mi-ar fi atât de dragă, crede-mă că te-aş urî pentru lecţiile tale. Nu exist decât din clipa când te-am revăzut, dar sufăr de când am învăţat să gândesc. Rosemonde, poate că într-o zi îţi va părea rău de darul pe care mi l-ai făcut.

— Nu voi regreta niciodată că am redat pe un Eppstein ţării sale.

— Da, dar eu sunt un Eppstein renegat şi uitat, răspunse Everard, dând din cap cu tristeţe; nu voi fi niciodată un general celebru ca bunicul meu Rudolf, de care se temea şi Frederich cel Mare şi nici un diplomat dibaci ca strămoşul meu Kaunitz; voi fi cel mult eroul câtorva legende triste, şi dacă se va vorbi de mine cândva, asta nu se va întâmpla nici la oraşe, ci poate prin cocioabele ţăranilor.

— Everard, întrerupse Rosemonde, iar cu aceste gânduri?

— Da, căci simt că soarta mea e nenorocită. De când m-ai obişnuit cu realitatea, îmi dau seama de viaţa ciudată pe care Dumnezeu mă sileşte s-o duc alături de o moartă. De când am început să întrevăd adevărul, îmi dau seama că sunt în afara lumii; sunt orice vrei, o umbră, o fantomă, o ameninţare, poate o răzbunare, dar nicidecum un om.

— Everard!

— Nu poţi face nimic împotriva acestui destin. Tu, Rosemonde, îmi stai înainte, dar mama se află în spatele meu. Tu, poate ai fi un viitor strălucit, ea însă e un trecut măreţ. Dar, hai să vorbim despre altceva.

Urmă o tăcere apăsătoare.

— Ai isprăvit istoria războiului de 30 de ani? Întrebă Rosemonde.

— Da, Wallenstein era un general tot atât de glorios, pe cât de celebru era poetul Schiller. Îţi mulţumesc, Rosemonde, că m-ai ajutat să cunosc cronicile trecutului, că ai împodobit existenţa mea cu viaţa acestor bărbaţi străluciţi, îţi mulţumesc că m-ai învăţat ce înseamnă entuziasmul. Iartă-mă, când îţi spun cuvinte usturătoare, nu mă asculta, sunt nedrept, sunt rău, totuşi eu te iubesc şi te respect.

— Everard, zise Rosemonde – şi într-adevăr vocea sa gravă şi atitudinea ei serioasă o făceau să semene cu o mamă care-şi dăscăleşte copilul – ştiu că eşti bun şi duios, dar te cert, pentru că eşti trist şi descurajat. De ce crezi în fatalitate şi nu în Providenţă? Faci rău. Oare Atotputernicul şi mama ta, nu veghează asupră-ţi? Îţi lipsea un singur lucru; educaţia minţii. Am fost aleasă pentru a ţi-o da, şi atunci, iarna în faţa vetrei, sau vara în peştera ta, sau la umbra acestei fântâni, am discutat, citit şi gândit, ai învăţat repede, tot ceea ce ştiam şi apoi, întrecându-mă, mi-ai arătat ceea ce eu nu cunoşteam încă. Acum, fie că vei rămâne în mijlocul acestei singurătăţi, fie că te vei duce la Viena, vei fi pretutindeni o inteligenţă luminată. Acum te poţi conduce singur şi poţi sfătui şi pe alţii. Nu tulbura, prin îndoielile şi tristeţile tale, bucuria pe care o simt când mă gândesc că am contribuit, cu slabele mele mijloace, la a te face demn de numele pe care-l porţi şi de viitorul pe care-l aştepţi.

— Voi fi fericit, Rosemonde, atât timp cât vei fi aici, întocmai ca florile care cresc atât timp cât soarele străluceşte pe cer.

— Foarte bine, dar acum lasă-mă să iau apa pe care trebuie s-o duc imediat acasă, şi pe urmă, dacă vrei vom revedea împreună istoria Hobenstaufenilor.

— Cred şi eu că vreau, strigă entuziasmat Everard. Rosemonde, îţi promit să nu mă mai gândesc la trecut, dacă rămâi azi cu mine toată ziua.

Şi cei doi prieteni îşi strânseră mâinile surâzând. Apoi, Rosemonde umplu cu apă urciorul cel mic, iar Everard pe cel mare.

Cerul era de un albastru deschis, iar feţele lor se oglindeau pe suprafaţa lucie a apei.

— Lasă-mă să beau, zise Everard. Şi Rosemonde îi dădu să bea.

Sculptorul care i-ar fi putut vedea, care ar fi putut admira atitudinile lor pline de graţie, ar fi găsit cel mai frumos grup ce se poate închipui.

Cu ulciorul pe umăr, Rosemonde se îndepărtă. Cu celălalt în mână şi cu desenul sub braţ, Everard o urmă. Amândoi se îndreptau spre casa maestrului de vânătoare.

Mergând, se uitau adesea unul la altul. Privirea lui Everard era plină de admiraţie şi duioşie, cea ce Rosemondei plină de seriozitate şi bunătate.

XVII.

Descrierea acestei dimineţi ne face să înţelegem care a fost, în timpul acestor trei ani, viaţa celor doi tineri. Duiosul cavaler al Munţilor Taunus şi serioasa pensionară a mănăstirii Sfântului Tei, se dezvoltară amândoi aşa cum le cerea caracterul şi destinul lor. Rosemonde îl învăţase pe Everard, Everard o iubise pe Rosemonde. Singuraticul de altă dată nu mai era singur. Avea în sfârşit cui să împărtăşească sentimentele sale, cui să-i dedice timpul pe care mama sa i-l lăsa liber. Era fericit ascultând-o pe Rosemonde: făcea ceea ce-i spunea ea. O lăsa să fie stăpâna minţii sale. Îi închina totul.

Singurul lucru pe care Everard îl păstra pentru el, fu respectul şi dragostea sa pentru umbra Aldinei.

Încolo, împărtăşea Rosemondei toate secretele sale; dar nu-i pomenea decât anevoie de apariţiile şi sfaturile Aldinei.

Ca şi dragostea cea adevărată, respectul filial îl împiedica pe Everard să trădeze secretul acestui mormânt, închis pentru toţi în afară de el.

De atunci, Everard ducea o existentă dublă, împărţindu-se între dragostea faţă de mama sa şi aceea pentru Rosemonde; dar Aldina nu părea supărată de aceasta.

Când Rosemonde era lângă el, lucra împreună cu ea, căci era fericit s-o poată auzi vorbind. Când ea lipsea, se afunda în pădure şi chema pe mama sa, care-şi lua asupra lui stăpânirea de altădată şi care-i vorbea întotdeauna, fie pentru a-l învăţa ceva, fie pentru a-l face mai bun.

El nu pomenea nimic Rosemondei, despre aceste convorbiri.

Razele slabe ale lunii şi licărirea slabă a stelelor, erau singurii martori; trebuie să spunem însă că mama lui îl plângea şi că, dacă el nu-şi da seama de amărăciunea imputărilor, simţea mila şi compătimirea ei, căci el se întorcea totdeauna din peşteră trist şi gânditor.

Iar când Rosemonde îl întreba care-i cauza necazurilor sale, el nu-i răspundea: începea să plângă şi-i vorbea cu mâhnire de viitorul său întunecat. Atunci nici chiar ea nu putea să-l mai consoleze. În afară de aceasta, el era cu totul supus Rosemondei, a cărei influenţă o suferea zi de zi.

Să mărturisim însă că ea se folosea de această putere cu foarte multă băgare de seamă. Întreprinsese cu voioşie şi terminase cu dragoste educaţia lui Everard; dovedise multă răbdare atunci când trebuia să parcurgă eu el paginile grele de ştiinţă, îi arătase cu multă bunăvoinţă tot ce ştia; istorie, geografie, desen, muzică. Îl învăţase franceza şi engleza, îi vorbise în sfârşit, cu înflăcărare, de literatura ţării sale.

În multe privinţe, el o depăşise, în altele, ea îi era superioară; era foarte impresionant să-l vezi pe acest copil care servise de profesor celuilalt, şi era într-adevăr o minune dibăcia cu care această fată reuşise să facă dintr-un ţăran neştiutor, un bărbat elegant şi învăţat.

Ne-ar fi imposibil de altfel, să povestim evenimentele acestor trei ani. Nimic nu era mai simplu decât existenţa pe

care o duceau Rosemonde şi Everard, existenţă lipsită de evenimente dar bogată în idei.

Să-i urmărim în decursul unei zile şi vom cunoaşte viaţa lor în acest răstimp.

Dis de dimineaţă Everard părăsea castelul, unde se instalase definitiv, şi după ce se ruga la mormântul mamei sale, venea la coliba lui Jonathas.

În vreme ce Rosemonde, ca o bună gospodină deretica prin casă, el învăţa singur; citea lecţiile din ajun, sau le învăţa pe cele noi. Urma masa în familie întotdeauna simplă şi veselă. Veneau apoi orele de lucru: în casă, când timpul era ploios, în luminiş sau la fântână, când era frumos.

Cu toate acestea, lecţiile nu erau rău făcute, deşi se petreceau într-un lan de grâu, iar lecturile nu erau mai puţin pasionate, deşi erau întovărăşite de cântecul păsărilor.

Seara se odihneau sau vorbeau. Iarna se aşezau în faţa focului din vatră, vara, pe banca din prag sau chiar pe iarbă. Iarna, ascultau zgomotul ploilor sau priveau dansul fulgilor de zăpadă, vara contemplau asfinţitul soarelui şi răsăritul stelelor. Apoi, Jonathas şi Rosemonde aveau întotdeauna de istorisit vreo poveste minunată sau vreo legendă încântătoare.

Îndeosebi, maestrul de vânătoare, cel mai bun povestitor de prin părţile locului, nu termina niciodată cu depanarea amintirilor sale. Nu uita nici poveştile de dragoste, care ar fi fost poate periculoase pentru copii, dacă el nu le-ar fi spus cu atâta nevinovăţie şi naivitate.

Atunci când nu se vorbea, Rosemonde se aşeza la clavecin şi cânta cele mai frumoase bucăţi de Glück Haiden, Mozart sau de Beethoven, care tocmai începuse să se facă cunoscut.

Nu s-ar putea descrie efectul pe care aceste melodii îl făceau asupra lui Everard, al cărui spirit era tot atât de profund ca şi muzica.

În timp ce dragostea Rosemondei luneca pe clape, gândurile tânărului visător alergau nestingherite pe câmpiile fără margini ale imaginaţiei.

Am spus că Everard se simţea înconjurat de o armonie sublimă şi că, în tăcerea sa, auzea glasuri cereşti.

De multe ori recunoştea în inspiraţiile maeştrilor muzicii, notele divine ale acestei armonii.

În acele momente, Rosemonde îi apărea, ca şi altă dată Aldina, precedată de sunete serafice şi înconjurată de nimbul melodiei. Ar fi venerat-o atunci ca pe o sfântă, dacă vocea lui Jonathas nu i-ar fi amintit că se află pe pământ şi nu în paradis.

Apoi, cu toate că evenimentele erau foarte rare în viaţa sa, pustnicul nostru credea că în cutare sau cutare sonată sau simfonie se oglindeşte însăşi istoria vieţii sale.

Da, această melodie minunată şi gravă, era fondul trist şi întunecat al existenţei sale, amintirea veşnic prezentă a mamei sale, ameninţarea surdă a unui viitor necunoscut; în timp ce fanteziile vesele şi luminoase – arabescuri de sunete brodate pe canavaua acordurilor monotone.

— Îi reaminteau soarele sclipitor, surâsul fermecător al Rosemodei, câmpiile aurii, pădurile înfrunzite şi lecţiile sale amestecate cu jocuri copilăreşti. Everard asculta şi se desfăta, legănat de capriciile armoniei, până când.

— Ca o bubuitură de tunet în cerul albastru.

— O notă fulgerătoare îi evoca evenimente sinistre.

Când nu se povestea, când nu se făcea muzică, atunci Rosemonde şi Everard cântau cu voce tare. Astfel, într-o seară, fata citi Hamlet.

Everard ascultă în tăcere această dramă sumbră, şi când lectura fu terminată, fără a spune un cuvânt, plecă, covârşit de povara gândurilor.

A doua zi, el împărtăşi Rosemondei impresiile pe care epopeea îndoielii i le lăsase în suflet.

Amândoi vedeau fără încetare o umbră pe lângă ei. Erau tineri, trişti şi foarte slabi. Credeau că au de îndeplinit ceva

înspăimântător şi că nu sunt decât instrumentele unei fatalităţi răuvoitoare.

Everard nu îndrăznea s-o spună, dar lui, ca şi lui Hamlet, îi era frică de viaţă, de speranţă, de siguranţă, dar mai ales de dragoste.

— Este totuşi, zicea Everard gânditor, o mare diferenţă între prinţul Danemarcei şi mine: el cunoştea misiunea destinului său, eu nici nu o bănuiesc măcar. El vede ţinta spre care merge, sau cuţitul cu care trebuie să lovească şi se înspăimântă. Ce ar fi fost dacă întocmai, ca mine, ar fi bâjbâit prin întuneric sau s-ar fi simţit un călău orb?

— Everard, ce spui? Strigă disperată Rosemonde.

— Da, Rosemonde, poate că insuflu teama, dar fiecăruia îi e milă de mine. Cu toate acestea nu sunt nebun. Revelaţiile mele nu mă înşeală. Hamlet era instrumentul unei răzbunări şi eu trebuie să fiu instrumentul unei pedepse. Mama este tristă şi plânge necontenit. Poate nu voi lovi, dar voi fi cauza pentru care Domnul va lovi. N-am venit pe lume pentru altceva, Rosemonde. Sunt oameni mari şi glorioşi, sunt alţii care îndeplinesc lucruri minunate, sunt alţi care schimbă faţa pământului, dar eu nu sunt dintre aceştia. Nu sunt liber ca semenii mei, şi nu voi folosi Creatorului sau Satanei decât pentru a pedepsi pe cineva. Ca o piatră căzută pe marginea drumului, nu sunt bun decât pentru a face ca cineva să cadă în infern, într-acolo mă conduce viaţa, această viaţă pe care tu, Rosemonde, vrei s-o faci folositoare.

Acestea erau, câteodată, tânguirile acestui suflet obidit. Cu mare greutate, surâsul Rosemondei îl liniştea şi-i dădea speranţe.

Datorită îngrijirilor, curajului şi bunătăţii ei, tânăra fată reuşea.

Cine va triumfa în această luptă dintre dragoste şi soartă? Cine va învinge? Speranţele Rosemondei sau influenţele Aldinei? Cea care trăia, sau cea care murise? Numai Dumnezeu ştia!

Cunoaştem acum amănuntele impresionante sau înfricoşătoare, copilăreşti sau sinistre, ale acestor trei ani de viaţă.

Să adăugăm că, dacă noi am pronunţat de mai multe ori cuvântul „dragoste”, cei doi copii nu-l rosteau niciodată. Everard era prea trist, iar Rosemonde prea cinstită pentru aceasta.

Daphnis şi Cloe s-au iubit fără să ştie, fără să şi-o fi mărturisit.

Numai o revelaţie din afară i-ar fi putut lumina.

Trăiau nevinovaţi laolaltă, sub cerul albastru, la umbra copacilor, în casa rustică, totdeauna uniţi, mână în mână, atingându-şi frunţile când citeau aceeaşi carte.

XVIII.

Jonathas avea un suflet cinstit şi naiv. Lipsit de spiritul prevederii, în sufletul său nu se putea încuiba vreo pasiune, iar mintea lui era incapabilă să provoace sau să oprească cursul evenimentelor.

Everard şi Rosemonde îi păreau tot doi copii.

Deşi crescuseră şi se schimbaseră atât, el nu se înşela prea mult; nevinovăţia sufletelor lor îndreptăţea această credinţă.

Ar fi fost într-adevăr frate şi soră – aşa cum obişnuiau să se numească – dacă o prietenie mult mai sinceră nu i-ar fi unit în convorbirile şi jocurile lor. De-i întrebai dacă se iubeau, ţi-ar fi răspuns cu multă nevinovăţie, „da”, ei nu-şi dădeau însă seama de ceea ce se petrecea în sufletele lor. Numai o întâmplare le-ar fi putut dezvălui această taină.

Pentru a grăbi desfăşurarea povestirii lor de dragoste, Atotputernicul le-a hărăzit această întâmplare.

…Într-o zi maestrul de vânătoare, întorcându-se acasă, găsi o scrisoare. Era de la Conrard.

Tovarăşul împăratului care, de trei ani, nu le mai dăduse nici o veste, le vorbea puţin despre el şi le trimetea numai o amintire.

De altfel, spera să vină să-i vadă în curând, căci de multe ori – în timpul glorioaselor campanii – se gândea la familia ce se adăpostea în munţii Taunus.

Le trimitea tuturor cele mai calde urări.

Ei erau singurele rude pe care le mai avea.

În tabără, sau când gornistul suna pornirea la atac, imaginea lor îi trecea pe dinaintea ochilor.

Dar ei oare, ei se gândeau la cel plecat? Jonathas îl pomenea vreodată? Copiii se rugau pentru el? Tânărul Everard, tovarăşul său, era tot atât de sălbatic, de singuratec şi de visător, sau întocmai ca Hypolit, eroul lui Racine s-a domesticit? Iată ceea ce scria Conrad.

— Desigur că păstrăm mereu în mintea şi în sufletele noastre amintirea lui, exclamă Jonathas, înduioşat de citirea acestei misive. Este frumos din partea lui că nu ne-a uitat. Şi acum, la masă, copii. Să bem în sănătatea lui.

Într-adevăr, Jonathas bău în amintirea lui Conrad câteva pahare mai mult ca de obicei; îşi simţi chiar sufletul extaziat şi limba dezlegată.

Era la sfârşitul lui Decembrie. Noaptea se lăsase afară, zăpada cădea în fulgi mari. Un foc vesel ardea în vatră, răspândind o căldură ce te îmbia, tot aşa ca şi vinul, la vorbă.

După ce isprăviră cu cina, Jonathas se cuibări într-un jilţ de piele. Copiii se aşezară în faţa lui, pe o bancă mică din faţa patului. Vorbeau, bineînţeles, despre Conrad. Jonathas, era aproape de aceeaşi vârsta ca şi cumnatul său, pe care-l cunoscuse din copilărie. Povesti despre plimbările sale singuratice, despre gusturile sale serioase şi în sfârşit, despre felul în care el, fiul celei mai strălucite familii din Germania, devenise oaspetele lui Gaspard şi iubitul lui Noemi.

Povestea era prea asemănătoare cu a lor, pentru ca Rosemonde şi Everard să nu asculte cu cea mai mare luare aminte, cele ce le povestea Jonathas.

Odaia nu era luminată decât de flăcările focului numai maestrul de vânătoare, care sta lângă vatră, era luminat; copiii se aflau în umbră.

Fără să ştie de ce, ei se simţeau emoţionaţi şi-şi ţineau răsuflarea ca la apropierea unui mare eveniment.

— Ştiţi, întrebă Jonathas, când mi-am dat seama de iubirea lui Conrad pentru Noemi? Observând că soarta încăpăţânată îi scotea întotdeauna faţă în faţă. Noemi avea o capră pe care o ducea la păscut în livada din marginea pădurii. Ei bine, la orice oră s-ar fi dus şi pe orice potecă ar fi apucat, era sigur că se va întâlni cu Conrad, care se plimba cu puşca pe umăr. Cu un aer indiferent, el o oprea atunci pe Noemi; şi astfel începea convorbirea. Când nu era capra, era o vizită, iar când nu era nici o vizită, era slujba de Duminică, care o silea pe Noemi să iasă din casă şi dragostea care-l conducea pe Conrad pe urmele tinerei fete. Şi, mai adăugă Jonathas, pe vremea aceea eu eram tot atât de tânăr ca şi ei; nu mi-era greu să ghicesc că aceste întâlniri nu se datorau numai întâmplării.

Everard şi Rosemonde se priviră, cu tot întunericul în care se aflau. Şi ei, atraşi ca de un magnet de neînvins, se întâlniră, fără să vrea, de multe ori; nu se vorbiseră; se credeau singuri, gândeau unul la altul, şi deodată într-un luminiş sau pe marginea unei ape, se pomeneau faţă în faţă, veseli amândoi, dar uimiţi de această legătură nevăzută, care-i apropia, fără ca voinţa lor să poată interveni.

— Îmi amintesc, reluă Jonathas, de ziua în care câinele lui Gaspard a omorât pitulicea lui Noemi. Fata plângea cu suspine, căci iubea mult această pasăre care, la primul strigăt al stăpânei sale, venea şi se aşeza pe mâna ei. Conrad nu zise nimic, dar plecă în pădure; reveni seara, cu hainele sfâşiate şi mâinile însângerate, dar aducând lui Noemi, cinci păsări cântătoare, în loc de una, viitorul în locul prezentului. Într-adevăr, reuşise să pătrundă acolo unde nimeni n-ar fi putut ajunge. Lacrimile de tristeţe se schimbară repede în lacrimi de bucurie; dar această

ispravă a lui Conrad se potrivea atât de puţin cu caracterul lui, încât dacă Gaspard ar fi văzut mai bine.

Nici Rosemonde şi nici Everard nu auziră sfârşitul acestei fraze. Mâinile lor se uniră; iar Rosemonde îşi aminti de surpriza pe care i-o făcuse Everard.

Într-o zi, îi desenase pe o bucată de hârtie planul unei grădiniţe de la mânăstire, pe care o cultivase singură şi de care-i părea nespus de rău.

A doua zi, plimbându-se prin grădina tatălui său, Rosemonde, zări ceva ce o făcu să chiuie de bucurie: o grădiniţă asemănătoare cu cea pe care o părăsise la Sfântul Tei.

Într-un colţ, Everard se bucura de fericirea ei. Iar ea era cu atât mai mândră şi-i era cu atât mai recunoscătoare băiatului, cu cât era pentru prima dată că Everard punea mâna pe o sapă sau un hârleţ.

…Povestea pitulicei avea o mare legătură cu cea a grădiniţei; cei doi copii, deşi tulburaţi, erau încântaţi de această asemănare.

Rosemonde strânse mâna lui Everard, ca şi cum ar fi vrut să-i mulţumească încă odată pentru plăcerea pe pare i-o făcuse în acea zi.

Mâinile lor rămaseră unite, iar ei erau fericiţi. Li se părea că ceea ce povestea Jonathas era un vis frumos.

— Erau într-adevăr două suflete foarte nobile, continuă maestrul de vânătoare. Erau nevinovaţi ca doi îngeri. Erau tineri, frumoşi şi se iubeau. Eu eram aproape de aceeaşi vârstă cu ei: şi eu o iubeam atunci pe Wilhelmina, şi de aceea îi înţelegeam, poate chiar mai bine decât se înţelegeau ei înşişi. Într-o zi Noemi se îmbolnăvi. Din fericire, nu era grav. Doctorul îi interzise totuşi să părăsească patul câteva zile. Conrad nu avea de ce să se neliniştească, dar rămânea singur. O mare tristeţe îi cuprinse atunci sufletul. De multe ori îl înlocuiam pe bătrânul Gaspard. De fiecare dată când ieşeam, mă întâlneam cu acest tânăr; mă întrista durerea şi disperarea

lui. Când mă vedea îşi ştergea lacrimile. Nu voia să-mi spună ce-l întrista. „Ce vrei? Îmi răspundea el, de câte ori îl întrebam ce are, eu nu ştiu, nu-mi explic cauza indispoziţiei mele. Orice mă jigneşte, orice mă supără, orice mă face să plâng, dar nu ştiu de ce?” Eu însă, îmi dădeam bine seama care era cauza supărării sale şi i-aş fi putut-o spune, căci, şi eu o iubeam pe Wilhelmina, dar fusesem despărţit de ea.

Dacă umbra ce-i învăluia pe Everard şi Rosemonde n-ar fi fost atât de deasă, s-ar fi putut vedea cât de adâncă fusese asupra lor impresia cuvintelor lui Jonathas.

Cu o lună mai înainte, Rosemonde petrecuse câteva zile la o rudă a tatălui său, din alt sat.

La întoarcere Everard îi povestise ce lungi şi plicticoasa îi păruseră zilele petrecute departe de ea.

Plângea atunci ceasuri întregi, fără să ştie de ce: tânjea de dorul ei.

Doamne, gândiră ei atunci, când eşti atras fără încetare spre cineva, când ţi-ai da fericirea şi viaţa pentru mulţumirea cuiva, când simţi că nu trăieşti decât pentru altcineva, atunci înseamnă că iubeşti. Doamne, Doamne, iată deci misterul pe care-l căutam: este dragostea!

O lume necunoscută se dezvălui celor doi copii, minunaţi, şi poate puţin speriaţi de descoperirea lor. Tremurau de emoţie. Trupurile lor se atinseră, mâinile lor se ţineau strâns: ar fi putut auzi atunci bătăile inimilor, dacă tumultul gândurilor nu le-ar fi acoperit.

Afară, noaptea era liniştită şi senină. Vântul încetase să mai sufle. Luna strălucea pe cer şi trimitea câteva raze în ferestrele cocioabei. Pădurea părea adormită. Everard şi Rosemonde se simţeau înspăimântaţi de tăcerea ce-i înconjura.

— Dar până la urmă, cum s-a înţeles Conrad cu Noemi? Întrebă Everard cu o voce întretăiată de emoţie.

— S-au înţeles fără să-şi spună nimic, răspunse Jonathas. Cei ce se iubesc n-au nevoie de cuvinte pentru a se înţelege. Ei nu se iubeau însă ca alţii. Erau atât de curaţi şi de

nevinovaţi, încât îmi făcea impresia că sunt căsătoriţi, chiar când nu erau; credeam că Domnul i-a unit, înaintea preotului. Şi apoi, au suferit atâta, încât durerea şi moartea i-a învăluit într-un nimb sfânt. Povestea dragostei lor este tot atât de cucernică ca şi vieţile sfinţilor şi ale martirilor. Aveau încredere în mine şi-mi împărtăşeau gândurile lor. Cu câtă duioşie vorbeau unul de altul. Noemi i-a povestit Wilhelminei, care apoi mi-a spus şi mie, cum într-o zi stăteau pe bancă amândoi. Cu mâinile împreunate citeau o carte – cu toate că ei n-au citit cu adevărat, decât o singură carte, aceea a sufletului lor – şi fără să ştie cum, respiraţiile lor nevinovate se amestecară, iar buzele lor se uniră şi atunci şi-au spus, fără cuvinte, ceea ce bănuiţi: că se iubeau.

În timp ce Jonathas, cel cu sufletul naiv şi cu gândul curat, vorbea astfel, Everard şi Rosemonde, cu mâinile unite şi cu sufletele împerecheate, se strângeau unul în altul ascunşi de întunericul nopţii.

Braţul tânărului cuprinse trupul tremurând al Rosemondei, care fascinată, sta acolo fără gând, cu răsuflarea oprită: capetele lor se atinseră, respiraţiile lor se amestecară, buzele lor se uniră. Sărutarea lor, prima lor fericire, nu dură însă mai mult decât scăpărarea unui trăsnet. Speriaţi de ei înşişi, se depărtară grăbiţi.

— Haideţi, copii, zise Jonathas, ca şi cum ar fi vrut să le vină în ajutor. Focul se stinge, e timpul să ne culcăm. Tu, domnule conte, trebuie să te duci la castel, iar tu, Rosemonde, du-te în camera ta.

Vocea puternică a maestrului de vânătoare îi deşteptă din extazul lor pe cei doi copii, făcându-i să cadă din ceruri pe pământ.

Se sculară atunci. Everard şi Rosemonde erau atât de năuciţi, încât trebuiră să se sprijine unul de altul pentru a nu cădea. După câteva cuvinte ei se despărţiră, Jonathas gândindu-se la trecut, Everard şi Rosemonde preocupaţi de viitorul lor.

Ce repede băteau inimile lor, şi ce gâfâită era respiraţia lor. S-ar fi zis că au gonit multă vreme.

Iată cum au înţeles Everard şi Rosemonde ce se petrecea în sufletele lor. Destinul se slujise de povestea dragostei dintre Conrad şi Noemi, pentru a o continua cu nepoţii lor.

Care va fi sfârşitul acestei poveşti?

Am spus: numai Dumnezeu putea să-l ştie.

XIX.

A doua zi, cei doi îndrăgostiţi, căci de acum înainte le putem da acest nume, se întâlniră la peştera lui Everard.

Sufletul băiatului cânta de fericire. Ochii lui străluceau de bucurie; Rosemonde însă, părea mai gânditoare şi mai serioasă ca niciodată.

Nu trebuie să mai spunem că nu dormiseră niciunul nici altul. Everard petrecuse noaptea într-un fel de delir. Era iubit şi iubea.

Ceea ce gândiseră deci împreună, ceea ce făcuseră de când se găseau laolaltă, acea tulburare care-i cuprindea mereu, acele porniri mai puternice decât voinţa lor, toate acestea nu erau decât exprimarea dragostei care-i unea.

O viaţă nouă i se deschidea acum lui Everard: multe amintiri duioase i se lămureau, multe speranţe îi luminau viitorul. Nu va mai fi trist. Şi ce dacă destinul lui părea întunecat? Oare acum nu avea lângă el un altul care să-l poată adăposti?

Pentru Rosemonde însă, veghea fusese plină de nelinişte, nu pentru că sufletul sau curajos cedase unei porniri de neînvins, ci fiindcă nu-şi ierta că ar fi putut să pricinuiască noi suferinţe lui Everard, şi fiindcă i-ar fi dat lui Maximilian un nou prilej de mânie. Aşa răsplătea ea toate binefacerile Aldinei? Căci în cele din urmă, dragostea sa, nevinovată în ochii lui Dumnezeu, era vrednică de dojana în faţa lumii, iar exemplul lui Conrad şi al lui Noemi, care o fascinase mai înainte, o înspăimânta acum. Unde i-a dus dragostea lor sfântă? La exil, la disperare, la moarte. Şi asta cu toate că

Rudolf nu-l ura pe fiul său aşa cum Maximilian îl ura pe Everard.

— Rosemonde, începu Everard, cuvintele îmi lipsesc; lasă-mă totuşi să-ţi spun un singur lucru, o vorbă care îmbrăţişează toată lumea: „Te iubesc” şi încă una care cuprinde tot cerul: „Rosemonde mă iubeşti”.

Si tânărul, privind-o cu atenţie, îngenunche în faţa ei.

— Everard, prietenul meu, fratele meu, zise Rosemonde cu o voce demnă. Ridică-te şi să vorbim frăţeşte aşa cum ne este obiceiul. Nu voi tăgădui niciodată ceea ce ţi-am mărturisit fără vorbe, într-o clipă de uitare; da, te iubesc aşa cum şi tu mă iubeşti.

— O, îngeri ai cerului, o auziţi? Exclamă Everard.

— Da, urmă gânditoare Rosemonde, da, o repet, căci sufletul meu îndrăgeşte farmecul acestor cuvinte, te iubesc aşa după cum Noemi îl iubea pe Conrad; dar gândeşte-te la Conrad şi la Noemi. Ţi-aş da viaţa mea dar din păcate, n-aş putea-o primi pe a ta. Mi-ai spus, Everard, Că prevezi o mare nenorocire în viitorul tău; n-aş putea suporta ca ea să vină de la mine. Aş vrea ca eu să fiu nenorocită, dar n-aş putea admite ca tu să nu fii mulţumit. Cel mai bine ar fi, aşadar, să uităm visul pe care l-am făurit ieri seară.

— Ar trebui atunci, reluă Everard, să uit toată viaţa mea, căci acest vis este suflarea mea, este existenţa mea; de acum înainte nimic nu ne mai poate despărţi. Tu eşti a mea tot aşa după cum eu sunt al tău.

— Cine vorbeşte de despărţire? Zise Rosemonde, care fără îndoială asculta de imboldul unei pasiuni de neînvins. Putem rămâne împreună, Everard, cu condiţia ca să trăim ca şi în trecut, dacă vrei să ştergem din minţile noastre amintirea serii de ieri, dacă consimţi să revenim la liniştea şi nevinovăţia prieteniei noastre, dacă primeşti să fii sprijinul meu şi dacă primeşti ca amintirea mamelor noastră să fie păstrată vie în sufletele noastre. Dacă ai vrea, am putea trăi foarte fericiţi, căci îţi mărturisesc că aş suferi mult dacă ar trebui să ne despărţim. Să ne gândim că viitorul nostru

depinde de voinţa Atotputernicului aşadar, să împlinim cu curaj şi cu resemnare datoria noastră.

— ViitoruL. Da, zise Everard cu amărăciune, să amânăm fericirea noastră, aşa după cum un datornic rău la plată îşi amână datoriile.

— Everard, prietenul meu, răspunse Rosemonde, privind cu tristeţe pe băiat. Pentru ce atâta ironie, pentru ce eşti atât de nedrept? Dispreţuieşti oare acum bucuriile cu care până ieri te mulţumeai? Nu vrei oare ca prietena şi sora ta să fie sfântă pentru tine şi onorată de toţi?

— Da, Rosemonde, trebuie să fii respectată şi onorată de toată lumea, tocmai de aceasta nu trebuie să ne limităm la cuvinte îndoielnice. Ascultă: îmi place azi părăsirea în care am fost lăsat, părăsire care altădată, Dumnezeu şi mama mea o ştiu, m-a făcut să vărs multe lacrimi. Tatăl meu a hotărât că dacă el nu va mai exista pentru mine, nici eu să nu mai exist pentru el; sunt deci liber şi stăpân pe viaţa mea. Ei bine, viaţa mea îţi aparţine; nu ţi-o dau eu, ţi-o dă Domnul care făcându-mă orfan, mă îndreptăţeşte să fac ce vreau cu ea. Primeşte-o, Rosemonde, primeşte-o. Fii soţia mea.

— Din păcate, astfel a vorbit şi Conrad Noemiei. Iar NoemI. Aminteşte-ţi, Everard.

— Noemi a murit pe eşafod. Dar eu, Rosemonde, nu-ţi propun o căsătorie secretă; dimpotrivă va fi o căsătorie făcută la lumina zilei, o căsătorie recunoscută de oameni şi de Dumnezeu, o căsătorie pe care n-aş ascunde-o nici tatălui meu. Cărţile pe care le-am citit, m-au învăţat să cunosc lumea, cu ajutorul lor am ghicit care sunt planurile şi sentimentele contelui Maximilian. Cu siguranţă că m-ar fi blestemat dacă aş fi căutat să mă cultiv, dacă aş fi râvnit la o parte din gloria lui, dacă aş fi îndrăznit să mă arăt la curtea imperială; dar el nu se va supăra niciodată dacă mă închid în singurătate, dacă nu lupt pentru un renume, dacă, după ideile sale strâmte cobor şi fac o mezalianţă. Asta nu-l va supăra câtuşi de puţin, te asigur; dimpotrivă, nu mă va

îndepărta de la această cale, ci mă va îndemna chiar spre ea. Acolo, poate aş atinge ambiţia şi vanitatea sa; dar credemă că va fi mulţumit să scape de mine, prin mine însumi. Din momentul în care voi ridica această barieră dintre noi, de îndată ce nu va mai trebui să răspundă nimănui de mine, când va putea să mă învinovăţească şi să se plângă de mine, atunci, va începe pentru el rolul de martir şi, în sine va fi recunoscător, pentru că i-am prilejuit acest rol. Va putea atunci să se gândească în linişte la soarta lui şi a fratelui meu mai mare. Albert va fi atunci singurul lui copil, eu nu voi mai sta în calea proiectelor sale. Voi fi atunci un copil răzvrătit, care ca şi Conrad de Eppstein s-a căsătorit cu o ţărancă şi pe care tatăl său l-a renegat pe deplin drept. Ca şi pe Conrad, lumea mă va uita; nu vom mai fi siliţi atunci să fugim şi nimic nu ne va mai sili să ne schimbăm viaţa şi să renunţăm la fericire. Maximilian se află la Viena, şi, după scrisoarea pe care mi-a trimis-o, nu va mai părăsi niciodată capitala iar noi, Rosemonde, vom putea locui în casa tatălui tău, singuri şi neştiuţi de nimeni, adică liniştiţi şi fericiţi. Poţi primi, Rosemonde; nu moştenitorul bogatei case de Eppstein te ia în căsătorie, ci un proscris, sărac şi nefericit, căruia îi dai speranţă, bucurie şi dragoste. Nu vrei să-mi arăţi această recunoştinţă? Oare căsătoria noastră nu va fi un adevărat rai şi oare tu, Rosemonde ai avea curajul să respingi acest rai?

— Everard, Everard, răspunse Rosemonde, nu mă ispiti. Da, tu îmi oferi cerul, dar noi suntem pe pământ. Eşti copil, dacă năzuieşti la o fericire absolută, tot aşa după cum erai netrebnic atunci când îţi preziceai un viitor întunecat. Visătorule, oare nu ştii că, aici jos, n-ai dreptul să visezi? Tot ce ai de făcut este să aştepţi.

— Rosemonde, nu mă nelinişti, cred că numai tu poţi îndepărta nenorocirea care mă urmăreşte. Printr-un singur semn, întocmai ca o zână fermecătoare, ai putea goni îndoielile şi iluziile mele. Dacă mă respingi, dimpotrivă, voi

crede că nu vrei să împărţi cu mine suferinţele destinului meu.

— Să nu zici şi să nu crezi asta, nu mi-e frică decât că aş putea provoca aceste nenorociri.

— Bine, atunci, Rosemonde, vei fi soţia mea. Vie şi moartea acum, ce însemnătate mai are? O zi de fericire împreună cu tine, e totul pentru mine.

Tânărul vorbea cu atâta înflăcărare încât, ca şi seara, Rosemonde se simţi fascinată. Ea se aşează pe o piatră, el îngenunche.

Privea în jurul ei şi admira frumuseţea acestor locuri, martori ai atâtor ore fericite, petrecute împreună cu Everard. În sufletul ei simţea o bucurie îngerească, şi ea, ea nevinovata, căzu pradă unor emoţii periculoase.

Apoi, chiar liniştea ce o înconjura, o tulbura şi o seducea.

Dar tocmai noutatea acestor senzaţii o deşteptă din visele sale.

Trecându-şi mâna peste frunte, ca pentru a îndepărta gândurile ce o stăpâneau, se ridică şi cu un gest hotărât, îi porunci şi lui Everard să se ridice şi el. Apoi, în picioare, în faţa iubitului său, zise cu o voce liniştită, dar hotărâtă:

— Frate, să nu fim slabi, să nu visăm lucruri deşarte. Oare trebuie într-o clipă de uitare, să legăm, nu sufletele noastre, căci ele sunt de mult unite, ci vieţile noastre? Curaj şi sânge rece; să ne gândim în linişte la viitorul pe care Atotputernicul ni l-a făurit şi la viaţa pe care trebuie s-o urmăm.

— Dacă te gândeşti, răspunse Everard, înseamnă că nu mă iubeşti.

— Te iubesc cu sfinţenie, Everard; când mă gândesc la tine, o simţire duioasă şi îmbătătoare pune stăpânire pe sufletul meu, dar trebuie să-ţi spun că dragostea mea e pură, maternă.

— Nu mă iubeşti, nu mă iubeşti, repetă Everard.

— Ascultă, zise fata, mi se pare că nu te iubesc cu aceeaşi dragoste cu care mă iubeşti tu. Te iubesc în felul meu,

totuşi, pot să-ţi mărturisesc un lucru, la care m-am gândit mult azi noapte: îţi jur, Everard, că dacă nu voi fi a ta, nu voi fi decât a lui Dumnezeu, căci n-aş putea să-mi leg viaţa, pe această lume, de altcineva. Aş fi foarte fericită să ştiu că prin aceasta te-ai liniştit puţin.

— Mă încântă azi, dar este oare îndeajuns şi pentru mâine?

— Mâine ca şi azi, Everard, viaţa mea îţi aparţine; să lăsăm însă dragostei noastre ocazia şi timpul suferinţei, căci dacă n-am supune bucuria noastră la vreo încercare, soarta s-ar răzbuna. Nu-ţi cer nimic mai mult decât răbdare. Poate că greşesc dându-ţi o speranţă vagă, poate că greşesc negândindu-mă îndeajuns, dar nu pot renunţa la toată fericirea dorită. O Doamne, o contesă Aldina, iartă-mă.

— Rosemonde, nu numai ca mama mea te iartă, dar chiar prin fiul ei, ea îţi mulţumeşte, căci tu vei schimba tristeţea vieţii mele în veselie. În numele ei, Rosemonde, primeşte acest inel pe care-l purta atunci când nu era căsătorită încă, şi deoarece tu-mi dai speranţe pentru viitor, fie ca acest dar să fie semnul logodnei noastre.

— Everard, o doreşti?

— Te rog, te implor.

— Iată atunci condiţiunile mele, reluă Rosemonde.

— Le ascult.

— Dacă mă logodesc cu tine, tu rămâi totuşi liber şi poţi face ce vrei. Păstrând amintirea acestei dimineţi încântătoare, nu vom mai vorbi niciodată de ea. Vom deveni iarăşi frate şi soră, vom relua lecţiile şi convorbirile noastre liniştite. Niciodată nu vom mai rosti cuvântul „dragoste” şi vom aştepta cu răbdare schimbările timpului şi ale sorţii.

— Oare această încercare dureroasă nu va avea un sfârşit?

— Peste doi ani, când vom împlini amândoi 20 de ani, vei împărtăşi contelui Maximilian dorinţele tale, şi atunci ne vom hotărî.

— Doi ani.

— Trebuie, zise Rosemonde. Everard, pune-mi inelul în deget. De azi sunt logodnica ta în sufletul meu, dar din acest moment redevin sora ta, în cuvintele mele.

— Iubită Rosemonde.

— Everard, povesteşte-mi sfârşitul lui „Hamlet”.

Se înţelege că lecţia fu în acea zi, cu toată hotărârea lor, întreruptă de jocurile lor nevinovate.

Când se despărţiră însă, rămaseră credincioşi legământului lor.

XX.

Rosemonde era fericită; credea, sărmana copilă, că a câştigat totul, câştigând timp. Şi pentru că reuşise să-şi îndeplinească datoria, nerenunţând la dragoste, pentru că îşi împăcase pasiunea fără să nesocotească vocea conştiinţei, era mulţumită de ea însăşi şi credea că şi Aldina şi Atotputernicul erau mulţumiţi.

— Doi ani este mult, îşi zicea ea, cu siguranţă că Everard nu mă va mai iubi. Totuşi îl voi scăpa de orice remuşcare. Între timp va rămâne lângă mine, şi dacă peste doi ani mă va mai iubi. Dar mi-eşti martor, Doamne, eu sunt sigură că nu mă va mai iubi.

Everard o părăsi pe Rosemonde foarte fericit şi bucuros.

— Doi ani, nu este prea mult, îşi zicea el, că o! O voi vedea zilnic; în aceşti doi ani o voi convinge de dragostea mea. Nu cred că m-am înşelat asupra hotărârilor tatălui meu. De altfel, îl voi pune la încercare; Dumnezeu să mă ierte de îndrăzneala pe care o vei avea; voi căuta să-l neliniştesc în privinţa proiectelor mele şi-l voi face să creadă că am mari ambiţii. Va fi mulţumit atunci când va găsi în locul unor dorinţe legitime care l-ar nelinişti, o dragoste care-l va potoli; mă va învinovăţi, dar mă va lăsa să fac ce vreau, căci Resemonde, prea mândră ca să mă iubească, dacă sunt nobil şi puternic, este prea credincioasă ca să mă părăsească atunci când voi fi singur şi părăsit. Da, chiar azi voi scrie tatălui meu şi-l voi nelinişti prin câteva fraze bine ticluite. Să recitesc mai întâi scrisoarea pe care a trimis-o

lui Jonathas şi prin care spune că dacă voi renunţa la drepturile mele, va renunţa şi el la autoritatea lui.

Everard ascunsese această scrisoae în camera lui de la casteiFăcând planul celor ce va scrie, cu paşi înceţi şi cu capul plecat se îndreptă într-acolo. Când ajunse la porţile castelului, scrisoarea era ticluită în gând.

— Da, îşi zicea el, în acest sens trebuie să-i scriu. Succesul meu este aproape sigur, şi pentru că tatăl meu mi-a promis că nu mai vine niciodată la Eppstein trebuie să recurg la ajutorul unei misive.

Vorbindu-şi astfel, cu sufletul plin de bucurie, Everard intră pe poarta castelului. Deodată, ridicându-şi capul, el zări statura înalta a contelui Maximilian; îmbrăcat în haine negre.

Tatăl şi fiul, fură cuprinşi de aceeaşi emoţie.

Contele Maximilian de Eppstein, aparţinea acelei rase de politicieni vicleni, care priveau linia dreaptă ca drumul cel mai lung între două puncte.

Dacă cineva ar fi observat intonaţia glasului lui Maximilian când acesta îl întâmpină pe Everard, ar fi presimţit că diplomatul, prin întrebările sale, urmărea un scop ascuns. Se vedea că, înainte de a rosti acel cuvânt misterios al cărui secret îl păstra încă atât de bine, contele voia să-l sondeze pe fiul său.

— Contele de Eppstein, murmură Everard uimit.

— Spune-mi tată şi îmbrăţişează-mă, răspunse Maximilian.

Everard şovăia.

— Mă grăbeam să te văd, reluă contele, de aceea am venit de Ia Viena numai în patru zile.

— Aţi venit să mă vedeţi, domnule? Bâigui Everard.

— Gândeşte-te, fiule, că nu te-am văzut de trei ani, timp în care grijile politicii m-au reţinut la Viena. Trebuie să-ţi mărturisesc, Everard, sunt foarte plăcut surprins: am lăsat un copil, şi găsesc un bărbat. Ai un aer viteaz şi fermecător care mă încântă, şi văzându-te atât de schimbat, mă simt mândru şi fericit.

— Domnule, dacă v-aş putea crede, eu însumi aş fi mândru şi fericit.

Everard nu-şi putea reveni din uimirea lui: oare tot contele Maximilian, altă dată atât de crud, îi vorbea acum cu atâta duioşie şi bunătate? Cu toată naivitatea sufletului său, Everard îşi dădu seama că i se întindea o cursă. La rândul său, Maximilian ghicea gândurile lui Everard.

După trei ani, era ciudată această întrevedere, dintre tată şi fiu, căci îmbrăţişându-se ei se bănuiau şi rostind cuvinte drăgăstoase, îşi supravegheau privirile şi mişcările.

— Da, Everard; reluă contele, nici nu-ţi poţi închipui cu câtă bucurie mă apropiam de Eppstein, unde aveam să întâlnesc un fiu pe care l-am nesocotit puţin şi pe care l-am părăsit; dar care-mi va ierta, această neglijenţă, când va fi aflat de toate grijile mele. Everard, în singurătatea ta, pe care azi o deplâng amarnic, lumina cărţilor, şi cunoştinţele lumii n-au putut ajunge; dar pentru un suflet mărinimos, cum este desigur al tău, educaţia nu vine niciodată prea târziu. Iată savantul profesor Blazius pe care l-am adus de la Viena pentru a te ridica la gradul de instrucţiune care-ţi este trebuitor.

În acest moment, Everard, văzu îndreptându-se spre el un om uscăţiv şi înalt. Salutându-l pe Everard, el rosti câteva cuvinte, din care viitorul elev nu înţelesese decât „domnule” şi „credinţă”.

„Cu siguranţă, gândi Everard – temenele profesorului ca şi mângâielile tatălui mă conving – că vor să ştie dacă n-am devenit periculos şi dacă am rămas acelaşi copil neştiutor de odinioară. E vremea să neliniştesc sufletele lor bănuitoare şi să le arăt că pot, la nevoie, să dejoc planurile lor.

— Tată, răspunse Everard, îţi sunt recunoscător.

— Ţie şi domnului profesor – că mi-aţi adus acea ştiinţă de care sunt atât de lacom, cu atât mai mult cu cât până acum n-am gustat decât foarte puţin din frumuseţile ei.

— Din păcate, iată o imputare pe care mi-o poţi face, dar.

— Şi întorcându-se spre profesor.

— Domnule Blazius, se poate îndrepta, nu-i aşa?

— Fără nici o îndoială, domnule, îmi place mai mult să am de-a face cu o minte necoaptă şi neştiutoare, decât cu o inteligenţă înşelată de doctrine şi principii greşite; vom avea totul de făcut şi nimic de desfăcut, şi asta este foarte mult.

— Vă mulţumesc pentru speranţe, zise contele.

— Şi eu, adăugă Everard, al cărui spirit cavaleresc se indigna de comedia la care credea că ia parte. Tânărului îi plăcea să amestece ironia sa, falsităţii lor.

— Vom lua, răspunse doctorul, toate lucrurile de la început: istorie, limbi străine, ştiinţe şi filosofie.

— Ca să nu pierdem timpul, se adresă Everard profesorului, urmărind pe faţa contelui efectul cuvintelor sale, vom lăsa la o parte începuturile, pe care cred că le stăpânesc destul de bine, şi vom pătrunde în miezul chestiunilor. În ceea ce priveşte istoria, nu cred că mă puteţi învăţa mare lucru, dar voi fi foarte fericit să discut cu un om atât de luminat ca dumneavoastră asupra filosofiei evenimentelor. Sunteţi, ca şi mine, de partea lui Herder sau admiraţi pe Bossuet?

Contele şi profesorul se priviră miraţi.

— Cât despre limbi, reluă Everard, ştiu destul de bine franţuzeşte şi englezeşte, ca să-l pot explica pe Moliere şi pe Shakespeare. Dar dacă dumneata ai vrea să mă faci să înţeleg mai bine gândirea lor, vei avea în mine un elev – dacă nu prea inteligent – cel puţin foarte sârguincios.

Maximilian şi Blazius nu-şi puteau reveni din uimirea lor.

— Everard, strigă contele, cine oare, în singurătatea ta, te-a învăţat atâtea lucruri?

— Chiar această singurătate, răspunse Everard, care simţea că acum trebuia să fie mai prudent ca oricând. Duceam în pădure cărţile din bibliotecă, gramatică, cronici, tratate de matematici – şi nu le părăseam decât după ce le înţelegeam; apoi gândeam mult asupra celor citite. Mi-a

fost greu; ştiinţele pozitive mai ales, mi-au dat mult de furcă, dar prin răbdare şi curaj am învins toate greutăţile. Într-o zi, spre bucuria mea, am găsit programul oficial al şcolilor de stat şi atunci mi-am dat seama că mă pot prezenta la Universitate sau la şcoala de Ofiţeri, ba chiar dacă m-aş prezenta la curtea împăratului, n-ai avea de ce să te ruşinezi de mine.

— E oare cu putinţă? Dar, profesorule, asta-i minune! Exclamă Maximilian. Vino sus şi examinează-l, căci eu nu pot crede. Vino şi tu fiul meu, vino.

Intrară în sufragerie, care se afla în drumul lor.

Acolo, profesorul Blazius supuse la un examen pe pretinsul şcolar; dar curând îşi dădu seama că nu trebuie să meargă prea departe, căci desigur în multe privinţe elevul era mai învăţat decât profesorul. Curiozitatea şi aplicaţia lui Everard depăşiseră în multe direcţii pe aceea a Rosemondei. Acum, băiatul se mândrea, că putea uimi prin ştiinţa lui pe profesor şi pe tată.

— Este o minune, zise el în sfârşit contelui, este o minune pentru care trebuie să mulţumim cerului.

— Şi eu, şi eu mă bucur atât la aflarea acestei veşti, încât am uitat pentru moment doliul sufletului meu. Da, dragă Everard, acum îţi pot spune şi ţie această tristă veste, pe care nu voiam să ţi-o împărtăşesc mai înainte de a te vedea demn de tine însuţi şi de strămoşii tăi. Fratele tău mai mare, sărmanul Albert, este.

— Ce? Întrebă Everard cu nelinişte.

— A murit, Everard. A fost doborât în chip fulgerător, numai în trei zile, de o boală necruţătoare. La vârsta de 21 de ani. Ucis tocmai acum când un viitor atât de frumos, un viitor pregătit de mâinile mele şi de talentele sale i se deschidea în cale. Era atât de dibaci, atât de deştept, ştia să se poarte atât de bine la curte, dejuca cu atâta pricepere intrigile cele mai criminale, pătrundea atât de bine planurile duşmanului, încât nu se putea ca laurii fericirii să

nu-l aştepte. Şi domnul mi l-a luat. Everard, mă înţelegi? Mi l-a luat.

Atotputernicul mi-a lăsat totuşi o mângâiere, căci mi-a mai rămas un fiu, tot atât de vrednic ca şi Albert, de dragostea mea şi de favoarea împăratului. Vei fi urmaşul fratelui tău; iată-te cel mai mare şi singurul moştenitor al Eppsteinilor. Ştii care ţi-e datoria? O viaţă nouă începe pentru tine; să uităm trecutul, şi să nu privim decât spre viitor. Fii sigur, de acum înainte, de dragostea şi de proteguirea tatălui tău. Am făcut planuri care-ţi vor reda tot ceea ce ai pierdut.

Everard păli la auzul acestor cuvinte: îşi închipuia ce schimbare se va petrece în viaţa sa.

Cu toată lupta sa interioară însă, faţa lui rămase senină.

— Everard, urmă contele, de azi înainte eşti ofiţer în slujba Austriei. Iată brevetul tău de numire.

Contele se îndreptă spre un scaun, pe care se afla o sabie, o luă şi o întinse fiului său.

— Iată sabia ta, adăugă contele. Nu ar fi trebuit să-ţi fac aceste daruri decât paste şase luni; dar pentru că le meriţi de pe acum, primeşte-le din mâna mea. Crede-mă însă, Everard, favorurile împăratului nu se vor opri aici. Dar despre acestea, vom mai vorbi altădată. Amintirile pe care vederea ta mi le-a evocat, regretele morţii lui Albert, fericirea pe care am resimţit-o văzându-te la nivelul năzuinţelor mele, toate aceste emoţii, bune sau dureroase, m-au obosit. Acum te las să stai de vorbă cu profesorul Blazius. Te voi vedea înainte de căderea serii; atunci îţi voi împărtăşi planurile mele, şi vei vedea că-ţi vor fi pe plac. Până atunci, gândeşte-te cu mândrie la destinul ce te aşteaptă la curtea din Viena, unde vei merge cu mine peste câteva zile.

Apoi, contele îmbrăţişând pe Everard uimit, şi salutându-l pe Blasius, ieşi.

— În câteva zile la Viena, repetă Everard, zdrobit de emoţie şi privind întristat brevetul şi sabia sa. Doamne, Doamne, ce va zice ea?

Şi cu toate strigătele lui Blasius, el o luă la fugă.

— Nu uitaţi, îi strigă profesorul, că tatăl dumneavoastră vă aşteaptă la masă.

Everard, ajunse cât ai clipi din ochi la colibă. Rosemonde se plimba în grădiniţa pe care i-o aranjase el. Palid şi gâfâind apăru în faţa ei, ţinând încă în mână sabia şi brevetul.

— Ce ai, Everard? Întrebă Rosemonde.

— Ce am, ce am? Contele s-a întors şi ca întotdeauna a adus nenorocirea cu el.

— Ce vrei să spui, Everard?

— Iată, iată, strigă tânărul.

— Ce-i asta?

— Nu ghiceşti?

— Nu.

— Fratele meu Albert a murit; sunt cel mai vârstnic urmaş al familiei şi tatăl meu, care mi-a adus acest brevet şi această sabie, vrea să mă ia la Viena.

Rosemonde păli; totuşi un surâs trist îi înflori pe buze.

— Ia-mă de braţ, Everard, şi hai în casă.

Cei doi tineri intrară în colibă. Rosemonde se lăsă într-un fotoliu, iar Everard zvârli brevetul sub masă şi puse sabia într-un colţ.

— Ei, Everard, începu fata, nu ţi-am spus oare azi dimineaţă că trebuie să ţii seamă şi de partea fatalităţii? Numai că ea a venit mai repede decât mă aşteptam.

— Ce-mi pasă, Rosemonde, crezi că voi pleca?

— Fără îndoială.

— Nu te voi părăsi niciodată, am jurat.

— N-ai jurat de loc, căci atunci ar fi însemnat să nu asculţi pe tatăl tău, ceea ce nu ai dreptul să faci.

— Contele mă părăsise, mi-a scris-o el singur, eu nu mai eram fiul lui, iar el nu mai era tatăl meu.

— Un gând mârşav l-a depărtat de tine, un gând bun îl apropie. Atotputernicul n-a dorit această despărţire dintre tată şi fiu. Îl vei asculta, te vei duce la Viena.

— Niciodată, ţi-am spus.
— Atunci mă voi reîntoarce la mănăstirea Sfântul Tei, căci, fără îndoială, nu vreau să fiu părtaşa neascultării tale.
— Rosemonde, nu mă iubeşti.
— Dimpotrivă, Everard, tocmai pentru că te iubesc, vreau să-l asculţi pe tatăl tău. Unii oameni au datorii chiar din ziua naşterii lor. Atât timp cât aveai un frate mai mare, atât timp cât altul răspundea de gloria şi de numele Eppsteinilor, puteai rămâne un necunoscut. Acum, dacă ai refuza această moştenire, ai comite o crimă faţă de strămoşii şi de urmaşii tăi. Cariera armelor pe care ţi-a propus-o tatăl tău, e frumoasă şi onorabilă. Vei pleca deci.
— Rosemonde, Rosemonde, se crudă eşti!
— Nu, Everard, îţi vorbesc însă ca şi când n-aş fi existat, căci în faţa unor asemenea interese, o fată ca mine trebuie.
— Bine, Rosemonde, dar jură-mi un lucru.
— Care?
— Dacă nu voi putea să conving pe tatăl meu să nu mă ducă la Viena, dacă voi fi obligat să mă dedic acestei cariere a armelor, unde nu voi aduce decât dezgust pentru viaţă şi dispreţ pentru moarte, dacă în sfârşit, ajung liber, stăpân pe mine însumi, jură-mi Rosemonde, că vei îndeplini ceea ce mi-ai promis azi dimineaţă: vei fi a mea.
— Am jurat, Everard, că nu voi fi decât a ta, sau a lui Dumnezeu, ţi-o jur încă o dată, şi-mi voi respecta jurământul.
— Şi eu, ascultă bine, Rosemonde, jur pe mormântul mamei mele că nu mă voi căsători decât cu tine.
— Everard, Everard, strigă fata speriată.
— Jurământul e făcut, Rosemonde, nu-l voi călca:; a mea sau a lui Dumnezeu, al tău sau al nimănui.
— Jurămintele sunt groaznice, Everard.
— Pentru sperjuri, da, dar nu şi pentru cei ce vor să le respecte.
— Ascultă, Everard, pentru a te dezlega de jurământul tău, n-ai nevoie să vii până la mine, eşti dezlegat de pe

acum.

— Bine, Rosemonde. Iată clopotul care mă cheamă la masă. Pe mâine.

Şi Everard plecă, lăsând pe Rosemonde înspăimântată de hotărârea iubitului ei.

XXI.

După cină, în timpul căreia contele se arătase faţa de fiul său şi mai drăgăstos decât la sosire, Maximilian îl invită pe Everard în camera sa. Tânărul, cu mintea tulburată şi cu inima palpitând, îşi urmă tatăl.

Când ajunseră în camera roşie, Maximilian îi oferi lui Everard un fotoliu, pe care acesta se aşeză. El se plimba nervos prin odaie, aruncând din când în când câte o privire băiatului care simţise atât de puţin dragostea lui de tată.

Aproape intimidat de fruntea lui senină şi de privirea sa pătrunzătoare, contele îşi căuta cuvintele, neştiind cum să înceapă; în cele din urmă se hotărî să ia un ton dojenitor şi o atitudine gravă, ca aceea pe care o întrebuinţa cu succes în relaţiile sale diplomatice.

— Everard, zise el, aşezându-se în faţa fiului său, dă-mi voie să-ţi vorbesc, nu ca un tată, ci ca un bărbat de stat, cu alte cuvinte, ca un om care e însărcinat cu destinele marelui nostru imperiu. Everard, vei cârmui şi tu într-o zi – pentru că fratele tău ţi-a cedat locul lui – popoarele şi ideile; primind însă această glorioasă, dar periculoasă misiune, trebuie să cunoşti datoriile pe care ţi le impune. Trebuie, ca să poţi conduce, cu dreptate.

— Aşa după cum Dumnezeu călăuzeşte paşii întregului univers – naţiunea de al cărui destin eşti răspunzător, să te desparţi de pasiuni şi de personalitate, de dorinţe şi de mândrie; să nu trăieşti pentru tine, ci pentru toţi, să fii superior convenţiilor sociale, sistemelor sau prejudecăţilor, să nesocoteşti lucrurile omeneşti şi să te ridici deasupra binelui sau răului.

Mulţumit cu această introducere, contele făcu o pauză, pentru a observa efectul pe care aceste cuvinte îl avea

asupra lui Everard. Băiatul părea atent, dar nu încântat; atitudinea lui trăda tot atât de bine plictiseala ca şi respectul.

— Cu siguranţă, Everard, întrebă contele, neliniştit de tăcerea fiului său, că te-ai şi gândit la toate aceste lucruri şi că îmi dai dreptate.

— Sunt de aceeaşi părere, tată, şi admir din tot sufletul pe cei ce-şi înţeleg atât de bine funcţia lor. Dar cred, şi cu siguranţă că şi tu îmi împărtăşeşti credinţa, că sacrificând talentele şi dorinţele tale, trebuie să-ţi păstrezi drepturile conştiinţei şi că renunţând la mândrie, trebuie să-ţi păstrezi neatinsă demnitatea.

— Vorbe goale, reluă contele, vorbe goale, de netemeinicia cărora îţi vei da şi tu în curând seama.

— Nu ştiu dacă cuvintele virtute şi cinste sunt pentru unii vorbe goale, dar pentru mine – aici în singurătatea mea – sunt lucruri la care ţin ca şi la viaţa mea, poate mai mult chiar. Dă-mi voie să-ţi spun, mi se pare că speratele pe care ţi le-ai pus în mine nu sunt tocmai întemeiate. În definitiv nu sunt decât un ţăran, copilul sălbatic al acestor păduri şi munţi, şi-mi va fi foarte greu să mă obişnuiesc cu cerinţele curţii. Aş putea – fără ruşine – să apar pentru un moment în lume, dar îmi pare un lucru imposibil să mă conduc fără a face stângăcii. Mă cunosc, şi de azi dimineaţă, de când eşti aici, mă gândesc la toate astea. Obişnuit cu aerul pădurilor, mă voi înăbuşi între zidurile oraşului; învăţat cu adevărul şi libertatea, voi muri în mijlocul intrigilor şi convenienţelor. Voi arăta indignările mele, mă voi revolta şi în felul acesta eu voi fi pierdut, iar tu, cu siguranţă compromis. Te rog, tată, renunţă la aceste proiecte şi – pentru că nu este vorba decât de fericirea mea – lasă-mă aci, în mijlocul pădurilor şi livezilor mele şi du-te singur la Viena.

— Nu este vorba numai de fericirea ta, răspunse contele cu o voce aspră, căci – înăbuşindu-şi mânia care începea să clocotească în el – mai avem în vedere şi gloria şi soarta acestei case al cărui singur moştenitor, din nenorocire, ai

rămas tu. Şi eu, odinioară aş fi preferat să vânez pe domeniile mele, decât să mă înham la jugul politicii, dar nu degeaba sunt un Eppstein. Tatăl meu m-a învăţat să pun frâu dorinţelor mele; azi îi mulţumesc, tot aşa după cum mai târziu îmi vei mulţumi şi tu. Am fost altă dată, tot atât de iute şi de nerăbdător, pe cât de liniştit şi de răbdător mă vezi azi, dar am ştiut să-mi înving pasiunile. Cu toate acestea, Everard, nu ar trebui să mi te opui prea mult şi nici să pui răbdarea mea la încercare, mai ales că eu mă consider judecător suprem al acestei familii; de multe ori pornirile cele mai vechi se deşteaptă, şi să nu uiţi că mânia mea e înfricoşătoare.

Furtuna începea; vocea contelui era din ce în ce mai tăioasă. Vorbea totuşi cu linişte.

— De altfel cred, Everard, că nu va fi nevoie să recurg la ameninţări. Vei asculta de sfaturile mele părinteşti. Nu am nevoie să-ţi spun decât un singur cuvânt pentru a-ţi dovedi că am dreptate: Everard, copilul meu, am nevoie de tine.

— Ce? Strigă băiatul impresionat în naivitatea sufletului său şi mişcat de bunăvoinţa cu care contele pronunţase aceste cuvinte. Cum, tată, ai putea să ai nevoie de mine?

Maximilian observă buna impresie pe care cuvintele sale o făcuseră asupra lui Everard, şi se hotărî să profite de ea.

— Adică, reluă contele luând mâinile fiului său, vreau să spun că-mi eşti necesar. Nici nu ştii ce înseamnă viaţa de curte şi nu-ţi poţi da seama de intrigile care se ţes îndărătul tău. Ei bine, acum două luni una din aceste intrigi era să mă piardă. Dragostea şi devotamentul fratelui tău erau să mă scape, când. Domnul mi l-a răpit. Atunci, Everard, eu care te-am uitat, mi-am adus aminte de tine şi am venit.

— Spune-mi, tată, spune-mi, exclamă Everard şi voi face ceea ce ar fi făcut şi Albert.

— Da, o vei face, Everard, răspunse Maximilian căci înţelegi că oamenii chemaţi prin naşterea lor în fruntea statului, trebuie să plătească această glorie printr-o abnegaţie completă şi că nu pot obţine demnităţi decât în

multe sacrificii şi grele încercări. Pregătirea pentru aceste onoruri este foarte grea, Everard; trebuie să-ţi câştigi titlurile prin multă bunăvoinţă, prin nopţi nedormite, prin zile fără odihnă. De multe ori, prinţii şi miniştrii, pentru a ne pune la încercare, ne impun sarcini foarte grele. Scopul este însă atât de frumos şi de măreţ, încât uităm greutăţile semănate în calea noastră.

De astă dată, diplomatul greşise efectiv. Everard îşi câştigase sângele rece, acum el căuta un mijloc de a refuza oferta contelui.

Acesta, crezând că fiul său este atent, continuă:

— Ei bine fiule, în timp ce atâtea obstacole se pun în calea acestor ambiţioşi, tu jucându-te şi dormind ai ajuns la un punct pe care alţii, după douăzeci de ani de trudă zadarnică, nu l-ar fi putut atinge. Pentru tine, totul depinde de o simplă formalitate, de un act neînsemnat. Nu este vorba decât să te însori.

— Să mă însor? Strigă Everard, să mă însor! Ce spui, tată?

— Da, înţeleg că eşti tânăr, dar n-are nici o importanţă. Haide, ascultă-mă până la capăt. Dacă vrei, te vei mira apoi. Dar căsătoria pe care ţi-o propun va face fericirea ta, poţi să fii încredinţat. Când fratele tău a murit, era tocmai pe punctul de a contracta această căsătorie pe care ţi-o propun. Pe urmă, m-am gândit la tine, căci vezi tu, această unire este un viitor minunat, o fericire neaşteptată, o cale deschisă care te va conduce lângă tron, ba cred chiar, pe tron.

— Tată, nu acesta era idealul meu.

— Dar ce, Everard, acest vis pe care tu îl dispreţuieşti, a fost idealul curţii întregi. Cei mai străluciţi nobili s-au silit să obţină mâna acestei B. Dar toţi au înţeles că trebuiau să se dea în lături înaintea numelui de Eppstein, şi atunci au părăsit lupta.

— Şi cine este această ducesă B. De care n-am auzit vorbindu-se niciodată şi care vrea să se mărite eu moştenitorul celei mai vestite case din Germania?

— Ducesa B. Everard, este totul şi nimic, este o femeie fără nume, deoarece i s-a creat un ducat, dar ea este adevărata împărătească. Înţelegi, Everard, ce putere va avea acela care va avea norocul să devină soţul ducesei?

— Nu, tată, nu înţeleg prea bine.

— Cum? Nu înţelegi că pentru a salva aparenţele această femeie trebuie să fie căsătorită? Soţul ei va putea dori şi da orice. Mărirea sa şi a familiei sale va fi o necesitate de stat. Priveşte lucrurile prin această prismă, şi răspunde-mi dacă nu te ispiteşte.

— Domnule, la ce trebuie să răspund? Întrebă Everard?

— La propunerea mea.

— Ce propunere?

— Ei drăcie, la această propunere de căsătorie!

— Sunt uimit că dumneata, conte de Eppstein, propui fiului dumitale. Dar iartă-mă, tată, mă pui la încercare, sau îţi baţi joc de mine? Nu e aşa că n-ai vorbit serios?

— Everard, Everard, zise contele scrâşnind din dinţi.

— Nu, tată, reluă Everard fără să fi auzit pe tatăl său, nu, nu, te cred. Iubeşti titlurile şi onorurile mai mult decât gloria; aceasta îmi pare destul de curios, totuşi mai înţeleg. Dar să te serveşti de străbunii tăi, să vinzi numele pe care-l vor purta nepoţii tăi, este o ruşine pe care n-o pot înţelege şi nu cred că dumneata Maximilian de Eppstein, îmi poţi cere un astfel de lucru. Admit să mă împingi la a fi ambiţios, dar nu voi fi niciodată un netrebnic.

— Mizerabile, strigă contele pălind de furie.

— Mizerabil, nu. Dar nebun că am putut să mă înşel asupra intenţiilor dumitale. Iartă-mă, ce vrei, nu trebuie să crezi prea mult în puterea mea de înţelegere. Iau totul aşa cum mi se spune şi comit de multe ori greşeli prosteşti. Cum îţi spuneam; mai bine lasă-mă aci şi du-te singur să-ţi pui în aplicare planurile tale. Vezi bine că nu sunt bun de nimic; pentru că ştiu să vorbesc două trei limbi străine, nu înseamnă că voi şti să vorbesc şi limba de la curte. Părăseşte-mă, tată, reîntoarce-te singur la Viena şi nu mă

sili să părăsesc acest sat, unde am îngropat ambiţia şi dorinţele mele.

De câteva minute, cu toată mânia sa, contele observă faţa senină a lui Everard. În cele din urmă, el păru a se fi hotărât, şi zise:

— Totuşi, Everard, dacă nu te-ai fi înşelat, dacă această căsătorie n-ar fi o simplă presupunere, ci un fapt, oare te-ai împotrivi?

— Da, tată, răspunse băiatul. Numai că atunci aş fi zis „tată, pentru numele lui Dumnezeu”, şi atunci el gândi să spună „în numele mamei mele”, (dar fără să-şi dea seama de ce, nu îndrăzni să invoce această amintire) „nu mă împinge la o faptă ruşinoasă”. Umilirea fiului tău n-ar putea să te facă atât de fericit, pe cât de nenorocit m-ar face pe mine. Tată, ia-mi viaţa, clar cruţă-mi demnitatea. Şi dacă ai fi insistat în cererea ta, ţi-aş fi răspuns: „Conte de Eppstein, cu ce drept îmi ceri onoarea mea? Viaţa mea îţi aparţine, poate, dar nu şi virtutea mea; şi fiindcă port unul din cele mai strălucite nume ale Germaniei, nu mă vei nesocoti ca pe cel din urmă om? Nu voi asculta, domnule!

Everard vorbea cu convingere. Contele, cu privirea rece şi pătrunzătoare, surâdea.

Când tânărul isprăvi, el îl luă de mână şi, părând foarte mulţumit îi spuse:

— Bine, Everard, vino fiul meu, să te îmbrăţişez şi iartă-mă că m-am îndoit o clipă de sufletul tău cavaleresc. Dar eu nu te cunoşteam decât de azi. Sunt cel mai fericit dintre părinţi, căci văd, acum, că eşti demn de cea care ţi-e destinată; cea mai nevinovată şi încântătoare fată a Vienei va fi a ta. Cea mai nobilă şi bogată fiică a Austriei: Lucia de Gansberg, va fi soţia ta.

Contele Maximilian îi pomenise de aceea despre care Rosemonde îi vorbise de multe ori.

— Ce? Strigă Everard, înmărmurit. Ce? Lucia de Gansberg?

— Aşa am hotărât, te vei însura cu ea peste o lună. Sper, că onoarea ta nu va avea nimic de obiectat asupra acestei uniuni.

— Credeam că Lucia de Gansberg este fata cea mai căutată din toată Germania.

— Ei bine, Everard, aştept să-mi mulţumeşti. O femeie nevinovată şi o sabie de ofiţer sunt două daruri care merită o răsplată.

— Da, tată, îţi mulţumesc, răspunse Everard, sărutând mâna pe care i-o întindea Maximilian; da, eşti cel mai bun tată care poate exista. Nu ştiu cum să-ţi exprim recunoştinţa mea, dar nu poT. Nici nu îndrăznesC. Nu voi putea niciodată iubi şi nici nu mă voi căsători cu Lucia de Gansberg.

— Te-am prins, strigă Maximilian, ridicându-se. Ai căzut în cursă; nu numai onoarea te împiedică să te căsătoreşti cu fata pe care ţi-am ales-o! Nu ca persoană, ci însăşi ideea căsătoriei te înspăimântă. Unde ţi-e oare dragostea ta ascunsă?

Comedia devenea dramă. Everard, palid şi tremurând, nu avea putere să mai vorbească. Contele puse mâna pe umăr, o mână care părea de plumb. Cu o voce ascuţită, zise scrâşnind din dinţi:

— Ascultă, iubite fiu, acum nu te mai rog, ci îţi poruncesc! Nu-ţi mai spun „vrei” îţi spun „îţi ordon”. Am dat cuvântul prinţului, nunta e hotărâtă. Dacă n-aş fi avut cincizeci de ani, m-aş lipsi de tine dar aşa, am nevoie de cineva tânăr. Eşti fiul meu, te iau; să nu spui un cuvânt, căci ia seama, să nu aflu motivul refuzului tău, a cărui singură bănuială mă înfurie. Sunt de temut, ia seama. Nu mai încape nici o vorbă. Taci şi pleacă ochii. Sunt amintiri care mai mult mă supără decât mă înspăimântă. Mi-e milă de tine şi frică de mine. Ieşi, ai timp să te hotărăşti până mâine; ieşi, pe mâine. Gândeşte-te bine că tatăl tău insultat, va fi un judecător de temut.

Şi Contele, îngălbenit de mânie, arată cu braţul ameninţător uşa.

Turburat de această mânie şi convins că până mâine nu va obţine nimic, Everard ieşi.

Toate acestea se petreceau cu o zi înainte de Crăciun.

XXII.

Everard ieşi din castel şi se afundă în pădure. Noaptea era rece, dar frumoasă, cu cerul albastru şi senin. Sufla un vânt tăios, ninsese câteva zile, dar pământul era acoperit cu linţoliul zăpezii. Pinii se desenau întunecaţi pe albul sinistru al câmpiilor.

Everard, cu capul gol, cu părul zburlit, umbla în neştire, fără vreo ţintă, fără vreun gând: nu simţea nici frigul, nici vântul.

Mai mult instinctul decât voinţa, îl conduse drept la colibă, era aproape de miezul nopţii. Uşile erau încuiate şi nici o lumină nu se vedea. Făcu de cinci-şase ori ocolul căsuţei, dar văzând că stăpânii ei dormeau, fugi la peştera lui şi îngenunchind în prag, se porni pe plâns, invocând pe mama sa.

— Mamă, mamă, strigă el disperat, unde eşti? Ştii tu oare ce vrea să facă cu copilul tău? Şi ce ruşine vrea să-i facă? Ştii ce-l ameninţă? Vei îngădui oare ca el să fie dezonorat? Vei asista neputincioasă la pierderea lui? Erai aici azi dimineaţă, chiar în acest loc unde plâng acum, şi m-ai văzut plin de bucurie. Oare nu aprobi tu fericirea mea? Mi se pare că nu. Dar tu nu mi-ai vorbit deloc azi; este drept că nici eu – ameţit de fericire sau de durere, nu te-am mai întrebat nimic, dar te întreb acum. Iartă-mă, şi răspunde-mi.

Everard ascultă. Nu auzea decât şuieratul vântului şi trosnetul crengilor. Rămase tăcut câteva minute: s-ar fi zis că-i era frică de însuşi glasul lui.

— Mamă, reluă el cu glas duios, nu-mi spui nimic? Au dacă-mi vorbeşti prin acest geamăt lugubru al crivăţului, eu nu te aud, nu te înţeleg; eşti oare supărată din pricina

dragostei mele? Mă părăseşti? Sau poate, având a-mi împărtăşi veşti îngrozitoare, preferi să taci? Dumnezeule, se poate ca marele eveniment al vieţii mele să se apropie? Nu mai vrei deci să mă sfătuieşti? Aş face poate bine să fug? Este oare prea târziu? Ah, nimiC. Nimic. Mamă, nu-mi răspunzi nimic? Şi acest vânt care plânge mereu! Este înfricoşător. Mamă, oare pentru prima oară în viaţa mea mă lipseşti de dragostea ta? Mă simt singur; oare Domnul te îndepărtează de mine, pentru a mă lăsa pradă fatalităţii? Sau poate ai murit, umbră a mamei mele?

Totul tăcea, numai vântul îngheţat sufla dinspre Nord. Nu se auzea decât mugetul lui sinistru. Everard începu să tremure de frig şi de spaimă.

— Milostivire cerească, strigă el descurajat, cu un glas întretăiat de suspine, sunt sigur că îngerul meu păzitor nu se mai află lângă mine. Ce va fi mâine? Ce va face contele? Ce voi face eu însumi? Trebuia să plec acum trei ani! Dar mai este timp! Da, să plec! Mă duc la unchiul meu Conrad. El e singurul meu prieten, unicul care mă va ajuta; el a fost prietenul tău, mamă! Să plec, să fug, din faţa destinului meu.

Şi zăpăcit, se ridică, vrând să fugă.

— Dar Rosemonde! Exclamă el, trebuie s-o văd. Este logodnica mea, să plec fără ea? Mamă, eşti crudă că mă pedepseşti şi părăseşti. Ce mult sufăr.

O bufnitură de vânt, mai puternică decât celelalte, atât de puternică încât, dezrădăcină unul din stejarii ce ascundeau intrarea peşterii, răspunse tânguirilor lui Everard, înspăimântându-l. Petrecu restul nopţii între aceste alternanţe de groază şi disperare, de resemnare sau revoltă.

Când palida lumină a aurorei învălui coamele munţilor, Everard era mai alb decât pământul acoperit de zăpadă, mai îngheţat decât stâncile acoperite de chiciură: cine l-ar fi văzut, ar fi crezut cu siguranţă că era o fantomă.

Soarele, un soare trist de Decembrie, trimitea prinde arbori câteva raze palide; Everard, sleit de puteri, se îndreptă totuşi spre colibă.

Singura hotărâre pe care o luase, era s-o revadă pe Rosemonde şi să se sfătuiască cu ea. Ştia bine că trebuia să fugă departe de tatăl său, departe de Germania, dar voia s-o vadă pe Rosemonde.

Pe când mergea astfel, îngândurat, auzi deodată sunetul unui corn de vânătoare şi lătrat de copoi. Întoarse capul într-acolo: văzu prin desişul arborilor haita de câini. Înaintaşii şi în sfârşit pe Maximilian călare, care se ducea la vânătoare.

Avu doar timpul, să sară peste un şanţ şi să se ascundă îndărătul unui copac, pentru a nu fi văzut.

Când îşi reluă drumul, i se păru că-l urmărea un valet al contelui; nu era însă decât o iluzie, căci fusese cuprins de delir.

Chinuit de aceste gânduri, ajunse la căsuţa maestrului de vânătoare. Jonathas plecase de dimineaţă, pentru a-şi întovărăşi stăpânul. Everard nu găsi deci acasă decât pe Rosemonde. Văzându-l atât de palid şi de tulburat, tânăra fată scoase un ţipăt de spaimă.

…Everard îi povesti ceea ce se petrecuse în timpul discuţiei cu tatăl său. Povestirea fu lungă, căci de multe ori îl podidiră lacrimile.

Ca întotdeauna, Rosemonde îi dădu sfaturi înţelepte.

— Prietene, îi spuse ea, dacă într-adevăr Lucia de Gansberg ar trebui să devină soţia ta, atunci ţi-aş spune: „Everard, Lucia este o fată nobilă, ascultă-l pe tatăl tău, căsătoreşte-te cu ea, şi dacă nu vei fi fericit, cel puţin vei rămâne cu demnitatea neatinsă. Dar această unire cu ducesa, este îngrozitoare. Iar eu am dreptul să te opresc de la îndeplinirea unei asemenea fapte, căci prin această hotărâre, contele Maximilian nu numai că ne desparte pe noi, dar nesocoteşte însăşi dreptatea şi puterea Atotputernicului. Este tatăl tău, dar are un suflet hain şi

tiranic; e prea primejdios să lupţi contra lui şi atunci, cel mai bun lucru ar fi să fugi. Nu te ocupa de mine, Everard; ştiam prea bine că visele noastre nu sunt decât iluzii şi că în afară de vreo minune – eu n-aş fi putut niciodată să ajung soţia ta. Nu-i nimic, nu sunt a ta, dar nu voi fi nici a altuia. Voi rămâne aici şi mă voi ruga pentru tine, iubindu-te fără nici o speranţă. Fără speranţă, căci iată-te bogat acum, iată-te conte; şi chiar dacă tatăl tău ar-admite, ceea ce este imposibil, să te căsătoreşti cu mine n-aş mai vrea eu. Îţi voi fi însă, toată viaţa mea, tot aşa de credincioasă ca şi când aş fi soţia ta, dar tu, Everard, tu eşti liber. Fii bun, linişteşte mânia contelui, sileşte-l prin faptele tale bune, să te ierte, să te numească fiul său. Apoi dacă vrei, poţi să mă uiţi, să uiţi pe cea care te va iubi întotdeauna.

— Rosemonde, exclamă Everard cu ochii înlăcrimaţi, cel puţin tu să nu mă părăseşti; vorbeşte, căci cuvintele tale drăgăstoase potolesc zbuciumul sufletului meu. Te voi asculta, voi pleca, nu pentru a mă salva pe mine, ci pentru a-l salva pe tatăl meu. Mama nu a răspuns întrebărilor mele în noaptea aceasta. Azi e Crăciunul şi mi-e frică, mi-e frică pentru el. Fug dinaintea primejdiei, poate dinaintea blestemului său.

— Ce vrei să spui, Everard? Întrebă fata neliniştită de privirile rătăcite ale băiatului.

— Nimic, nimic, morţii ştiu totul, cei vii, nimic. Lasă-mă să plec iute, Rosemonde; o ultimă sărutare. Nu te speria, o sărutare de soră, pe frunte, pe care o voi primi în genunchi.

Everard îngenunche, iar Rosemonde – aşa după cum obişnuia la sfârşitul fiecărei lecţii.

— Îl sărută pe frunte suspinând.

În acest moment, îndărătul acestor doi copii nevinovaţi, se auzi un rânjet înfiorător.

Se întoarseră şi-l văzură pe contele Maximilian, ţinând biciul într-o mână şi puşca în cealaltă.

— Foarte bine, zise el cu ironie.

Şi după ce-şi sprijini puşca de zid şi-şi azvârli biciul şi şapca pe masă, contele intră în odaie. Rosemonde, ruşinată, plecă ochii şi nu îndrăzni să facă un pas. Everard, se aşează înaintea ei, înfruntând cu o privire mândră şi hotărâtă, zeflemisirea contelui.

Maximilian, fluierând o arie de vânătoare şi uitându-se batjocoritor când la fată când la băiat, îşi scotea încet mănuşile, apoi lăsându-se într-un fotoliu, zise cu indiferenţă:

— Iată dezlegarea enigmei. Iată pentru ce ai refuzat propunerea mea. Trebuie să admit că ai avut un motiv foarte drăguţ şi ispititor.

— Domnule, zise Everard, dacă mânia dumneavoastră.

— Mânie? Întrerupse contele. Dar cine vorbeşte de mânie? Everard, sunt un cavaler şi trăiesc în secolul al XVIII-lea. Slavă Domnului, nu m-am călugărit încă. Nu, copii, nu vă duşmănesc. Nu te-am urmărit, Everard, pentru a te deranja, ci în interesul tău. Frumoasă copilă, am trimis la oraş cu un pretext oarecare pe tatăl tău, care cred că nu ştie secretul vostru şi care v-ar fi putut surprinde. Vedeţi deci, că nu vă sunt duşman. Totuşi, nu vreau să fiu înşelat şi nu vreau ca dragostea voastră.

— Iertaţi-mă, domnule, dacă vă întrerup, reluă Everard cu hotărâre, dar e la mijloc o neînţelegere, ce se cere îndreptată. Vă rog fiţi puţin atent. M-aţi părăsit, lăsându-mă singur, fără conducător, fără profesor şi fără sprijin. A trebuit să cresc singur ca arborii pădurii. Aţi fost oare tatăl meu? Am fost eu oare fiul dumneavoastră? După indiferenţa, aş zice chiar ură, pe care mi-aţi arătat-o, nu s-ar putea spune aşa ceva. Într-o zi mi-aţi scris că trebuie să renunţ pentru totdeauna la dragostea dumneavoastră, după cum şi dumneavoastră renunţaţi pentru totdeauna la ascultarea mea; apoi, fidel hotărârii dumneavoastră nu v-aţi mai ocupat de mine, parcă aş fi fost mort sau nedemn de numele de Eppstein. Un ţăran îl învăţă pe fiul său să citească, pentru ca să poată buchisi cuvintele Domnului;

dumneavoastră nici nu v-aţi interesat dacă ştiu să citesc. M-aţi lăsat neînvăţat şi vagabond şi v-aţi dus împreună cu unicul fiu pe care-l iubeaţi, cu Albert să cuceriţi titluri şi onoruri. Dar fiul dumneavoastră v-a fost răpit de Dumnezeu a cărui dreptate se îndeplineşte întotdeauna. Atunci v-aţi amintit de cel părăsit, căci aveţi nevoie, pentru împlinirea proiectelor dumneavoastră de un tovarăş care să fie fiul dumneavoastră. V-aţi aşteptat să găsiţi aici un incult, un sălbatic, chiar de aceea l-aţi adus pe acel profesor: ca să mă facă vrednic de a împlini proiectele dumneavoastră. Aţi fost surprins constatând că nu mai aveam prea multe de învăţat, şi v-aţi bucurat, nu pentru că progresasem, ci pentru că aşa vi s-ar fi putut realiza mai repede ambiţiile. Ei bine, domnule, ştiţi cine m-a învăţat toate aceste lucruri? Cine m-a obişnuit cu viaţa şi cu credinţa în Dumnezeu? Cine a format sufletul şi inteligenţa mea, cine a înlocuit prin lecţiile sale pe tatăl meu absent, şi prin sfaturile sale, pe mama mea moartă?

— Ca să fiu sincer, nu, răspunse Maximilian. Mi-ai vorbit de singurătate, dar nu cred că ea poate fi un profesor atât de bun.

— Nu, Domnule, profesoara mea a fost Rosemonde, pe care era s-o insultaţi adineauri. Această nobilă şi nevinovată copilă mi-a înlesnit binefacerile educaţiei. Zi de zi, oră de oră, ea m-a învăţat toate aceste lucruri. Ea a făcut un om din cel pe care-l vedeţi aici. Ea mi-a dat speranţă, ea m-a făcut demn, ea m-a pregătit pentru cele mai grele lovituri ca şi pentru cele mai delicate misiuni. Mai insultaţi-o acum!

— Îmi dau seama, cu plăcere, Everard, că ştii să vorbeşti foarte frumos. Din tot acest discurs minunat pe care l-ai ţinut, nu am desprins decât un lucru pe care îl ghicisem de mult: această copilă te-a instruit. Foarte bine, îi sunt recunoscător; cred însă că în schimbul lecţiilor sale i-ai dat şi tu altele, nu mai eşti neştiutor, dar oare ea mai este nevinovată?

Rosemonde, înmărmurită, vru să spună ceva. Dar buzele sale nu erau în stare să articuleze vreun cuvânt. Palidă, ea încremenise locului.

— Insistaţi în greşeala dumneavoastră, strigă Everard, tremurând de indignare.

— În greşeala mea? Nu, în dispreţul meu, da.

Rosemonde, tăcută, ridică mâinile spre cer.

— Domnule, ia seama, reluă Everard, furios, aţi uitat atâta vreme că sunteţi tatăl meu, încât, să mă ierte Dumnezeu, şi eu aş putea uita că sunt fiul dvs.

— Ar fi foarte ciudat, zise Maximilian, renunţând la surâsul său şi devenind serios şi mândru. Te sfătuiesc, tinere, să te linişteşti, mânia ta se va spulbera repede în faţa furiei mele. Isprăveşte cu dulcineea ta, care nu este ducesă, dar care mi se pare că este copia fidelă a aceleia pe care ai refuzat-o azi dimineaţă.

— Dumnezeule mare! Strigă Rosemonde căzând leşinată pe podea.

— La dracu, exclamă Everard, apucând sabia sa pe care o sprijinise de cu seară de sobă.

Apoi trăgând-o pe jumătate, înaintă spre conte. Dar când ajunse în faţa lui, se opri şi o vârî din nou în teacă.

— Mi-aţi dat viaţa, zise el, suntem chit.

Maximilian apucase puşca încărcată.

— Ţi-am dat viaţa? Te înşeli, mizerabile, nu ţi-am dat nimic şi nu-mi datorezi nimic. Trage sabia ta, mâniile noastre se vor măsura. Dar tu, tu dai înapoi, eşti laş; eu însă nu dau înapoi.

Se îndreptă spre uşă şi chemă servitorii care-l întovărăşeau.

— Luaţi pe această fată, porunci el şi, leşinată sau nu, goniţi-o de pe proprietăţile mele.

Everard se postă în faţa Rosemondei şi trase sabia.

— Dacă cineva dintre voi o atinge, e mort.

Servitorii speriaţi, ezitau.

— Laşilor, veţi înainta? Strigă Maximilian ridicând biciul.

— Domnule, ia seama, o voi apăra contra oricui.

— Chiar şi contra tatălui tău? Strigă Maximilian înaintând cu puşca întinsă spre Everard?

— Chiar, contra călăului mamei mele, răspunse Everard.

Maximilian, orbit de mânie îl doborî la pământ pe fiul său. Şi se pregătea să tragă.

— Mamă, mamă, fie-ţi milă de el, exclamă Everard.

Contele Maximilian îngălbenit de frică, rămase împietrit. I se părea că lângă Rosemonde şi Everard îl vede pe Conrad şi pe Aldina.

Într-adevăr Maximilian îl vedea pe fratele său, pe Conrad, care, ţinându-se de cuvânt, venise să-i viziteze pe Everard, pe Jonathas şi pe Rosemonde. El ajungea la timp pentru a-l împiedica pe Maximilian să comită o crimă.

Graţie lui Everard, nu fusese ucis, căci lovitura primită nu-i pricinui decât o rană uşoară.

Contele, revenind spre el, îl observă mai bine. La început crezu că este prada unei halucinaţii. Rămase singur în cameră cu fratele său; ceilalţi plecaseră. Podeaua era pătată de sânge.

— Unde este Everard? Întrebă Maximilian tremurând.

— Sus; linişteşte-te, e rănit uşor la umăr.

— Şi Rosemonde?

— Şi-a revenit. Acum îl îngrijeşte pe Everard.

— Dar tu, tu eşti Conrad? Cum se face că eşti aici, şi ce înseamnă această uniformă de ofiţer francez?

— Da, eu sunt acela care a fost Conrad, acum sunt unul dintre generalii lui Napoleon. Îţi voi povesti totul, atunci când te vei linişti.

— Aşadar, trăieşti! Nu am visat? Dar cealaltă? Cealaltă?

— De cine vorbeşti, Maximilian?

— De cea care era în picioare lângă Everard cu o mână întinsă asupra lui pentru a-l apăra, cu alta spre mine pentru a mă ameninţa.

— De cine vorbeşti? Întrebă Conrad neliniştit.

— Am recunoscut-o, urmă Maximilian înmărmurit, de spaimă. Am recunoscut-o, sunt condamnat. Everard a avut dreptate când a spus: Ai milă de el mamă. Nu mai pot aştepta nici o milă.

— Nu ştiu ce vorbeşti, răspunse Conrad, am să-ţi spun un singur lucru: Everard mi-a spus că el te iartă şi că se va ruga pentru tine.

— La ce-mi va folosi, la ce-mi va folosi? Întrebă contele cu nelinişte. Ea a fost aici, ţi-o spun.

— Cine ea?

— Ea, pedeapsa. Ea condamnarea, ea Aldina. Vino, să ieşim de aici. Nu auzi oare că acest sânge cere răzbunare? Nu vezi că tremur de groază? Vino. Aerul curat al câmpurilor îmi va face bine! Dar poate că răsuflarea mea îl va strica? Da, sunt osândit!

— Nu vrei să-l vezi pe Everard şi să-l ierţi?

— Nu, nu vreau să văd pe nimeni. Nu mai sunt tată, nici om. Nu mai aparţin pământului, ci iadului. Şi apoi, ce-i pasă lui de iertarea mea? Iertarea unui blestemat este o nenorocire. Vino, Conrad, să ieşim de aici.

Maximilian şi fratele său părăsiră casa lui Jonathas. Conrad cu greu se ţinea după el.

În drumul său, contele se lovea de toate pietrele, alergând peste câmp cu părul vâlvoi şi cu privirea rătăcită. Ai fi zis că fugea de cineva. Şi într-adevăr fugea dinaintea remuşcărilor.

Cei doi fraţi ajunseră la castel. Maximilian îngrozit, se îndreptă spre camera roşie făcându-i semn lui Conrad să-l urmeze. Încuie uşa în urma lui.

— Acum sunt în siguranţă, zise el aşezându-se pe un fotoliu. Acum sunt treaz, pot să mă reculeg şi pot gândi. Aş vrea să ştiu dacă cele întâmplate mai adineauri ţin de realitate, sau sunt o viziune înfricoşătoare?

— Din păcate, răspunse Conrad, totul este adevărat.

— Dar tu, chiar tu care-mi spui acestea, nu eşti o fantomă?

— Viaţa mea e o taină, cu toate acestea trăiesc. Am venit aici pentru a-mi îndeplini o promisiune făcută lui Everard şi lui Jonathas. Norocul m-a făcut să ajung la timp pentru a zădărnici o crimă; şi încă ce crimă: uciderea fiului său.

— Este cu putinţă? Este cu putinţă?

— Da, şi pentru a te scăpa de halucinaţiile tale, pentru a te aduce pe calea adevărului, îţi voi istorisi trista mea poveste. Ne întâlnim în împrejurări atât de înfiorătoare încât cred că e de prisos să te fac să juri că nu vei spune mai departe secretul meu. Acest mister, fără a fi absolut trebuincios a devenit o obişnuinţă pentru mine. Am trăit atât de departe de convenienţele sociale, cauzele care au determinat acţiunile mele ar fi atât de greşit înţelese, judecata mulţimii ar putea fi atât de falsă, încât prefer să nu-l am ca martor decât pe Dumnezeu, căci numai el vede nevinovăţia intenţiilor mele. Şi apoi, iubesc această umbră, îndărătul căreia mă ascund, căci tăinuind altora începuturile vieţii mele de multe ori, nu mi le mai aduc nici eu însumi aminte.

Conrad începu atunci povestea existenţei sale triste şi sinistre. O începu mâhnit şi o isprăvi plângând. Maximilian era foarte atent. Faţa sa devenea din ce în ce mai liniştită şi mai senină.

— Îţi mulţumesc, Conrad, zise el fratelui său, când acesta isprăvi, îţi mulţumesc că m-ai adus la realitate.

Cu toate că povestea ta este ciudată, şi cu toate că omul al cărui tovarăş ai devenit este miraculos, ascultându-te, m-am simţit cel puţin printre fiinţe cunoscute, printre oameni care trăiesc şi respiră. Eram nebun adineauri, aveam viziuni şi eram stăpânit de o frică copilărească. Mânia mă orbise; mi se pare că ţi-am vorbit de Aldina, de apariţii şi de răzbunare, nu-i aşa?

— Da, răspunse Conrad, mirat de cuvintele fratelui său.

— Dumnezeule! Se poate oare ca sufletele tari să aibă câteodată momente de slăbiciune? Gândeşte-te că eu, Maximilian de Eppstein, eu, sfetnicul împăratului, am fost

influenţat de nişte poveşti. Te-ai distrat bine pe socoteala mea, nu?

— Mi-ai făcut milă, zise Conrad; furia şi groaza ta m-au speriat tot aşa după cum acum, ironia şi egoismul tău mă indignează.

— Haidem, răspunse Maximilian, trebuie să ne arătăm bărbaţi şi să nu ne lăsăm impresionaţi de nişte închipuiri. Am greşit lăsându-mă dominat de mânie, îţi mulţumesc ţie şi Domnului că m-ai împiedicat să comit o crimă. Dar nu mai eram stăpân pe mine, căci acest impertinent mă supărase prea mult. Din fericire nu s-a ales decât cu o rană uşoară. Asta îi va servi drept lecţie şi-l va hotărî, sper, să mă asculte. Iar cât despre ameninţările moartei sau visele în care mi-a apărut, numai un copil poate crede în asemenea lucruri. Şi tu, Conrad, om înţelept şi soldat al lui Napoleon, crezi că aceste vise n-au fost adevărate, nu-i aşa?

— Cine ştie? Răspunse Conrad gânditor.

— Cum? Şi tu crezi în fantome?

— Iisus a cerut celor ce trăiesc să se roage pentru cei morţi. De ce oare, evanghelia morţilor nu le-ar impune să vegheze asupra celor ce trăiesc?

— Taci! Strigă contele pălind, nu, nu este posibil. Sunt sigur, vreau, ca toate legăturile dintre moartă şi cei vii să fie rupte. Frate, nu mă speria.

Într-un minut, contele, care se credea atât de puternic cu câteva clipe mai înainte, deveni mai timid şi mai fricos decât un copil. Cu mare greutate ridică privirile şi spuse:

— Când Dumnezeu va face din aleşii cerului, îngeri păzitori ai pământului, va acorda el oare această favoare şi blestemaţilor? Cred însă, sunt sigur, ştiu că Aldina nu merită mila cerului, căci nimeni, nici chiar copilul ei nu poate protegui o femeie care a înşelat.

— Aldina? Strigă Conrad. Oare vorbeşti astfel de cucernica şi inocenta Aldina?

— Ai cunoscut-o? Întrebă Maximilian.

— Mi s-a spus, răspunse Conrad.

— Ah, ţi s-a spus! Da, părea foarte inocentă şi ştia foarte bine să înşele oamenii. Ipocrita! Ţie însă, fratele meu, îţi pot spune, vreau şi chiar trebuie să-ţi spun ruşinea ei. Da, urmă Maximilian, la urma urmei, este o nevoie pentru mine să mă justific învinuind-o. Şi vei vedea că am avut dreptate, că trebuie să înfrunt ameninţările ei, că este o mizerabilă, că remuşcările mele sunt întemeiate. Da, am fost drept, nu vinovat; dacă cuvintele mele au ucis-o, am făcut foarte bine: Everard nu este fiul meu, este băiatul acelui căpitan Jacques, Dumnezeu să-l blesteme.

— Al căpitanului Jacques? Strigă Conrad.

— Da, un francez care i-a arătat o dragoste plină de cavalerism, un aventurier al cărui nume sau poveste nu a vrut să mi-o spună, un străin pe care-l numea prietenul şi fratele ei!

— Şi care într-adevăr era prietenul şi fratele ei. Nenorocitule! Strigă Conrad cu disperare, acest aventurier, acest căpitan Jacques, eram eu, Conrad de Eppstein, fratele tău şi al ei.

Maximilian se ridică. Îngălbenise de spaimă.

— Eram eu, zise Conrad, eu care i-am cerut să nu divulge nimănui secretul pe care sufletul ei minunat l-a păstrat până la moarte, eu care ca şi tine, dar cel puţin fără să vreau, sunt ucigaşul ei, eu care adineauri, nu ţi-am pomenit nimic despre reîntoarcerea mea la castel acum 20 de ani pentru a nu trezi amintirile tale, eu care-ţi spun acum că ai omorât o nevinovată. Maximilian, vei răspunde în faţa lui Dumnezeu.

Conrad tăcea, căci descurajarea contelui, a acestui om atât de mândru altădată, îi făcea milă. Contele era galben ca un mort: s-ar fi zis că mâna Atotputernicului apăsa greu pe umerii lui. De abia îndrăznea să-şi ridice ochii plini de spaimă. I se părea că vede alături de el îngerul răzbunător cu sabia în mână.

O tăcere apăsătoare urmă cuvintelor lui Conrad, care nu mai avea putere să blesteme. Maximilian, cu glas

tremurător, repetă de mai multe ori: sunt pierdut.

Era ora patru. Afară se întuneca. Norii cenuşii goniţi de un vânt năprasnic, goneau pe cer. Copacii trosneau. Corbii se roteau în jurul turnurilor castelului.

Deodată, ieşind din toropeala ce-l cuprinsese, Maximilian strigă:

— Lume, să vină lume! De ce suntem singuri? Conrad, porunceşte ca toţi oamenii castelului să se adune în sala mare de jos, să se aprindă toate candelabrele, să se facă zgomot; împiedicaţi-mă s-o văd şi s-o aud.

— Eşti salvat pentru că te căieşti, spuse Conrad, cuprins de milă la vederea fratelui său.

— Mă căiesc? Mi-e frică! Mă înţelegi, Conrad, nu-i aşa? Lumină? Lumină şi zgomot! Aş putea oare rămâne singur în această cameră, în camera roşie, lângă scara ce duce la cavou? Nu observi nimic sinistru în aceste perdele care se mişcă? În această flacără de lampă care pâlpâie, în acest foc tremurător, în aer, în această tăcere? Nu vezi că la gâtul meu am acel lanţ de aur, ultima înştiinţare a moartei? Uiţi că suntem în ajunul Crăciunului? Repede! Cântece, lumini, mulţime! Sau mai bine să se înhame caii la trăsură. Vreau să plec imediat la Viena.

— Frate, zise Conrad, de ce să fugi, de ce să te înconjuri de mulţime? Cel mai bine ar fi să te căieşti, căci de pe acum tu simţi o teamă care te va salva.

— Cine spune că mi-e teamă? Strigă Maximilian.

Cu pumnii strânşi, cu pumnii încleştaţi, contele căzu într-un fotoliu. Ruşinea şi frica se luptau în sufletul lui Maximilian. Mândria însă învinsese.

— Eppsteinii nu ştiu ce-i frica, zise contele râzând, un râs ce aducea mai curând a şuierat.

Conrad dădea din cap cu milă, dar tocmai această milă îl înspăimânta pe Maximilian.

— Eppsteinii nu ştiu de frică! Repetă el. Oare această femeie care, în viaţă fiind, a terminat în faţa mea, mă va

face să tremur de frică acum când e moartă? Nu, o înfrunt atât pe ea cât şi pe fiul ei!

— Asta-i o nelegiuire! Strigă Conrad.

— Nu, bun simţ. Cred în Dumnezeu, pentru că aşa se cere la curte, dar nu cred în fantome. Totdeauna legenda acestui castel m-a lăsat indiferent. Lasă-mă, vreau să fiu singur, închipuirile tale m-au înnebunit. N-am de ce să mă tem.

— Maximilian, zise Conrad, prefer să fii îngrozit şi sa lupţi cu spaima, decât să fii vesel şi păcătos.

— Dar despre ce spaimă vorbeşti? Tu însuţi, sosirea ta neaşteptată, prostia ta, şi mila pe care o am pentru victimă, mi-au zăpăcit minţile; nu mi-e frică însă de nimic, nici de fantome, nici de diavoli, şi o voi dovedi. Mă vei lăsa singur şi te vei duce la Everard să-i spui că trebuie să părăsească dragostea sa şi să mă urmeze la Viena.

— Frate, te-ai gândit bine? Eu nu te părăsesc.

— Ba da, pleacă, căci mă plictiseşti. Nu sunt un copil care dă îndărăt tremurând; voi da în numele lui Everard consimţământul său la căsătoria sa, cu Ducesa B.

— Ia seama! Strigă Conrad.

— Ia tu seama! Strigă supărat contele bătând din picior. Am foarte puţină răbdare. Vreau să rămân singur, vreau să rămân singur.

— Să las să se îndeplinească dreptatea Domnului?

— Ieşi! Strigă Maximilian.

— Da, nenorocitule! Vei scăpa în noaptea aceasta, căci aceea care ar putea merge repede, dar care vine încet pentru că are răbdarea eternităţii, te va lua mâine.

— La dracu! Strigă Maximilian, cu privirea încărcată de mânie, îndreptându-se spre Conrad cu pumnii încleştaţi.

Printr-o privire senină, privirea oamenilor cinstiţi care liniştesc pe nevolnici, Conrad îl opri pe Maximilian.

— Adio, îi spuse el, privindu-l cu milă.

Se duse încet spre uşă, o deschise şi ieşi.

— Bună seara, îi strigă Maximilian, încuindu-se în urma lui. Vezi că vreau să rămân singur cu fantoma? Mă închid cu ea.

Ah, da! Dacă până mâine la opt nu mă vezi, vino te rog şi forţează uşa. Bună seara şi du-te la dracu.

Conrad, din capătul scării, voia să mai ureze pentru ultima oară noapte bună, fratelui său, dar vorba i se opri în gât. Se gândise să vegheze toată noaptea în pragul camerei, dar o putere nevăzută îl împiedică. Simţea că voinţa Domnului îl împinge mai departe.

Coborî scara şi se duse să-l întâlnească pe Everard în coliba lui Jonathas.

XXIII.

Conrad, Everard, Rosemonde şi Jonathas laolaltă petrecură o noapte de veghe, o noapte de spaimă, o noapte de lacrimi.

Everard, a cărui rană fusese pansată de Rosemonde, era întins pe canapea. Conrad, şezând lângă el, îl ţinea de mână. Rosemonde intra şi ieşea. Din când în când, ea îngenunchea şi se ruga.

Jonathas, pe care aceste întâmplări – pe care trebuia să le fi prevăzut în parte – îl impresionară foarte mult, plângea cu suspine.

Era o tăcere apăsătoare; nu se auzea decât suspinele lui Jonathas, bătăile ceasornicului şi vântul care vuia afară, ameninţând să smulgă acoperişul casei.

Rugăciunile şi invocările Atotputernicului făcea şi mai lugubră această înfricoşătoare aşteptare.

— Să ne rugăm pentru el, zise Conrad.

— Doamne, ai milă de el, răspunde Rosemonde.

— Mamă, iartă-l, murmură Everard.

Sună miezul nopţii. Întrebarea lui Conrad îi făcu să tresară pe toţi:

— Mai trăieşte?

— Este pierdut, răspunse Everard. Mama mi-a spus întotdeauna că trebuie să moară sau de mâna mea sau din cauza mea. N-am fost călăul, am fost însă securea. Cu toate acestea, mama îl plângea, dar destinul a fost mai tare decât ea. Totul a contribuit la acest eveniment prezis, numai ceea

ce-i rău şi vinovat, ca ambiţia contelui şi viciile fratelui meu, dar şi ceea ce e bun şi nevinovat, ca încrederea lui Jonathas şi dragostea noastră. Soarta a vrut-o. Pasiunile de care tatăl meu era stăpânit, s-au cerut ispăşite. E pierdut.

Cu o oră mai târziu, Everard reluă:

— Ce s-o fi petrecând acum acolo? Ce chinuri ne mai aşteaptă? Doamne, ce fericiţi eram ieri dimineaţă şi ce vise frumoase făceam! Iar acum ce speranţe ne mai rămân, ce viaţă ne mai aşteaptă?

— Să ne rugăm, ziseră deodată Conrad şi Rosemonde.

Ce încet se iviră zorile… Zori triste şi întunecate de Decembrie.

De îndată ce prima rază de lumină, spintecă văzduhul, Conrad se sculă.

— Mă duc într-acolo, zise el.

— Vom merge cu toţii, zise Everard.

Nimeni nu se împotrivi. Everard se sprijini de Conrad; Rosemonde şi Jonathas îi urmau. Plecară spre castel.

Când ajunseră în faţa porţii, bătea ceasurile opt: servitorii de abia se sculaseră.

— Careva dintre voi 1-a văzut pe conte de ieri seară? Întreabă Conrad.

— Nu, contele s-a încuiat în cameră şi ne-a interzis să-l deranjăm.

— A sunat azi dimineaţă?

— Sunt contele Conrad, fratele stăpânului vostru, iar acesta e fiul său, Everard, pe care-l cunoaşteţi. Urmaţi-ne.

Conrad şi Everard, urmaţi de câţiva servitori, se îndreptară spre camera roşie; Rosemonde şi Jonathas râmaseră în prag.

Ajunşi la uşa camerei lui Maximilian, unchiul şi nepotul se priviră înspăimântaţi.

Conrad bătu: nimeni nu răspunse. Bătu mai tare, aceeaşi tăcere. Îl strigă pe Maximilian, mai întâi încet, apoi mai tare. Pe urmă cu disperare, tăcere.

— Să se aducă răngile, porunci Conrad.

Uşa fu forţată. Camera era goală.

— Vom intra numai noi, Everard şi cu mine.

Intrară, închiseră uşa şi priviră în jurul lor.

Patul era neatins, totul era la locul lui, numai uşa secretă era deschisă.

— Ia te uită, strigă Everard, arătând-o lui Conrad.

Acesta luă o lumânare care mai ardea încă. Coborâră scara. Poarta cavoului era deschisă, Everard îl conduse pe Conrad la mormântul mamei sale. Piatra era ridicată.

Mâna Aldinei ţinea strâns lanţul de aur de la gâtul lui Maximilian. Nevinovăţia fusese răzbunată.

A doua zi, după ce contele fu înmormântat, Conrad, Everard şi Rosemonde se regăsiră la căsuţa din pădure.

— Adio, zise Conrad, mă duc să mor pentru împărat.

— Adio, zise Rosemonde. Everard ţi-am promis să fiu a ta sau a lui Dumnezeu. Nu pot fi a ta, mă întorc la mănăstire.

— Adio, zise Everard, eu rămân să sufăr aici.

Conrad, atins de un glonte, muri la Waterloo. După un an, Rosemonde îşi exprima la Viena ultimele dorinţe. Everard rămase singur la Eppstein, şi locuia în acea cameră roşie în care se îndeplinise acest înspăimântător destin.

Moartea soldatului, rugăciunile fecioarei, lacrimile singuraticului, au dobândit oare iertare pentru ucigaş?

SFÂRŞIT